

ÅRSRAPPORT

2013 2014 2015 **2016**

INDHOLD

LEDELSESBERETNING	SIDE 2
PÅTEGNINGER	SIDE 31
RESULTATOPGØRELSE	SIDE 36
TOTALINDKOMSTOPGØRELSE	SIDE 36
BALANCE PR. 31. DECEMBER	SIDE 37
EGENKAPITALOPGØRELSE	SIDE 38
PENGESTRØMSOPGØRELSE	SIDE 40
NOTER	SIDE 41
REPRÆSENTANTSKAB, BESTYRELSE OG BESTYRELSESUDVALG	SIDE 93
DIREKTION, STABSAFDELINGER, FILIALER OG ERHVERVSCENTRE	SIDE 94

Sparekassens formål er at bidrage til at gøre Sjælland og Fyn til et bedre sted at leve, arbejde og drive virksomhed med særlig vægt på partnerskaber inden for talentpleje og uddannelse.

Ledelsesberetning

Fremgang og historisk overskud efter skat på 215,7 mio. kr. i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

2016 i overskrifter

- Resultatstigning på knap 50 % og det bedste resultat i koncernens 191-årige historie
- Resultatet efter skat forrenter primo egenkapitalen med 8,7 % p.a.
- Resultatet efter skat udgør 12,30 kr. pr. aktie
- De i året udmeldte forventninger til basisindtjeningen indfries
- Vækst i udlån på 7,3 % og vækst i indlån på 6,9 %, det samlede forretningsomfang stiger 9,3 %
- Fortsat positiv udvikling i kreditboniteten
- Udfasning af gamle engagementer i fast ejendom tilendebragt - eksponeringsprocent faldet fra 18,0 % til 12,8 % (Note 13)
- Nedskrivninger på udlån m.v. falder 28 % til 107,2 mio. kr.
- Selskabs- og it-mæssig sammenlægning af Sparekassen Sjælland og Sparekassen Fyn succesfuldt gennemført medio oktober - vil medføre mærkbare synergievinster
- Sparekassen fortsætter strategien med at fastholde eksisterende og åbne nye filialer
- Realiseringen af årets resultat betyder, at bestyrelsen indstiller til en udbyttebetaling på 3,05 kr. pr. aktie jf. Sparekassens udbyttepolitik
- Positive forventninger til resultatet for 2017, herunder fortsat faldende nedskrivninger

Hoved- og nøgletal

1.000 kr.

Resultatposter	Sparekassen Sjælland-Fyn A/S Koncernen	
	2016	2015
Netto rente- og gebyrindtægter	972.639	1.020.228
Kursreguleringer	46.528	-58.036
Andre driftsindtægter	23.723	15.319
Udgifter til personale og administration	643.802	612.753
Nedskrivninger på udlån m.v.	107.205	149.906
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	2.309	2.542
Resultat før skat	228.213	136.420
Resultat efter skat	215.722	144.354
Balanceposter	31.12.2016	31.12.2015
Egenkapital	2.587.771	2.469.210
Kapitalgrundlag	2.469.398	2.284.635
Udlån	10.474.059	9.763.187
Indlån	15.647.044	14.633.032
Indlån i puljeordninger	393.877	378.377
Indlån i alt	16.040.921	15.011.409
Balance	19.858.998	18.730.226
Samlet forretningsomfang (indlån, udlån og garantier)	31.250.073	28.582.500
Antal medarbejdere (fuldtids, gennemsnit)	546	533
Kapitalprocent	15,6	15,5
Kernekapitalprocent	12,9	13,0
Kapitaloverdækning i procent-point	6,3	5,5
Indre værdi pr. aktie, ultimo (kr.)	159,1	149,7
Børskurs, ultimo (kr.)	107,0	98,0

Fremgang i både resultatet og den forretningsmæssige udvikling i 2016

Resultater

2016 blev et historisk godt år for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S koncernen (Sparekassen).

Sparekassen realiserede et rekordresultat og fortsatte den succesfulde strategi med etableringen af nye og fastholdelse af eksisterende filialer i lokalområderne på Sjælland og Fyn. På de indre linjer blev der foretaget en it- og selskabsmæssig sammenlægning af Sparekassen Sjælland og Sparekassen Fyn.

Det realiserede resultat blev på 228,2 mio. kr. før skat og 215,7 mio. kr. efter skat. Hvilket er lidt bedre end den seneste opjustering. Resultatet efter skat er en stigning på 71,4 mio. kr. i forhold til 2015 svarende til en fremgang på 49,4 %.

Resultatet betragtes som meget tilfredsstillende.

Resultatet efter skat forrenter primo egenkapitalen med 8,7 % p.a.

Vi er glade for de opnåede resultater, men vi ved også, at de ikke er en selvfølge. Der skal dagligt arbejdes seriøst og målrettet med fokus på kunderne, de lokale nærmiljøer, aktionærene og medarbejderne for at vi også fremover kan indfri resultatforventningerne.

På denne baggrund er grundlaget på plads for at kunne lykkes, i årene der kommer.

Kundeudvikling

Med en nettotilvækst på 5.654 nye kunder servicerer vi nu 148.654 kunder og bliver bekræftet i, at kunderne ønsker lokal servicering og rådgivning. Vores strategi med at fastholde den lokale tilstedeværelse og åbne nye filialer har dermed fået den mest værdifulde blåstempling fra både gamle og nye kunder.

Vi er særlig glade for de mange eksisterende kunder, der henviser nye kunder til Sparekassen. Dette forpligter til hele tiden at yde den bedste service og rådgivning.

Når vi siger, at alle er velkomne, så mener vi det. Alle er altid velkomne til at høre mere om Sparekassen og de muligheder, der kan være som kunde i Sparekassen.

Filialer

I 2016 så nye Sparekassen Sjælland-filialer dagens lys i Vanløse og som hot spot i Hundested, mens der blev sat Sparekassen Fyn-skilte op i Nyborg.

Sparekassen har allerede planlagt at komme til Helsingør og Frederiksværk i 2017, og dette vil i lighed med tidligere af vores filialåbninger blive markeret og fejret på behørig vis. Alle skal vide, at Sparekassen er kommet til byen.

Vi er fuldt bevidst om, at de nye digitale løsninger efterspørges og kan håndteres af flere og flere. Det er blandt andet også derfor, at Sparekassen er aktiv på dette område. Via partnerskabet med bl.a. FinansDanmark, Finansforbundet, Københavns Kommune og Nets i Copenhagen FinTech, har Sparekassen sikret sig en værdifuld adgang til nogle af de mest spændende digitale løsninger, der vil blive en del af den fremtidige udvikling i den finansielle sektor.

Udviklingen af nye digitale løsninger vil løbende blive indført i Sparekassen i takt med at relevante muligheder opstår og fortroligheden til disse øges hos kunderne.

Det løbende at stille de bedste løsninger til rådighed for kunderne var også en af årsagerne til, at Sparekassen sidst på året udskiftede mobil løsningen fra Swipp med Mobilepay. Vi er nu på den mest udbredte platform inden for dette digitale område.

Sådan vil det også være fremover, vi stræber nemlig hele tiden efter at kunne tilbyde de bedste løsninger til kunderne. Men den personlige involvering og lokale nærhed vil stadig være en afgørende faktor i Sparekassen.

Fokus

Sparekassens formål er at medvirke til at gøre Sjælland og Fyn til et bedre sted at leve arbejde og drive virksomhed. Formålet er det afgørende fokus i Sparekassens særlige samfundsansvar.

Samfundsansvar

Det er Sparekassens leveregel, at det er et privilegium at have licens til at drive et moderne pengeinstitut. Med dette privilegium følger også et særligt samfundsansvar.

Vores offensive filialstrategi, hvor vi ønsker at være tæt på kunderne, er en forudsætning for at holde fokus på vores forpligtende formål og underliggende forretningsmodel. Årets regnskab afspejler, at den offensive filialstrategi falder i kundernes smag.

Formål før profit

Forretningsmodellens kerne afspejler Sparekassens DNA, hvor virksomhedens formål kommer før den sidste indtjente krone på bundlinjen, altså formål før profit. Og forretningsmodellen består af en række tilvalg og en række fravalg.

Tilvalg: Offensiv filialstrategi, digital udvikling med et menneskeligt ansigt, tæt på kunder og relationer. Redelighed, rummelighed og fællesskab, alle kerneværdier i landets ældste sparekasse.

Fravalg: Aktieoptioner og bonusordninger til bestyrelse, direktion og medarbejdere. Den form for incitationsprogrammer afføder kortsigtede beslutninger.

Et stærkt lokalt alternativ

Strategien er at skabe nye og langvarige kunderelationer gennem fællesskab, nærhed, samt konkurrencedygtige produkter og serviceydelser. Som et stærkt lokalt alternativ der byder på lidt mere menneske og lidt færre regneark.

Forretningen

Kundetilgangen og den stigende forretningsaktivitet med eksisterende kunder afspejler sig også i væksten i forretningsomfanget, der ultimo 2016 udgør 31,3 mia. kr. En meget tilfredsstillende stigning på 9,3 % i 2016.

Efterspørgslen på Sparekassens serviceydelser er bredt funderet, dog med overvægt på området inden for boligfinansiering. Sparekassen er dermed med til at sikre, at vores kunder kan skifte bolig, flytte til

større eller mindre bolig afhængigt af behov, men også at bygge om eller bygge nyt og dermed realisere drømme. Finansieringen af sidstnævnte er også med til at hjælpe lokale håndværkere, der hermed kan få yderligere opgaver i ordrebogen.

Den solide fremgang ses også inden for erhvervsområdet, hvor både små og mellemstore virksomheder i stadig stigende omfang bliver kunder i Sparekassen.

Samtidig med det øgede forretningsomfang og udlånsvæksten på 7,3 % i 2016 er Sparekassen også begunstiget af en positiv udvikling i kreditboniteten blandt vore kunder.

Udfordringerne i landbruget rammer naturligvis også Sparekassen, dog er den samlede eksponering til landbruget på under 8 %.

Årets positive udvikling i kundernes kreditbonitet har været medvirkende til, at vi ser en kraftig reduktion i nedskrivningerne og dermed et væsentligt bidrag til årets resultat.

Udvikling i kreditbonitet *	Ultimo 2016 (Andel i %)	Ultimo 2015 (Andel i %)	Udvikling 2015 -> 2016 %-point
Kategori **			
Kategori 3 (Kreditkvalitetstrin 3 og 2a)	64,2 %	48,2 %	16,0 %
Kategori 2 (Kreditkvalitetstrin 2b)	20,3 %	29,0 %	-8,7 %
Kategori 1 (Kreditkvalitetstrin 2c og 1)	15,5 %	22,8 %	-7,3 %

* Udviklingen vises på ej nedskrevne udlån og garantier (note 41)

** Kategori 3: Eksponeringer med normal bonitet, Kategori 2: Eksponeringer med lidt forringet bonitet og visse svaghedstegn, Kategori 1: Eksponeringer med væsentlige svaghedstegn

Som led i den selskabsmæssige sammenlægning af Sparekassen Sjælland og Sparekassen Fyn, blev direktionen i løbet af 2016 udvidet med sparekassedirektørerne Bruno Riis-Nielsen og Flemming Bisgaard Nielsen. Mens Bruno Riis-Nielsen har ansvaret for de kunderettede aktiviteter, har Flemming Bisgaard Nielsen ansvaret for det administrative set-up.

Lars Petersson vil som administrerende direktør fortsat have det overordnede ansvar, samt ansvaret for strategistyringen, økonomi, likviditet, risiko, Kredit, HR, samt PR- og Kommunikation.

Forventninger

Vi forventer igen i 2017 at præstere et stærkt resultat baseret på et aktuelt stigende momentum og forretningsomfang.

2017 markerer på mange måder starten på en ny tid. De seneste år har budt på meget store opgaver i form af opkøb af to pengeinstitutter og afledt af dette, gennemførelsen af to store IT-konverteringer, en succesfuld gennemført børsnotering og en sammenlægning af filial- og koncernadministrationerne. Til disse opgaver har Sparekassen aktiveret betydelige kompetencer og ressourcer, der de kommende år skal anvendes på at optimere, trimme og primært udvikle den samlede forretning organisk. Sparekassen forventer i fjerde kvartal 2017 at fremlægge en fireårig fremtidsorienteret strategisk plan, der med Sparekassens nuværende værdigrundlag skal sikre en fortsat fremgang.

Nye filialåbninger, en tilstrømning af nye kunder, vækst i forretningsaktiviteterne, udviklingen af digitale løsninger m.v. er nogle af de forhold vi i Sparekassen glæder os til at arbejde med i 2017.

Politiske usikkerheder, især på den globale scene, kan komme til at påvirke Sparekassens kunder og Sparekassen negativt. Men det rækker ikke ved, at det vi kan påvirke, nemlig det at være et pengeinstitut flere og flere ønsker at være kunde i og lave forretninger med, det skal der hele tiden arbejdes på at optimere.

Målet i 2017 er herudover, som minimum at fastholde den udlånsstigning, der ved årsskiftet kunne opgøres til 7,3 % - en stigning der er ganske tilfredsstillende sammenlignet med sektoren og henset til, at der som nævnt i regnskabskommenteringen er udfaset ejendomsudlån på over 600 mio. kr. i 2016. Reelt er den underliggende vækst i forretningsomfanget således højere og vi forventer, at dette vil blive endnu mere synligt i 2017.

Strategien er at fortsætte udbygningen af filialer særligt i Nordsjælland og Storkøbenhavn, hvor Sparekassen dagligt tager markedsandele på privatkundeområdet. I 2. halvår af 2017 vil vi herudover udvide med et erhvervscenter i Storkøbenhavn med fokus på SMV-virksomheder (små og mellemstore virksomheder) i henhold til Sparekassens forretningsmodel og risikoprofil. Herudover forventer vi at fortsætte investeringerne i Odense området.

Resultatmæssigt forventes der for 2017 en basisindtjening i intervallet 290 – 330 mio. kr.

Vores forventninger til basisindtjeningen afspejler minusrente-situationen, samt mulige effekter af ændringerne afledt af MiFID II-reguleringen, der har negativ indflydelse på indtægterne fra investeringsområdet.

Administrationsomkostningerne forventes at falde i 2017 som følge af sammenlægningen af koncernselskaberne, der er succesfuldt gennemført i 2016.

Netto nedskrivninger og tab har vi forventninger om falder markant igen i 2017 til maksimalt 75 mio. kr.

Som direktions i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S vil vi hermed takke aktionærer og kunder for opbakningen til Sparekassen, og samtidig takke medarbejderne for det daglige engagement i de lokale forhold og for den dedikerede arbejdsindsats der lægges for dagen, for løbende at kunne indfri målsætningen om på bedste vis at videreføre den 191-årige Sparekasses historie.

Velkommen i Sparekassen, vi glæder os til et fortsat godt samarbejde i 2017!

Lars Petersson
Administrerende direktør

Flemming B. Nielsen
Sparekassedirektør

Bruno Riis-Nielsen
Sparekassedirektør

Regnskabskommentering

Aktiviteterne i datterselskabet Sparekassen Fyn A/S blev i oktober 2016 lagt sammen med moderselskabet Sparekassen Sjælland A/S. Efter sammenlægningen ligger moderselskabs- og koncernregnskabet meget tæt op ad hinanden beløbs- og udviklingsmæssigt. I regnskabskommenteringen refereres der derfor som udgangspunkt til Sparekassens koncernresultater med mindre anden specifik henvisning er angivet.

Den specifikke fordeling af moderselskabsresultater og koncernresultater fremgår af resultatopgørelsen, balancen og noterne.

4. kvartal

Den positive udvikling fortsatte i 4. kvartal 2016

Nettorente- og gebyrindtægterne kan opgøres til 251,6 mio. kr. i kvartalet. Sammenholdt med 4. kvartal 2015 er der tale om en stigning på 6,7 mio. kr. De primære faktorer til udviklingen udgøres af påvirkningen fra det aktuelt lave renteniveau, herunder en lavere forrentning af Sparekassens obligationsbeholdning, mens der positivt ses en stigende aktivitet med at yde og formidle boligfinansiering m.v. Den positive udvikling er, alle forhold taget i betragtning, meget tilfredsstillende.

Udgifter til personale og administration udgjorde 173,4 mio. kr. mod 164,2 mio. kr. i 4. kvartal 2015. I stigningen på 9,2 mio. kr. indgår en række éngangsomkostninger til personale og administration afledt af den selskabsmæssige sammenlægning af moderselskabet og Sparekassen Fyn, tillige med omkostningerne relateret til skiftet af it-plattform til Bankdata, ligeledes for Sparekassen Fyn. Disse omkostninger er for hele 2016 opgjort til 11,1 mio. kr., hvor af en større del ligger i 4. kvartal. I denne kontekst og med indregningen af almindelige løn og prisreguleringer anses omkostningsniveauet i kvartalet for acceptabelt. Resultat efter skat udgjorde 34,6 mio. kr. mod 48,0 mio. kr. i samme periode sidste år.

Årsresultatet 2016

Sparekassens resultat efter skat på 215,7 mio. kr. betragtes som meget tilfredsstillende. Ikke mindst med tanke på de udfordringer den finansielle sektor har fra det generelt lave renteniveau, arbejdet med og omkostninger til at imødekomme den fortsatte væsentlige lovregulering og de éngangsomkostninger Sparekassen har afholdt i forbindelse med sammenlægningen af Sparekasserne i koncernen og overflytning af Sparekassen Fyn til en ny it-plattform i Bankdata.

Som nævnt er det generelt lave rentemiljø en udfordring for pengeinstitutterne, idet den renteindtjening, der skal dække basisomkostningerne ved at drive pengeinstituttet, er reduceret og derfor vil ligge på et lavere niveau. Sådan også for Sparekassen, der med 979,4 mio. kr. i basisindtægter må konstatere en tilbagegang på 44,2 mio. kr. i forhold til 2015. Af denne udgør 18,5 mio. kr. lavere renteindtægt fra obligationsbeholdningen. Basisindtjeningen følger dog de udmeldte forventninger.

Modsat basisindtjeningen er udviklingen i årets nedskrivninger en anderledes positiv historie. Nedskrivningerne i Sparekassen falder med 42,7 mio. kr. svarende til 28,5% og kan for året opgøres til 107,2 mio. kr. Heraf udgør nedskrivninger på landbruget 43,0 mio. kr.

Der er flere faktorer, der har en positiv indflydelse på faldet i nedskrivningerne. For det første er der sket et løft i udviklingen af boligpriserne i mange af de lokalområder, hvor Sparekassen driver sine filialer. Det er især i områder på Sjælland og i og omkring Odense at efterspørgslen på boliger, med lidt forsinkelse, oplever det løft i prisudvikling, som har været gældende for vækstområder i og omkring København i nogle år. Ligeledes ses der også positive tendenser på arbejdsmarkedet i lokalområderne.

Det er blandt mange andre forhold lokalområdernes engagerede borgere og politikere, udviklingsordninger og udbygningen af infrastrukturen, der medvirker til at gøre det attraktivt, at erhvervsudvikle og bosætte sig disse steder. Når dertil lægges den vækst i Sparekassens forretningsaktiviteter, der ses via nye filialåbninger i Københavnsområdet og en stærk profil i Odense, så trækker de fleste geografiske tilstedeværelser i den rigtige retning.

Årets positive udvikling i kundernes kreditbonitet har været medvirkende til, at Sparekassen ser en kraftig reduktion i nedskrivningerne og dermed et væsentligt bidrag til årets resultat.

Udvikling i kreditbonitet *	Ultimo 2016 (Andel i %)	Ultimo 2015 (Andel i %)	Udvikling 2015 -> 2016 %-point
Kategori 3 (Kreditkvalitetstrin 3 og 2a)	64,2 %	48,2 %	16,0 %
Kategori 2 (Kreditkvalitetstrin 2b)	20,3 %	29,0 %	-8,7 %
Kategori 1 (Kreditkvalitetstrin 2c og 1)	15,5 %	22,8 %	-7,3 %

* Udviklingen vises på ej nedskrevne udlån og garantier (note 41)

** Kategori 3: Eksponeringer med normal bonitet, Kategori 2: Eksponeringer med lidt forringet bonitet og visse svaghedstegn, Kategori 1: Eksponeringer med væsentlige svaghedstegn

Den positive udvikling i både kundernes kreditkvalitet og den positive effekt på nedskrivningerne forventes at forsætte og dermed også at kunne ses i resultaterne for 2017.

Udbytte og generalforsamling

På baggrund af det gode resultat og henset til Sparekassens kapitalbehov indstiller Sparekassens bestyrelse, at der udbetales 3,05 kr. i udbytte pr. aktie, svarende til et direkte afkast på 3,1 % i forhold til børskursen primo året.

Indstillingen følger således den for Sparekassen udarbejdede udbyttepolitik.

Den del af årets resultat, der ikke udloddes eller er betalt i rente på den hybride kernekapital forbliver som egenkapital i Sparekassen og vil dermed understøtte Sparekassens solvens og den forretningsmæssige udvikling Sparekassen har forventninger til de kommende år.

Beslutning om udbetaling af udbytte og godkendelse af årsrapporten for 2016 finder sted på Sparekassens generalforsamling, der afholdes den 6. april 2017, kl. 16.00 i Vipperød-Hallen, Vipperød.

Yderligere oplysninger om generalforsamlingen vil blive givet til Sparekassens aktionærer, samt fremgå af Sparekassens hjemmesider, www.spks.dk og www.sparfyn.dk.

Basisindtjeningen, koncernen

Basisindtjening 1.000 kr.	Koncernen	
	2016	2015
Netto renteindtægter	551.178	602.213
Udbytte af aktier mv.	18.361	13.811
Gebyrer og provisionsindtægter	418.870	420.440
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	15.770	16.236
Andre driftsindtægter	16.587	15.319
Andre driftsudgifter, ordinære	9.841	12.011
Basisindtægter	979.385	1.023.536
Udgifter til personale og administration	632.696	612.753
Basisindtjening	346.689	410.783
Af- og nedskrivninger på materielle og immaterielle aktiver	51.807	31.267
Andre driftsudgifter (indskydergarantiordning m.v)	4.331	38.413
Andre driftsindtægter, ej ordinære	7.136	0
Nedskrivninger på udlån m.v.	107.205	149.906
Kursreguleringer	46.528	-58.036
Resultat af kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder	2.309	2.542
Resultat af aktiviteter under afvikling	0	717
Udgifter til personale og administration, ej ordinære (selskabssammenlægning + konvertering til fælles it-plattform)	11.106	0
Resultat før skat	228.213	136.420
Skat	12.491	-7.934
Resultat efter skat	215.722	144.354

Basisindtjeningen målt i forhold til udlån og garantier udgør på koncernniveau 2,28 % i 2016 mod 3,03 % i 2015. De nærmere forhold omkring den for pengeinstitutterne udfordrende tid med det aktuelle renteniveau og afledte effekt på basisindtjeningen fremgår af kommenteringen af nettorenteindtægterne nedenfor under afsnittet Resultatopgørelse.

Gebyrer og provisionsindtægter er stort set status quo i forhold til 2015. Den underliggende forretningsaktivitet tilsiger dog en større indtjening, men tages det med i betragtning, at Sparekassen i en periode af foråret og sommeren 2016 indførte gebyrfrihed på låneomlægninger på visse realkreditlån og mistede indtægter på investeringsområdet som konsekvens af MiFID II-reguleringen, er der underliggende tale om en stigning.

Basisindtjeningen er ligeledes påvirket af Sparekassens investeringer i filialåbninger og en generel styrkelse af medarbejderstaben. Disse strategiske tiltag vil over de kommende år være med til at styrke den forretningsmæssige udvikling og følger dermed Sparekassens strategiske målsætninger.

Resultatopgørelsen

Indtægter

Nettorenter

Sparekassen mærker i lighed med andre pengeinstitutter effekten af det aktuelt lave renteniveau. Det afspejler sig i udviklingen af Sparekassens renteindtægter fra lån- og kreditgivningen, der falder med 97,1 mio. kr. til 615,9 mio. kr. Dette opvejes i en hvis grad af udviklingen i renteudgifter til indlånskonti der af samme årsag blev reduceret med 56,0 mio. kr. og ender på 57,7 mio. kr.

De faldende renter har også en effekt på den forrentning, som Sparekassen kan opnå ved at placere det store likviditetsoverskud i primært realkreditobligationer. I 2016 faldt Sparekassens renteindtægter herfra fra 54,3 mio. kr. til 35,7 mio. kr. Yderligere betaler Sparekassen også negative renter til Nationalbanken for den del af likviditeten, der overskrider Sparekassens folioramme og som ikke placeres i realkreditobligationer. Renteudgiften ved placering af likviditet i indskudsbeviser udstedt af Nationalbanken, samt i øvrige kreditinstitutter har i 2016 udgjort 5,2 mio. kr.

Faldet i renteudgifter til efterstillede kapitalindskud på 13 mio. kr. skyldes, at der i december 2015 i forbindelse med børsnoteringen blev indfriet lån for 236 mio. kr. Dermed blev rentebelastningen reduceret i 2016. Sparekassen arbejder målrettet med at reducere de efterstillede kapitalindskud og dermed få reduceret omkostningen til rentebetalingerne på disse.

Gebyrer og provisionsindtægter

Udviklingen i gebyrer og provisionsindtægter ligger stort set uændret på 420 mio. kr. Tages det med i betragtning, at Sparekassen i en periode af foråret og sommeren 2016 indførte gebyrfrihed på låneomlægninger på visse realkreditlån og mistede indtægter på investeringsområdet som konsekvens af MiFID II-reguleringen, er vi er under de givne forhold meget tilfredse med udviklingen af denne resultatpost.

Kursreguleringer

De samlede kursreguleringer kan opgøres til 46,5 mio. kr., hvilket er en klar forbedring på 104,6 mio. kr. fra året før. Det er særligt kursreguleringen af Sparekassens investeringsaktiviteter for den store overskudslikviditet, der har givet et rigtigt pænt resultat. På obligationsbeholdningen er der tjent 44,9 mio. kr., mens der på aktieinvesteringer er tjent 27,1 mio. kr. I negativ retning trækker reguleringer på investeringsejendomme på 23,9 mio. kr. og på finansielle instrumenter på 7,3 mio. kr.

Resultatet er opnået på baggrund af en lav risikoprofil på hele markedsrisikoområdet. På aktiesiden er en væsentlig del af årets positive kursregulering opnået på de sektoraktier, der udgør Sparekassens strategiske ejerskaber.

Udgifter

Udgifter til personale og administration

Udgifterne til personale og administration er i 2016 steget til 643,8 mio. kr. fra 612,8 mio. kr. Heraf udgør éngangsomkostningerne til selskabssammenlægningen og skift til ny it-plattform for Sparekassen Fyn, 11,1 mio. kr. Det er ikke nogen lille eller billig operation at flytte historiske data og registreringer fra én datacentral til en anden, ej heller at sikre oplæring af medarbejdere og ensrette forretningsgange og processer, men for Sparekassen er dette en investering, der allerede i 2017 vil materialisere sig positivt på bundlinjen.

Korrigeres der for éngangsomkostningerne, kan den samlede stigning i personale og administrationsomkostninger opgøres til 3,25 %. I stigningen er indeholdt den overenskomstmæssige regulering af lønninger, en stigning i lønsumsafgiften, kontraktuelt aftalte prisstigninger til leverandører og samarbejdspartnere på leverede serviceydelser og forbrug, samt de udgifter der følger af Sparekassens investeringer i nye filialer og en samlet styrkelse af stabsfunktionerne.

Stigningen i personaleomkostninger afledt af filialetableringerne følger af Sparekassen forretningsstrategi, mens stigningen inden for stabsfunktionerne bl.a. er gået til styrkelsen af compliance og risikostyringsfunktionerne. Styrkelsen af de nævnte funktioner sker dels for at sikre en risikostyring der kan opfylde lovgivningen og de krav, der følger af at være et børsnoteret selskab, mens også for forretningsmæssigt at kunne profitere af bedre regnskabsresultater i fremtiden.

I forbindelse med årets filialåbninger og øvrige tilpasninger i organisationen er antallet af medarbejdere opgjort som et gennemsnit over året steget til 546 medarbejdere fra 533 medarbejdere i 2015.

Det skal særligt bemærkes, at administrationsomkostningerne samlet set er faldet 2 mio. kr. fra 2015 til 2016. Selv om faldet i forhold til resultatskabelsen er et mindre beløb, er tendensen vigtig for Sparekassen.

Sparekassen vil i årene der kommer fortsat følge udviklingen i omkostningerne nøje, så udviklingen i disse altid står i forhold til den værdiskabelse, de som investering giver på bundlinjen.

Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver

Af- og nedskrivninger ender på 51,8 mio. kr. efter en stigning på 20,5 mio. kr. Udviklingen kan primært tilskrives værdireguleringer på domicilejendomme.

Andre driftsudgifter

Under andre driftsudgifter er det særligt bortfaldet af betalingen til Garantiformuen, der påvirker udviklingen positivt. Årets omkostning beløber sig til 14,2 mio. kr. og falder dermed 35,5 mio. kr.

Nedskrivninger

Som nævnt tidligere i årsrapporten er et kig på årets udvikling i nedskrivningerne et glædeligt syn. Et fald på 28,5 % er væsentligt og vigtigt for Sparekassen. Sparekassen har over de seneste par år foretaget afvikling af en række ejendomsengagementer, der ikke passede ind i forretningsmodellen. Der forventes stadig at kunne ses en positiv effekt af denne afvikling i nedskrivningerne for 2017, der forventes at kunne opgøres på et lavere niveau end i 2016.

Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder

Resultatet udgør 2,3 mio. kr., hvilket stort set er på samme niveau som sidste års 2,5 mio. kr. Udviklingen følger dermed de budgetterede forventninger.

Skat

Koncernens skat udgør 12,5 mio. kr. i skat for 2016. Koncernen har stadig uudnyttede skattemæssige underskud.

Balancen

Den samlede balance vokser fra 18,7 mia. kr. i 2015 til 19,9 mia. kr. i 2016. Det er, som det beskrives nedenfor, væksten i forretningsomfanget der på denne måde er med til at forøge balancen.

Udlån

Sparekassens udlånsbalance kunne ultimo 2016 opgøres 10,5 mia. kr., hvilket svarer til en vækst på 7,3 % i året. Sparekassen anser udlånsvæksten som kontrolleret og forventer ny men ligeledes kontrolleret udlånsvækst for 2017 på minimum samme niveau som i 2016.

Væksten i nyudlån er reelt højere, idet Sparekassens strategiske beslutning om at foretage afvikling af specifikke låneengagementer på 600 mio. kr. til ejendomsbranchen, der i profil ikke har passeret ind i forretningsmodellen, holder den opgjorte nettovækst nede. Eksponeringen mod fast ejendom er i 2016 dermed kraftigt reduceret fra 18,0 % til 12,8 % af de samlede udlån og garantier.

Udlånsvæksten er drevet af de mange nye kunder Sparekassen har taget imod i 2016. Forholdsmæssigt er det meget naturligt gennem de nyere filialer væksten drives, men også resten af Sparekassen lykkes med at få nye lån og kreditter på bøgerne. Væksten ses primært inden for boligfinansiering til privatkunderne. Sparekassens forskellige låneformer til andelsbolig og prioritetslån bliver vel modtaget og Sparekassen har noteret en stigende efterspørgsel efter disse låneprodukter.

Men det er ikke kun inden for udlån til private, at Sparekassen har noteret vækst. Ligeledes erhvervs-kunder søger ind i Sparekassen. Her er det driftskreditter og erhvervslån til bl.a. finansiering af driftsmateriel, der har været en øget efterspørgsel på. Sparekassen ønsker at øge sit forretningsomfang med små og mellemstore erhvervsvirksomheder, hvilket også vil blive afspejlet i den fremtidige erhvervsstrategi. Forretningssamarbejdet med erhvervsvirksomhederne i Sparekassens markedsområder er lige så vigtig, som Sparekassens tilstedeværelse og servicering af privatkunderne.

Ud over den långivning, der finder sted direkte gennem Sparekassen, formidler Sparekassen også bolig- og erhvervsfinansiering gennem samarbejdspartnere som Totalkredit og DLR. I beløb udgør disse ultimo 2016, 24,3 mia. kr. i Totalkredit og 6,9 mia. kr. i DLR.

Lige som det ses generelt, vælger Sparekassens kunder i stigende omfang boligfinansiering med afdrag.

Indlån

Lige som på udlånssiden bidrager væksten i indlån til årets stigning i det samlede forretningsomfang. Stigningen blev på 6,9 %. Med den aktuelt store likviditetsoverdækning, har Sparekassen ikke noget specifikt mål om at sikre sig yderligere indlån. Væksten skal derfor primært ses som en naturlig udvikling i takt med stigningen i antallet af kunder i Sparekassen.

Kendetegnet for Sparekassens indlån er, at langt størstedelen er dækket af Garantiformuen. Indlånskunderne er herigennem dækket for beløb op til 100.000 EUR eller ca. 745.000 kr. Indlånene udgør derfor en stabil finansiering (funding) af Sparekassens udlånsbalance.

Forretningsomfanget

Med en stigning i både udlån (+7,3 %) og indlån (+6,9 %) og tillige en positiv udvikling på stillede garantier på +24,3 %, kan stigningen i det samlede forretningsomfang opgøres til 9,3 %.

Med afsæt i Sparekassens forretningsstrategier med den selskabsmæssige samling i én stor og styrket Sparekasse, samt udviklingen af filialnettet og den digitale Sparekasse, er den mærkbare positive udvikling af forretningsomfanget meget glædeligt. Det viser, at Sparekassens tiltag tages godt imod af kunderne. Væksten er dog samtidig af en størrelse, der kan kontrolleres, og dermed overskues og styres.

For de kommende år forventes yderligere vækst i takt med at Sparekassen får udnyttet hele det forretningsmæssige potentiale.

Egenkapital

Egenkapitalen udgør 2.588 mio. kr. ultimo 2016 mod 2.469 mio. kr. ultimo 2015. Stigningen udgøres af årets resultat korrigeret for betalte renter på den hybride kernekapital, samt udbetalte udbytter.

Aktiekapitalen og den bundne sparekassereseerve er uforandrede.

Resultatkommentering

Sparekassen Sjælland-Fyn A/S (moderselskabet)

Som nævnt udgør moderselskabet efter sammenlægningen med datterselskabet Sparekassen Fyn nu den altovervejende enhed i koncernregnskabet. I det koncernregnskabet er gennemgået mere detaljeret ovenfor, kommenteres her kun de væsentligste poster fra resultatopgørelsen og balancen for moderselskabet.

Resultatet

Resultatet efter skat i moderselskabet kan for 2016 opgøres til 215,7 mio. kr. mod 144,4 mio. kr. i 2015. Stigningen på 71,4 mio. kr. svarer til en stigningsprocent på 49,4.

Resultatet anses som meget tilfredsstillende.

Nettorenteindtægter

Udgør 521,3 mio. kr. mod 566,1 mio. kr. i 2015. Det generelle renteniveau for nyudlån og renteafrkastet fra Sparekassens obligationsbeholdninger påvirkes af det aktuelt lave rentemiljø.

Gebyr og provisionsindtægter

Er stort set uændrede på trods af en periode i foråret/sommeren 2016 med frafald af gebyrer på formidlingen af boligfinansieringslån. I denne kontekst anses det opnåede resultatniveau som tilfredsstillende.

Kursreguleringer

Meget tilfredsstillende udvikling i forhold til 2015 og flot afkast på 69,0 mio. kr. Der er opnået flotte resultater på både obligations- aktie- og valutabeholdninger. Risikoafdækningen med kontrakter og afledte finansielle instrumenter har over året kostet 7,3 mio. kr.

Udgifter til personale og administration

Stiger som følge af overenskomstmæssige forhold og kontraktuelle forpligtelser, tillige med de engangsomkostninger moderselskabet har afholdt i forbindelse med selskabssammenlægningen og it-konverteringen. Administrationsudgifterne er ikke steget i 2016.

Nedskrivninger

I takt med afviklingen af ejendomsengagementer, der ikke passer ind i forretningsmodellen og den positive udvikling i kundernes kreditbonitet, er nedskrivningerne faldet i moderselskabet. Faldet udgør 33,8 mio. kr. svarende til 23,2 %.

Balancen

Balancen i moderselskabet udgør 19,8 mia. kr., hvilket er en stigning på knap 600 mio. kr. i forhold til 2015. Egenkapitalen stiger med resultatet fra totalindkomstopgørelsen, mens øvrige balanceposter afspejler udviklingen i forretningsaktiviteterne.

Kapitalforhold og likviditet

Kapitalforhold

Sparekassens kapitalforhold har ikke ændret sig væsentligt gennem 2016.

Egenkapitalen udgøres i al væsentlighed af aktiekapitalen, den bundne sparekassereseerve og det overførte overskud.

Som yderlige egenkapital indgår et efterstillet kapitalindskud som hybrid kernekapital. Den hybride kernekapital udgør 529,7 mio. kr. og bringer den samlede egenkapital op på 2.587,8 mio. kr. Egenkapitalen er dermed steget med mere end 100 mio. kr. i året.

Herudover har Sparekassen yderligere supplerende kapital for 466,0 mio. kr.

Sparekassen har ikke i 2016 indfriet eller foretaget nye kapitaludstedelser.

Alle Sparekassens kapitaludstedelser kan anvendes til at dække kapitalkravene efter CRR/CRD IV reglerne. Al kapital, der ikke anvendes til CRR/CRD IV kravene, kan bruges til at opfylde kapitalbehovstilægget under 8+ modellen. For mere udførlig information om Sparekassen Sjælland-Fyn A/S koncernens kapitaludstedelser henvises til note 29.

Sparekassens samlede risikoeksponering udgør 15.857,6 mio. kr. Kreditrisikoen og markedsrisikoen er opgjort efter standardmetoden. Operationel risiko er opgjort efter basisindikatormetoden. Koncernens kapitalprocent udgør herefter 15,6 %. Kapitalbehovet er opgjort til 9,3 %, hvilket medfører en kapitalmæssig overdækning på 6,3 % -point. I kroner svarer overdækningen til 1.000 mio. kr.

Kombinerede bufferkrav er opgjort til 0,6 % -point. Det medfører at koncernens kapitalmæssige overdækning efter kapitalbehov og kombineret bufferkrav udgør 5,7 % -point. I kroner svarer det til en overdækning på 900 mio. kr.

Sparekassen udarbejder løbende kapitalplaner. Kapitalplanerne gør det muligt at vurdere, hvorvidt omfanget af det nuværende kapitalgrundlag er tilstrækkeligt.

Det er Sparekassens vurdering, at kapitalgrundlaget er tilstrækkeligt til at dække den risiko, der er forbundet med koncernens aktiviteter.

Likviditet

Likviditet

Finansielle virksomheder skal være så tilstrækkeligt likvide, at de løbende kan honorere forventede kundetræk, samt øvrige likviditetstræk. Sparekassens målsætning er derfor altid at have en tilpas høj likviditet.

Sparekassens forretningsmodel tilsiger, at indlån finansierer udlån. Sparekassen ønsker at være uafhængig af ekstern funding i form af markedsfinansiering og flygtige højtforrentede indlån. Dette er også aktuelt tilfældet og har været det igennem lang tid.

Ultimo 2016 havde Sparekassen et indlånsoverskud på 5.567 mio. kr. Koncernens indlån kommer primært fra private og mindre erhvervsdrivende. Der er ingen store enkeltstående indlån med væsentlig

betydning. Der er ingen indlån af betydning fra andre finansielle virksomheder. Indlånet er desuden kendetegnet ved, at en meget høj andel er dækket af indskydergarantifonden.

Af lovmæssige krav til likviditeten gælder følgende;

Liquidity coverage ratio (LCR)

I oktober 2015 trådte likviditetskravene benævnt LCR i kraft. Kravene følger af CRR-forordningen og er dermed gældende for kreditinstitutter i hele Europa.

LCR-kravet skal sikre, at kreditinstitutterne er tilpas likvide til at kunne honorere forventede likviditets-træk beregnet på baggrund af en gældende stressmodel. Kravene omfatter ud over størrelsen af den nødvendige likviditetsbuffer, tillige krav til sammensætningen af de likvide aktiver, der kan benyttes til bufferen. F.eks. gælder det, at minimum 30 % af de likvide aktiver, der kan medregnes i likviditetsbufferen, skal udgøres af såkaldte Level 1A aktiver. Level 1A aktiver dækker over kontantbeholdningen, Sparekassens indestående på foliokontoen i Nationalbanken, beholdningen af indskudsbeviser udstedt af Nationalbanken og beholdningerne af obligationer udstedt eller garanteret af den danske stat. Da koncernen af afkastmæssige årsager har en meget stor del af likviditetsoverskuddet og kapitalgrundlaget investeret i realkreditobligationer i forhold til Level 1A aktiver, medfører 30 % reglen, at dele af Sparekassens obligationsbeholdning ikke indgår i opgørelsen af LCR-likviditetsbufferen. Til gengæld kan Sparekassen forholdsvis nemt øge LCR-nøgletallet ved at udskifte dele af beholdningen af realkreditobligationer med Level 1A aktiver i stedet.

Under de fuldt indfasede regler i 2018 vil kravet til LCR-nøgletallet udgøre en sats på 100 %. Sparekassen har siden ultimo 2012, kvartalsvist, og siden juni 2014, månedsvist rapporteret LCR-nøgletal til Finanstilsynet. Koncernen var således godt forberedt på ikrafttrædelsen af reglerne i oktober 2015. Indberetningen har med visse justeringer været gennemført med samme frekvens i 2016.

Ultimo 2016 er koncernens LCR-nøgletal således opgjort til 200 %, mens det gældende lovkrav i 2016 var på 70 % og lovkravet gældende fra den 1. januar 2017 er på 80 %.

Koncernen har, qua den gode likviditetsoverdækning og uden at optimere likviditetssammensætningen for at optimere LCR-nøgletallet, i hele perioden med indfasningen af dette, ligget solidt over lovkravene. Sparekassen forventer også fremadrettet at have en solid overdækning af dette likviditetskrav.

§ 152 i lov om finansiell virksomhed

Ovennævnte likviditetskrav blev ophævet med udgangen af 2016. Lovkravet var det oprindeligt indførte likviditetskrav gældende i Danmark. Indførelsen af LCR-nøgletallet gældende i hele Europa har nu gjort kravet fra § 152 overflødig.

I henhold til lov om finansiell virksomhed gjaldt det for § 152, at kreditinstitutter skulle have en forsvarlig likviditet. Sparekassen kunne pr. ultimo 2016 opgøre en overdækning i forhold til § 152-kravet på 171,8 %. Overdækningen har hele året ligget på et højt niveau.

Net stable funding ratio (NSFR)

I 2018 forventes reglerne om NSFR at træde i kraft. De seneste godt og vel tre år har Sparekassen rapporteret foreløbige NSFR tal til Finanstilsynet. På baggrund af de indberettede tal samt sammensætningen af balancen forventer Sparekassen med god margin at kunne leve op til kravene i NSFR. Det skyldes primært koncernens store indlånsoverskud, hvor næsten al indlån kommer fra private og mindre erhverv, og hvor langt størstedelen er dækket af indskydergarantifonden. Dette udgør sammen med basiskapitalen et stabilt fundament i forhold til NSFR.

Tilsynsdiamanten

Sparekassen ligger i lighed med 2015 og tidligere inden for alle pejlemærkerne i Finanstilsynets risikostyringsværktøj "Tilsynsdiamanten", der på fem konkrete områder opstiller målepunkter, Sparekassen skal overholde. De fem målepunkter er følgende:

Pejlemærke	Grænseværdi	Koncernen	
		2016	2015
Summen af store engagementer	< 125 % af kapitalgrundlag	0,0%	0,0%
Udlånsvækst p.a.	< 20 %	7,3%	-2,2%
Ejendomseksponering	< 25 % af udlån og garantier	14,0%	18,5%
Stabil funding	< 1,00 Udlån / arbejdende kapital fratrukket obligationer med restløbetid under 1 år	0,55	0,54
Likviditetsoverdækning	> 50 %	171,8%	240,1%

På alle fem pejlemærker ligger Sparekassen i komfortabel afstand til Tilsynsdiamantens grænseværdier. Særligt ejendomseksponeringen udvikler sig i den ønskede retning, og denne søges i de kommende år yderligere nedbragt.

Sparekassen Sjælland-Fyn koncernen forventer heller ikke fremadrettet at have problemer med at overholde Tilsynsdiamantens grænseværdier.

Koncernen

Sparekassen Sjælland-Fyn A/S, koncernen

Sparekassen Sjælland-Fyn A/S koncernen består af moderselskabet Sparekassen Sjælland-Fyn A/S samt en række datterselskaber. Koncernstrukturen vurderes løbende af ledelsen for at sikre en optimering af denne. Koncernselskaberne og deres forretningsaktiviteter:

Sparekassen Sjælland-Fyn A/S, moderselskab

Moderselskabet i koncernen har som hovedaktivitet at drive pengeinstitutvirksomhed. Moderselskabet står for langt størstedelen af koncernbalancen. Moderselskabet er børsnoteret og driver sine aktiviteter med tilladelse og under tilsyn af det danske Finanstilsyn. Som led i forretningsaktiviteterne ejer moderselskabet en række datterselskaber, hvis primære forretningsaktiviteter relaterer sig til investeringsvirksomhed, herunder investering i og udlejning af ejendomme m.v.

Sjælland Ejendomme A/S, datterselskab

Sjælland Ejendomme A/S er selv moderselskab for en række ejendomsselskaber, til hvilke der hver især er tilknyttet en ejendomsportefølje. Ejendomsporteføljen udgøres af domicilejendomme udlejet til moderselskabets forretningsaktiviteter, samt opførelse af samme, og investering i og udlejning af ejendomme og lejemål til private og erhvervsdrivende. Datterselskaberne i Sjælland Ejendomme A/S udgøres af:

Ejendomsselskabet af 15. december 2008 A/S
Udviklingsselskabet Blindestræde ApS
Investeringselskabet af 10. marts 2015 ApS

Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S, datterselskab

Selskabet drev under sit tidligere navn, Sparekassen Fyn A/S, koncernens pengeinstitutvirksomhed på Fyn. I forbindelse med at Sparekassen Sjælland A/S og Sparekassen Fyn A/S forretningsaktiviteter blev lagt sammen medio oktober 2016, ændrede datterselskabet navn til Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S. Fremadrettet vil selskabet beskæftige sig med investeringsvirksomhed, herunder koncernens pantebrevsportefølje, samt forestå diverse administrative opgaver relateret til koncernaktiviteterne.

Spar Fyns Ejendomsselskab A/S, datterselskab

Selskabets aktiviteter er drift og udlejning af ejendomme.
Selskabet blev overtaget af moderselskabet pr. 1. januar 2016.

Ejendomsselskabet Faaborg A/S, datterselskab

Selskabets aktiviteter er drift og udlejning af ejendomme.
Selskabet blev overtaget af moderselskabet pr. 1. januar 2016.

Se note 17 for en yderligere specifikation af tilknyttede og associerede virksomheder.

Forretningsgrundlaget

Sparekassen Sjælland-Fyn A/S er blandt de 12 største pengeinstitutter i Danmark. I oktober måned 2016 gennemførtes sammenlægningen af de 2 virksomheder Sparekassen Sjælland A/S og Sparekassen Fyn A/S, og den sammenlagte virksomhed blev til Sparekassen Sjælland-Fyn A/S. Sparekassen Sjælland-Fyn A/S er repræsenteret med 47 filialer fordelt med 15 på Fyn og 32 på Sjælland, og er således stærkt repræsenteret med filialer i hele markedsområdet, senest åbnede Sparekassen 10. december i Hundested filial nr. 47.

Markedsfokus

Sparekassen ønsker som udgangspunkt at lave forretninger med kunder, der er bosat på Sjælland og Fyn. Minimum 90 % af Sparekassens udlån og garantier skal være relateret til det primære markedsområde.

Under hensyntagen til indtjeningen og kapitalforhold, er det målet at udbygge filialdækningen i større provinsbyer på Sjælland og Fyn samt i Storkøbenhavn ved organisk vækst, samtidig med at det eksisterende filialnet og den stærke lokale forankring bevares. Både på Sjælland og Fyn forventer vi i de kommende år at etablere hot spot filialer i en række byer.

Kunder

Sparekassen tilbyder løsninger til både erhvervsvirksomheder og private i vores geografiske område. Organisationens særlige kompetencer inden for områderne ejendomme, detail, liberalt erhverv, håndværksvirksomhed, industri, produktion samt landbrug og naturligvis privat.

Sparekassen har knap 149.000 kunder, hvoraf en del ligeledes er aktionærer.

Distributionsnet

Sparekassen ønsker at skabe det optimale distributionsnet for at tilbyde kunderne en optimal service og rådgivning. Distributionsnettet består af vore 44 privatkundefilialer, 3 Erhvervscentre, og en række specialister inden for kompetence-tunge områder som f.eks. landbrug, investering og pension. Men det kan også være via digitale platforme (netbank og mobilbank) eller gennem opsøgende mødeaktivitet hos kunden.

Sparekassen har defineret og udpeget digitalisering som et særligt strategisk fokusområde, der søges implementeret i videst mulig udstrækning i alle processer og arbejdsgange i organisationen. Den Digitale Sparekasse, som er under udvikling, har eget kundeservicecenter, der understøtter de af vore kunder, der benytter sig af selvbetjening med en personlig rådgivning.

Sparekassen forholder sig løbende til distributionsnettets sammensætning og udvikling.

Forretningsområder, produkter og ydelser

Sparekassens tre forretningsområder er defineret som Privat, Erhverv og Formueområdet. Værditilbuddene inden for disse tre områder er baseret på principperne om enkelthed og fravalg. Enkelthed, fordi det giver gennemsækelighed og dermed tryghed for kunder og investorer. Fravalg, fordi vi ikke ønsker at tilbyde komplekse produkter med højt risikoindhold.

Sparekassen tilbyder derfor først og fremmest helt traditionelle pengeinstitutprodukter, herunder ind- og udlånsforretninger, opsparingsprodukter m.v. Det er her, vi har vores primære kompetencer, og det er her, vi kan tilbyde produkter på konkurrencedygtige vilkår.

Sparekassen tilbyder gerne finansiering til private og erhverv, hvis det kan ske på betryggende vilkår, og hvis det kan skabe værdi for kunden såvel som for Sparekassens øvrige interessenter. For at sikre dette har vi vedtaget en kreditstrategi, der primært handler om at være tæt på kunden, så vi i fællesskab kan finde løsninger, når finansieringsbehov opstår, eller hvis der skulle opstå problemer i forbindelse med eksisterende engagementer.

Infrastruktur og organisation

En velfungerende infrastruktur er en forudsætning for, at vi kan levere den lovede værdi til kunden. De vigtigste komponenter i denne infrastruktur er vores medarbejdere, vores samarbejdspartnere og vores IT-systemer, som vi til stadighed søger at organisere på en sådan måde, at vi maksimerer synergien og udnytter vores konkurrencefordele bedst muligt. Koncernens IT-systemer er helt overvejende baseret på centraliserede løsninger hos Bankdata.

Organisationen er baseret på kundefokus, tilpasningsdygtighed, enkelthed, kapitalfokus, omkostningsfokus og særlig høj grad af decentral beslutningskraft i de forskellige ledelseslag. Arbejdsområder der ikke er direkte relateret til kerneforretningen, skal i videst muligt omfang outsources, under hensyntagen til den lovgivning Sparekassen er underlagt, med det formål at skabe og fastholde en slank organisation. I samme forbindelse er det et strategisk valg at fastholde og udbygge kredsen af højkompetente strategiske samarbejdspartnere. Vi vil fortsat udbygge vores samarbejde med partnere inden for real-kredit, leasing, forsikring, pension og investeringsprodukter, og vi vil løbende sikre, at de produkter og ydelser, som vi formidler herigennem, til fulde lever op til vores værditilbud om enkle og effektive løsninger, der skaber tryghed. Koncernen modtager formidlings- og garantiprovision for formidling af visse produkter og investeringsydelser. Oplysninger om vores samarbejdspartnere fremgår af Sparekassens hjemmeside www.spks.dk.

Vi lægger vægt på at tiltrække og fastholde kvalificerede medarbejdere, som kan matche de udfordringer, der følger af de omskiftelige konjunkturer og af væksten.

Corporate Governance og redegørelse for virksomhedsledelse

Denne redegørelse for virksomhedsledelse dækker regnskabsperioden 1. januar til 31. december 2016.

Bestyrelsen og direktionen søger til stadighed at sikre, at ledelsesstruktur og kontrolsystemer er hensigtsmæssige og fungerer tilfredsstillende. Ledelsen vurderer løbende - og mindst én gang om året - hvorvidt dette er tilfældet.

Grundlaget for tilrettelæggelsen af ledelsens opgaver er blandt andet lov om finansiel virksomhed, bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter m.v., værdipapirhandelsloven, markedsmisbrugsforordningen, OMX Nordic Exchange Copenhagens regler og anbefalinger for udstedere, vedtægter samt god praksis for finansielle virksomheder. På dette grundlag, udvikles og vedligeholdes løbende en række interne procedurer, som skal sikre en aktiv, sikker og lønsom styring af Sparekassen.

Anbefaling for god selskabsledelse

I 2013 udsendte Komitéen for god Selskabsledelse reviderede anbefalinger for god selskabsledelse. Disse er efterfølgende opdateret i november 2014. Anbefalingerne er offentligt tilgængelige på Komitéen for god Selskabsledelses hjemmeside www.corporategovernance.dk.

Anbefalingerne omhandler blandt andet Sparekassens kommunikation og samspil med vores investorer og øvrige interessenter, bestyrelsens opgaver og ansvar, bestyrelsens sammensætning og organisering, ledelsens vederlag, regnskabsafregning, risikostyring og intern kontrol samt revision.

Sparekassen følger, med en enkelt undtagelse, principperne i anbefalingerne om god selskabsledelse. Sparekassen følger ikke anbefalingen om at generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer er på valg hvert år. I Sparekassen vælger repræsentantskabet bestyrelsen. Valgperioden for repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer er i vedtægterne fastsat til 2 år med mulighed for genvalg. Bestyrelsen vurderer, at valgordningen sikrer kontinuitet og stabilitet i bestyrelsesarbejdet. Oplysningerne, samt uddybende kommentarer er samlet i en redegørelse, som er offentliggjort på Sparekassens hjemmeside: www.spks.dk/IR/om_sparekassen#politikker.

FinansDanmarks ledelseskodex

FinansDanmark (det tidligere Finansrådet) har udarbejdet et ledelseskodex med anbefalinger til medlemsvirksomhederne. Anbefalingerne, der rækker længere end lovgivningen og anbefalingerne fra Komitéen for god selskabsledelse, følges af Sparekassen. Ledelseskodex er offentliggjort på følgende hjemmeside www.spks.dk/IR/om_sparekassen#politikker, hvortil der henvises.

Repræsentantskabets sammensætning

Sparekassens repræsentantskab består af op til 51 medlemmer, hvoraf 26 medlemmer vælges af generalforsamlingen, og 25 medlemmer vælges på aktionærmøder. Delvist valg af repræsentantskabet på aktionærmøder sker med henblik på at sikre en så vidt som mulig ligelig repræsentation fra Sparekassens virkeområde, der afspejler aktionærsammensætningen og den forretningsmæssige struktur.

I henhold til vedtægterne gælder der frem til 2018 en overgangsordning for repræsentantskabet. Overgangsordningen indebærer, at det på tidspunktet for Sparekassens omdannelse til aktieselskab, siddende repræsentantskab på 43 medlemmer vil være på valg i perioden frem til 2018.

Medlemmerne af repræsentantskabet pr. 31. december 2016 fremgår af årsrapportens afsnit 'Repræsentantskab, bestyrelse og bestyrelsesudvalg' samt af Sparekassens hjemmeside: www.spks.dk/om_sparekassen/organisation.

Bestyrelsens sammensætning

Sparekassens bestyrelse består af 4-9 medlemmer, der vælges af og blandt repræsentantskabets medlemmer. I tillæg til disse vil bestyrelsen bestå af et antal medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer i henhold til gældende lovgivning, idet der dog er etableret en frivillig ordning i medfør af samarbejdsudvalgets beslutning herom. Det følger af vedtægterne, at repræsentantskabet herudover kan vælge bestyrelsesmedlemmer, der ikke er medlem af repræsentantskabet, til sikring af, at Sparekassen opfylder de til enhver tid gældende krav til relevant viden og erfaring hos bestyrelsesmedlemmer i et pengeinstitut.

Bestyrelsen gennemfører løbende evaluering af bestyrelsens arbejde i overensstemmelse med lovgivningen og Finanstilsynets vejledning, og har i den forbindelse gennemgået de gældende krav til bestyrelsens kompetencer. På den baggrund har bestyrelsen udarbejdet en kompetenceprofil og vedtaget en politik for mangfoldighed i bestyrelsen. Bestyrelsens indstilling af kandidater til bestyrelsesvalg på repræsentantskabsmødet er udarbejdet med henblik på at sikre, at bestyrelsen bedst muligt lever op til den udarbejdede kompetenceprofil og politik for mangfoldighed i bestyrelsen.

Bestyrelsens medlemmer fremgår af årsrapportens afsnit 'Repræsentantskab, bestyrelse og bestyrelsesudvalg' samt af Sparekassens hjemmeside: www.spks.dk/om_sparekassen/organisation.

Bestyrelsens arbejde

Bestyrelsen påser, at direktionen overholder de af bestyrelsen vedtagne målsætninger og strategier. Orientering fra direktionen sker systematisk såvel ved møder som ved skriftlig og mundtlig løbende rapportering. Denne rapportering omfatter blandt andet udviklingen i omverdenen, Sparekassens udvikling og lønsomhed samt den finansielle stilling.

Bestyrelsen mødes efter en fastlagt mødeplan, og derudover når det er nødvendigt. Der holdes normalt et årligt strategiseminar, hvor Sparekassens vision, mål og strategi fastlægges.

I 2016 har bestyrelsen afholdt 28 møder, hvoraf et havde karakter af et strategiseminar.

Bestyrelsen træffer blandt andet beslutninger om bevilling af større engagementer, virksomhedskøb, større investeringer og frasalg, kapitalgrundlagets størrelse og sammensætning, langsigtede forpligtelser, kontrol- og revisionsforhold samt væsentlige operationelle forhold.

Bestyrelsens forretningsorden fastlægger procedurer for direktionens rapportering til bestyrelsen og for disse parters kommunikation i øvrigt. Forretningsordenen gennemgås og vurderes årligt af bestyrelsen og tilpasses løbende Sparekassens situation.

Nomineringsudvalg

Bestyrelsen har nedsat et nomineringsudvalg, som har til opgave at bistå bestyrelsen med en kontinuerlig vurdering af de krævede og tilstedeværende kvalifikationer i Sparekassens bestyrelse og direktion. Samtidig skal udvalget komme med forslag til kandidater til disse to ledelsesorganer samt udarbejde indstilling til bestyrelsen herom.

Nomineringsudvalget har i 2016 afholdt 5 møder.

Aflønningsudvalget

Bestyrelsen har nedsat et aflønningsudvalg. Udvalget skal forestå det forberedende arbejde, der efterfølgende skal ligge til grund for bestyrelsens beslutninger vedrørende aflønning, herunder lønpolitik og udpegning af væsentlige risikotagere.

Aflønningsudvalget har i 2016 afholdt 3 møder.

Lønpolitik

Sparekassens lønpolitik omfatter alle Sparekassens medarbejdere, herunder også direktion, bestyrelse og ansatte, der har væsentlig indflydelse på koncernens risikoprofil samt ansatte i Sparekassens kontrolfunktioner.

Specifikation af lønninger og vederlag til bestyrelse, direktion og væsentlige risikotagere fremgår af note 8. Lønpolitikken offentliggøres på Sparekassens hjemmeside: www.spks.dk/IR/om_sparekas-sen#politikker.

Revisionsudvalg

Sparekassen har nedsat et separat revisionsudvalg. Udvalgets opgaver omfatter blandt andet, at:

- Overvåge direktionen, økonomichefen samt øvrige relevante ledelsesmedlemmer i forhold til kommissoriets opgaver
- Underrette det samlede øverste ledelsesorgan om resultatet af den lovpligtige revision, herunder regnskabsaflæggelsesprocessen
- Overvåge regnskabsaflæggelsesprocessen og fremsætte henstillinger eller forslag til at sikre integriteten
- Overvåge at Sparekassens interne kontrolsystem, interne revision og risikostyringssystemer fungerer hensigtsmæssigt og effektivt
- Overvåge den lovpligtige revision af årsregnskabet m.v.
- Overvåge og kontrollere ekstern revisors uafhængighed og godkende revisors levering af andre ydelser end revision
- Være ansvarlig for proceduren for udvælgelse og indstilling af revisor til valg

Udvalget mødes efter en fastlagt mødeplan mindst fire gange om året som hovedregel umiddelbart forud for bestyrelsens møder. Sparekassen har, som det kvalificerede medlem, udpeget tidl. adm. direktør Bent Andersen. Bent Andersen har gennem sit tidligere virke, herunder specielt som direktør i Sydbank og adm. direktør i DLR Kredit A/S, erhvervet sig stor viden og erfaring med hensyn til regnskabsaflæggelse og revision af finansielle virksomheder.

Revisionsudvalget har afholdt 6 møder i 2016.

Risikoudvalg

Bestyrelsen har endvidere nedsat et risikoudvalg, der forbereder bestyrelsens arbejde og rådgiver bestyrelsen om Sparekassens risikoprofil og risikostrategi samt påser implementering af bestyrelsens risikostrategi m.v., således at bestyrelsen er bevidst om risici, når der træffes forretningsmæssige beslutninger i bestyrelsen.

Der har været afholdt 5 møder i risikoudvalget i løbet af 2016.

Direktionen

Bestyrelsen ansætter direktionen, der har ansvaret for tilrettelæggelsen og gennemførelsen af den daglige drift og de strategiske planer. Direktionen er ikke medlem af bestyrelsen, men deltager i bestyrelsesmøderne.

Bestyrelsens instruks til direktionen fastlægger direktionens beføjelser, procedurer for direktionens rapportering til bestyrelsen og for disse parters kommunikation i øvrigt. Direktionsinstruksen gennemgås og vurderes minimum årligt af bestyrelsen og tilpasses løbende Sparekassens situation.

Ledelseshverv

Der henvises til regnskabets note 36.

Aktionærerne

Sparekassen søger løbende at informere aktionærerne om relevante forhold, og at muliggøre dialog med aktionærerne. Dette sker blandt andet ved offentliggørelse af nyheder, kvartalsrapporter og årsrapporter samt på generalforsamlinger. Sparekassens hjemmeside www.spks.dk opdateres løbende med offentliggjort information. Desuden arrangeres jævnligt informationsmøder for investorer.

Bestyrelsen vurderer løbende, om kapitalstrukturen er i overensstemmelse med Sparekassens og aktionærernes interesser. Det overordnede mål er, at sikre en kapitalstruktur, som understøtter en langsigtet lønsom vækst.

Aktionærernes stemmeret udøves således: Hvert nominelt aktiebeløb på 10 kr. giver 1 stemme. Dog kan der for aktier tilhørende samme aktionær, maksimalt afgives stemmer svarende til 7,5 % af den samlede aktiekapital.

Hvis der fremsættes et tilbud om overtagelse af Sparekassens aktier, vil bestyrelsen forholde sig hertil i overensstemmelse med lovgivningen. Sparekassens aktiekapital er ikke opdelt i klasser.

Sparekassens største aktionær er Fonden for Sparekassen Sjælland, der besidder 6,5 % af Sparekassens aktier og stemmerettigheder.

Generalforsamlingen

Generalforsamlingen er den øverste myndighed i Sparekassen. Det er således generalforsamlingen, der kan træffe beslutning om blandt andet vedtægtsændringer og udlodning af udbytte efter indstilling fra bestyrelsen.

I henhold til vedtægterne afholdes Sparekassens ordinære generalforsamling hvert år inden udgangen af april måned i Region Sjælland eller i Region Hovedstaden efter bestyrelsens nærmere bestemmelse.

Generalforsamlinger – såvel ordinære som ekstraordinære – indkaldes af bestyrelsen tidligst fem uger og senest tre uger før generalforsamlingen ved meddelelse via Nasdaq Copenhagen og ved bekendtgørelse på Sparekassens hjemmeside samt skriftligt til alle de i ejerbogen noterede aktionærer, som har fremsat begæring herom.

Ekstraordinære generalforsamlinger afholdes i Region Sjælland eller i Region Hovedstaden efter bestyrelsens nærmere bestemmelse og indkaldes på begæring af (a) Bestyrelsen, (b) Repræsentantskabet, (c) Aktionærer i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S, der mindst ejer 1/20 af aktiekapitalen, og som skriftligt til bestyrelsen angiver, hvad der ønskes forelagt generalforsamlingen, eller (d) Sparekassens generalforsamlingsvalgte revisor. Ekstraordinære generalforsamlinger indkaldes efter ovennævnte regler senest to uger efter begæringens modtagelse.

Generalforsamlingen er beslutningsdygtig uden hensyn til størrelsen af den på generalforsamlingen repræsenterede aktiekapital. Beslutningerne træffes ved almindelig stemmeflerhed blandt de afgivne stemmer, når ikke andet udtrykkeligt er foreskrevet.

Regler for ændring af vedtægter og aktionærernes rettigheder

Forslag om ændringer af vedtægterne eller om Sparekassens frivillige opløsning kan i overensstemmelse med lovgivningens almindelige regler herom kun vedtages med mindst 2/3 af såvel de afgivne stemmer som af den på generalforsamlingen repræsenterede stemmeberettigede aktiekapital. Blanke stemmer tæller ikke med som afgivne stemmer, men indgår i opgørelsen af den stemmeberettigede kapital.

Ingen af aktierne i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S er tillagt særlige rettigheder.

Risikostyring

Sparekassen påtager sig forskellige risici som et led i at udføre pengeinstitutvirksomhed og andre aktiviteter forbundet hermed. De væsentligste risikotyper er kreditrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operationel risiko. Bestyrelsen fastsætter koncernens risikopolitik og definerer rammerne for de risikoområder, som Sparekassen beskæftiger sig med. Direktionen fastsætter rammer for de enkelte afdelingers og medarbejderes beføjelser ved gennemførelsen af de daglige forretninger.

Sparekassen har endvidere udpeget en risikoansvarlig, hvis opgave er at vurdere Sparekassens samlede risici og risici inden for de enkelte risikoområder. Den risikoansvarlige rapporterer til direktionen.

Målet i den overordnede politik er, at Sparekassen med en stærk styring af påtagne risici opnår en indtjening og dermed en egenkapital, der kan sikre den fremtidige drift. Der henvises yderligere til regnskabets note 41.

Compliance

Den ansvarlige for compliance, som har reference til Sparekassens direktion, vurderer og kontrollerer overholdelsen af lovgivning og interne regler.

Kapitalstyring

Sparekassens kapitalstyring tager udgangspunkt i Kapitaldækningsbekendtgørelsens krav og styres aktivt i forhold til Sparekassens risikoprofil.

Bestyrelsen drøfter, som minimum kvartalsvis, fastsættelsen af kapitalbehovet, den overordnede sammensætning af balancen og vurderer eksisterende og forventede fremtidige risici og usikkerheder.

Det er Sparekassens strategi, løbende at have en tilfredsstillende kapitaloverdækning for at sikre handlefrihed til at følge prioriteringer og ønsker og holde kontinuitet i det vi gør. Samtidig arbejder vi løbende på at nedbringe såvel risiko som kapitalbelastning maksimalt på ikke-kerneaktiviteter.

Regnskabsaflæggelsesprocessen

Bestyrelsen og direktionen har det overordnede ansvar for koncernens kontrol- og risikostyring i forbindelse med regnskabsaflæggelsesprocessen, herunder overholdelse af relevant lovgivning og anden regulering i forbindelse med regnskabsaflæggelsen. Sparekassens kontrol- og risikostyringssystemer kan skabe en rimelig, men ikke absolut sikkerhed for, at uretmæssig brug af aktiver, tab og/eller væsentlige fejl og mangler i forbindelse med regnskabsaflæggelsen undgås.

Kontrolmiljø

Bestyrelsen vurderer mindst én gang årligt organisationsstrukturen, risikoen for besvigelser, samt tilstedeværelsen af interne regler og retningslinjer.

Bestyrelsen og direktionen fastlægger og godkender overordnede politikker, procedurer og kontroller på væsentlige områder i forbindelse med regnskabsaflæggelsesprocessen. Overholdelse indskræpes løbende, og der foretages løbende stikprøvevis overvågning og kontrol af sådan overholdelse.

Direktionen overvåger løbende overholdelsen af relevant lovgivning og andre forskrifter og bestemmelser i forbindelse med regnskabsaflæggelsen og rapporterer løbende herom til bestyrelsen.

Risikovurdering

Bestyrelsen foretager mindst én gang årligt en overordnet vurdering af risici i forbindelse med regnskabsaflæggelsesprocessen. Bestyrelsen tager som led i risikovurderingen stilling til risikoen for besvigelser og de foranstaltninger, der skal træffes, med henblik på at reducere og/eller eliminere sådanne risici. Herudover vurderer bestyrelsen den daglige ledelses mulighed for at tilsidesætte kontroller og for at udøve upassende indflydelse på regnskabsaflæggelsen.

Revision

Til varetagelse af aktionærernes og offentlighedens interesser vælges på den årlige ordinære generalforsamling mindst et statsautoriseret revisionsfirma efter bestyrelsens indstilling. Revisorerne aflægger rapport til den samlede bestyrelse minimum to gange om året og derudover umiddelbart efter konstatering af eventuelle forhold, bestyrelsen bør forholde sig til. Revisorerne deltager i bestyrelsesmøder i forbindelse med aflæggelse af rapporter til bestyrelsen.

Revisionsudvalget foretager, i samråd med direktionen, en vurdering af revisors uafhængighed, kompetencer m.v. Revisionsudvalget indstiller valg af ekstern revisor til bestyrelsen, der herefter indstiller til generalforsamlingen.

Redegørelse om underrepræsenteret køn i koncernens øverste ledelseslag samt øvrige ledelsesniveauer

I medfør af lov om finansiel virksomheds § 79 a har bestyrelsen opstillet måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen og udarbejdet nedenstående politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn på koncernens øvrige ledelsesniveauer.

Måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen

Den kønsmæssige fordeling blandt Sparekassens repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer udgør i 2016 100 % mænd og 0 % kvinder. Det er bestyrelsens mål, at andelen af kvinder i repræsentantskabet øges i forbindelse med næste repræsentantskabsvalg i 2017, således at der til bestyrelsesposter vil være et rekrutteringsgrundlag af begge køn. Det er bestyrelsens mål, at repræsentantskabsvalgte kvinder repræsenteres i bestyrelsen inden udgangen af 2018.

Politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i koncernens øvrige ledelsesniveauer

Det er Sparekassens overordnede mål at tilvejebringe en passende lige fordeling af mænd og kvinder i ledelsen. Vi ønsker at kunne følge op på udviklingen af kønssammensætningen i ledelsen samt at have mulighed for at justere indsatsen undervejs i forhold til de mål, der er sat. Vi betragter mål og måltal som et effektivt værktøj til at sikre fremdrift og nå resultater.

Sparekassen har opstillet følgende konkrete mål:

Medarbejderne skal uanset køn opleve, at de har samme muligheder for karriere og lederstillinger. Andelen af kvindelige ledere skal øges fra et aktuelt niveau på 29 % til 40 % før år 2020.

Gennemførelsen af politikken og opnåede mål i 2016

Sparekassens målsætninger og politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn har været fulgt og overholdt i hele 2016. Resultaterne fremgår af gennemgangen i nærværende redegørelse, samt af bestyrelses- og ledelsesoversigter sidst i årsrapporten.

Bestyrelsen:

I 2016 var der genvalg til bestyrelsen af tre siddende mandlige medlemmer valgt af repræsentantskabet.

Ved valget af medarbejdervalgte bestyrelsesrepræsentanter, blev et siddende mandligt medlem udskiftet med et andet nyvalgt mandligt medlem. I forbindelse med overtagelsen af aktiviteterne i datterselskabet, Sparekassen Fyn, blev bestyrelsen udvidet med endnu et medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem. Medarbejderne valgte til denne post et mandligt medlem. De medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer fordeler sig med herefter med 1 kvinde og 3 mænd. På denne baggrund har der ikke kunnet konstateres væsentlige ændringer imellem kønnene i bestyrelsen i 2016.

Øvrige ledelsesniveauer:

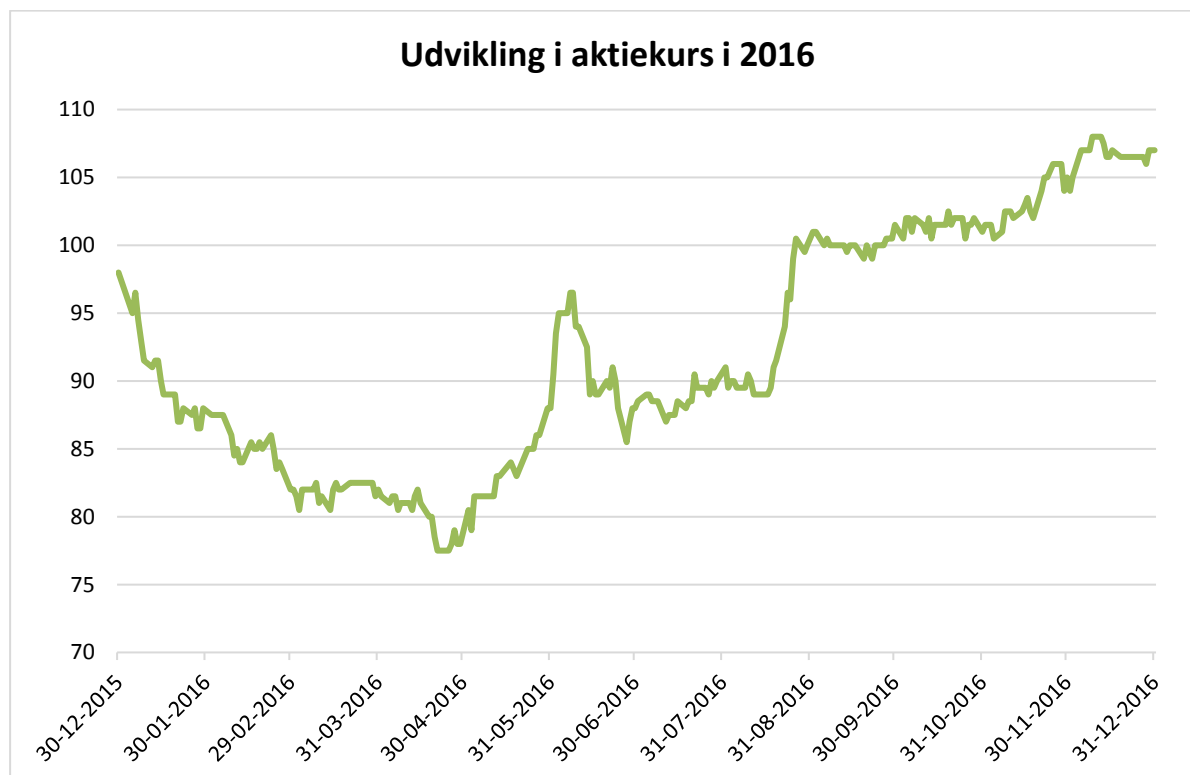
Udgangspunktet i forbindelse med den kønsmæssige sammensætning på øvrige ledelsesniveauer har været den udarbejdede politik for området. Denne tilsiger bl.a., at ledere ansættes eller udnævnes efter den præmis, at den bedst egnede, uanset køn, vælges.

Aktionærinformation

Aktieinformation

Fondsbørs	Nasdaq Copenhagen A/S
Aktiekapital	130.312.300 kr.
Nominel stykstørrelse	10 kr.
Antal aktier	13.031.230 stk.
Aktieklasser	En
Antal stemmer pr. aktie	En
Ihændekeeperpapir	Nej
Stemmeretsbegrænsning	Ja
Begrænsninger i omsættelighed	Nej
Fondskode	DK0060670776

Sparekassens aktier blev noteret på Nasdaq Copenhagen A/S den 3. december 2015, hvor kursen sluttede på 99,0. Aktiekursen sluttede ultimo 2015 på kurs 98,0. I de første fire måneder af 2016 faldt aktiekursen, og aktien handlede på det laveste punkt i april 2016 til kurs 77,5. Siden april 2016 har aktiekursen været stigende, og aktiekursen sluttede ultimo 2016 i kurs 107,0. Stigningen i aktiekursen kan formentlig kædes sammen med løbende offentliggørelse af Sparekassens resultater og forventninger i 2016, samt et generelt øget kendskab til aktien i børsmarkedet. Markedsværdien af Sparekassens aktier udgjorde 31. december 2016 1.394,3 mio. kr.

I løbet af 2016 og fortsættende i starten af 2017 har Sparekassen oplevet en generelt stigende omsætning af Sparekassens aktier, der ydermere handles med et relativt lille spread på ca. 1 pct. Dette er meget tilfredsstillende, da Sparekassen – under hensyntagen til vores størrelse og markedsværdi – ønsker at være en likvid aktie. Derfor har Sparekassen indgået en market maker-aftale med Sydbank, således at der under normale markedsforhold løbende stilles købs- og salgspriser i Sparekassens aktie.

Investor Relations

Sparekassen søger løbende at udvikle og vedligeholde gode relationer til sine interessenter, idet sådanne relationer vurderes at have væsentlig og positiv betydning for Sparekassens udvikling. Sparekassen har med dette udgangspunkt formuleret en kommunikationspolitik. Kommunikationspolitikken og relaterede procedurer skal sikre, at oplysninger af betydning for bl.a. investorer, medarbejdere og myndigheder formidles til disse og offentliggøres i overensstemmelse med gældende regler og aftaler.

Kommunikationen med investorer og aktieanalytikere varetages af Sparekassens direktion, som støttes af en afdeling for Investor Relations. Dialogen omfatter et bredt program af aktiviteter og finder sted under hensyntagen til Nasdaq Copenhagen A/S' regler. Al investorinformation distribueres til aktionærer, der har ytret ønske herom, straks efter offentliggørelsen. Ligesom det kan findes på www.spks.dk/ir.

Der arbejdes vedvarende på at videregive omfattende information til aktiemarkedet om Sparekassens økonomiske og driftsmæssige forhold og strategier. Dette sker bl.a. ved offentliggørelse af nyheder, kvartalsrapporter og årsrapporter samt på generalforsamlinger. Sparekassens hjemmeside www.spks.dk/ir opdateres, som tidligere nævnt, løbende med offentliggjort information. Desuden arrangeres der jævnligt møder med investorer og analytikere.

Konkret har der i efteråret 2016 været afholdt en række aktionærarrangementer i form af dialogmøder. Dialogmøderne afløser de tidligere garantmøder, og har således også karakter af et socialt arrangement.

Aktionærstruktur pr. 31. december 2016

Sparekassen havde pr. 31. december 2016 ca. 24.500 navnenoterede aktionærer. De navnenoterede aktionærer udgør over 99,7 % af aktiekapitalen.

To aktionærer har en ejerandel på over 5 %:

- Fonden for Sparekassen Sjælland - med en ejerandel på 6,5 %, og
- AP Pension - med en ejerandel på 6,4 %

Egne aktier

Sparekassens beholdning af egne aktier udgør pr. 31. december 2016 92.970 stk. aktier á nominelt 10 kr., svarende til 0,7 % af aktiekapitalen.

Sparekassen har i 2016 haft tilladelse fra Finanstilsynet til at erhverve egne aktier for op til 10 mio. kr. i markedsværdi. Sparekassen har i januar 2017 fået Finanstilsynets tilladelse til at erhverve egne aktier for op til 15 mio. kr.

Udbyttepolitik

Under hensyntagen til aktionærernes interesse samt hensyntagen til sikring af kapital til opretholdelse af ønsket kapitaloverdækning/kapitalprocent har Sparekassens bestyrelse i september måned 2015 vedtaget følgende udbyttepolitik:

Det er bestyrelsens mål fra og med regnskabsåret 2016 at udbetale 25 % af årets resultat efter skat og betaling af renter til hybrid kernekapital under hensyntagen til kapitalmål samt hensyntagen til at sikre,

at Sparekassen har tilstrækkelig kapital til at opfylde lovgivningsmæssige krav samt samfundsøkonomiske og forretningsmæssige forhold. Udbetalingen kan ske i form af egentlig udbytte eller som aktie-tilbagekøb afhængigt af, hvad bestyrelsen vurderer mest hensigtsmæssigt.

Nøgletal for aktier og udbytte fremgår af note 1.

Finanskalender 2017

Torsdag den 9. marts	Offentliggørelse af årsrapport 2016
Torsdag den 6. april	Ordinær generalforsamling
Onsdag den 10. maj	Periodemeddelelse for 1. kvartal 2017
Torsdag den 17. august	Offentliggørelse af halvårsrapport 2017
Torsdag den 9. november	Periodemeddelelse for 3. kvartal 2017

Regnskabsmæssige skøn

I forbindelse med regnskabsudarbejdelsen foretager ledelsen vurderinger og skøn af fremtidige forhold som grundlag for den regnskabsmæssige værdiansættelse af aktiver og forpligtelser. De foretagne skøn og vurderinger hviler på forudsætninger, ledelsen finder forsvarlige, og der har ikke været usædvanlige forhold, som har påvirket vurderingerne. Forudsætningerne er dog i sagens natur usikre og karakteriseret ved uforudsigelighed. Der henvises i øvrigt til note 3: "Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder".

Oplysningsforpligtelser

Sparekassen skal i henhold til kapitaldækningsbekendtgørelsens bilag 20 offentliggøre en række oplysninger om blandt andet kapitalgrundlag, solvensbehov og kreditrisiko. Sparekassen har valgt at offentliggøre oplysningerne på hjemmesiden www.spks.dk/om_sparekassen/regnskab.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er ikke indtrådt hændelser efter den 31. december 2016, som vurderes at påvirke koncernens og/eller moderselskabets finansielle stilling væsentligt.

Der henvises i øvrigt til selskabsmeddelelse nr. 1/2017, selskabsmeddelelse nr. 2/2017 og selskabsmeddelelse nr. 3/2017, der omhandler optimering af Sparekassens kapitalstruktur, herunder hjemtagelse af ny supplerende kapital på 50 mio. kr., indfrielse af supplerende kapital på 163 mio. kr. og salg af aktier i DLR Kredit for 113 mio. kr.

Redegørelse for samfundsansvar – CSR

Redegørelse for samfundsansvar - CSR for Sparekassen Sjælland-Fyn koncernen offentliggøres på Sparekassens hjemmesider: www.spks.dk/om_sparekassen/regnskab og www.sparfyn.dk/om_sparekassen/regnskab.

Ledelsespåtegning

Vi har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S.

Koncernregnskabet er aflagt i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsesberetningen er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Årsrapporten er herudover udarbejdet i overensstemmelse med yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle virksomheder.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og Sparekassens aktiver og passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt resultatet af koncernens og Sparekassens aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og Sparekassens aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og koncernens og Sparekassens finansielle stilling som helhed, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og Sparekassen kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Holbæk, den 9. marts 2017

Direktion

Lars Petersson
administrerende direktør

Bruno Riis-Nielsen
sparekassedirektør

Flemming Bisgaard Nielsen
sparekassedirektør

Holbæk den 9. marts 2017

Bestyrelsen

Thomas Kullegaard
formand

Jakob Andersson
næstformand

Otto Spliid

Allan Nørholm

Per Bjørnsholm

Erik Larsen

Bent Andersen

Per Olsen

Michael Agergaard

Helle Lindhof Bjørnøe

Mads Wallin

Revisionspåtegninger

Intern revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016. Koncernregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S giver et retvisende billede af koncernens og sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af koncernens og sparekassens aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber for så vidt angår koncernregnskabet samt i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed for så vidt angår årsregnskabet.

Den udførte revision

Revisionen er udført på grundlag af Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder mv. samt finansielle koncerner og efter internationale standarder om revision vedrørende planlægning og udførelse af revisionsarbejdet.

Vi har foretaget en gennemgang af virksomhedens risikostyring, compliancefunktion, forretningsgange og interne kontroller på alle væsentlige og risikofyldte områder.

Vi har planlagt og udført revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, at koncernregnskabet og årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Vi har deltaget i revisionen af alle væsentlige og risikofyldte områder.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiell virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiell virksomheds krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Holbæk, den 9. marts 2017

Thomas Sandal
revisionschef

Revisionspåtegninger

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

Konklusion

Vi har revideret koncern- og årsregnskabet for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis for såvel koncernen som sparekassen samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU, og årsregnskabet for sparekassen udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed. Det er vores opfattelse, at koncern- og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af koncernens og sparekassens aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU for så vidt angår koncernregnskabet og i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed for så vidt angår årsregnskabet.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncern- og årsregnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af koncern- og årsregnskabet for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af koncern- og årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Nedskrivninger på udlån

Fastlæggelsen af nedskrivningsbehovet på udlån er forbundet med skøn og vurderinger. Som følge af væsentligheden er revision af nedskrivninger på udlån et centralt forhold ved revisionen.

Udlån udgør i koncernen og sparekassen henholdsvis 10.474 mio.kr. og 10.429 mio.kr., og nedskrivninger på udlån udgør i koncernen og sparekassen henholdsvis 1.035 mio.kr. og 989 mio.kr. pr. 31. december 2016.

Principperne for opgørelse af nedskrivningsbehovet er beskrevet i anvendt regnskabspraksis, og ledelsen har nærmere beskrevet håndteringen af kreditrisici samt vurdering af nedskrivningsbehovet i note 41.

Vi har vurderet, at følgende områder er de mest skønsmæssige og har krævet en øget opmærksomhed ved revisionen:

- Vurdering af om der på udlån er objektive indikationer på værdiforringelse
- Værdiansættelse af sikkerheder som indgår i opgørelsen af nedskrivningsbehovet
- Ledelsesmæssige tillæg

Forholdet er behandlet således i revisionen

Vi har revideret måling af udlån, herunder de foretagne nedskrivninger på udlån. Vores revision har omfattet en gennemgang af relevante forretningsgange, test af kontroller og analyse af størrelsen af nedskrivningerne.

Vores revisionshandlinger har desuden omfattet:

- Test af koncernens og sparekassens interne kontroller for identifikation af udlån, hvor der er indikation for risiko på tab.
- Udfordring af de anvendte metodikker for de statistiske modeller og områder, som kræver skøn, baseret på vores kendskab til og erfaring med sektoren, herunder en gennemgang af ændringer i forhold til sidste år.
- Vurdering af ændringerne i forudsætningerne for de områder, som kræver skøn, imod tendenser i sektoren samt historiske observationer.
- Risikobaseret test af engagementer for at sikre, at der sker rettidig identifikation af udlån, hvorpå der er objektive indikationer på værdiforringelse, herunder at der foretaget korrekt nedskrivning herpå.
- Indhentelse af revisionsbevis for ledelsesmæssige tillæg.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncern- og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncern- og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncern- og årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til Lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncern- og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i Lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for koncern- og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncern- og årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU for så vidt angår koncernen og i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed for så vidt angår årsregnskabet.

Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncern- og årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncern- og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og sparekassens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde koncern- og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen og sparekassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncern- og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncern- og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af koncern- og årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncern- og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlingerne som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlingerne, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og sparekassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncern- og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og sparekassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncern- og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og sparekassen ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncern- og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncern- og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af koncern- og årsregnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

København, den 9. marts 2017

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56

Anders Oldau Gjelstrup
statsautoriseret revisor

Christian Dalmose Pedersen
statsautoriseret revisor

Resultatopgørelse

Beløb i 1.000 kr.

Note	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
4 Renteindtægter	653.479	770.987	623.502	734.833
5 Renteudgifter	102.301	168.774	102.198	168.721
Netto renteindtægter	551.178	602.213	521.304	566.112
Udbytte af aktier m.v.	18.361	13.811	18.361	13.811
6 Gebyrer og provisionsindtægter	418.870	420.440	418.564	420.039
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	15.770	16.236	15.606	12.942
Netto rente- og gebyrindtægter	972.639	1.020.228	942.623	987.020
7 Kursreguleringer	46.528	-58.036	68.963	-47.269
Andre driftsindtægter	23.723	15.319	17.476	6.825
8 Udgifter til personale og administration	643.802	612.753	640.720	608.048
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	51.807	31.267	44.989	30.152
9 Andre driftsudgifter	14.172	49.707	12.821	46.692
10 Nedskrivninger på udlån m.v.	107.205	149.906	111.735	145.529
17 Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	2.309	2.542	-20.104	16.214
Resultat før skat	228.213	136.420	198.693	132.369
11 Skat	12.491	-7.934	-17.029	-11.985
Årets resultat	215.722	144.354	215.722	144.354
Forslag til resultatdisponering				
Rente hybrid kernekapital			56.315	60.102
Udbytte for regnskabsåret			39.745	39.094
Overført resultat			119.662	45.158
Disponeret i alt			215.722	144.354
Årets resultat pr. aktie ¹				
30 Årets resultat pr. aktie (kr.)	12,3	6,5	12,3	6,5
30 Årets resultat pr. aktie, udvandet (kr.)	12,3	6,5	12,3	6,5

Totalindkomstopgørelse

Årets resultat	215.722	144.354	215.722	144.354
Anden totalindkomst, som ikke kan blive reklassificeret til resultatopgørelsen				
Dagsværdiregulering af ejendomme	0	0	0	0
Skat relateret til dagsværdiregulering af ejendomme	0	0	0	0
Anden totalindkomst, som kan blive reklassificeret til resultatopgørelsen				
Dagsværdiregulering af finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige betalingsstrømme ²				
- Årets værdiregulering	161	191	161	191
- Skat af anden totalindkomst	-41	-51	-41	-51
Anden totalindkomst i alt	120	140	120	140
Totalindkomst i alt	215.842	144.494	215.842	144.494

¹ I beregningen for 2015 indgår kun resultatet for perioden fra børsnoteringen 3. december 2015 til ultimo året.

² Dagsværdireguleringen vedrører fællesledet virksomhed

Balance pr. 31. december

Beløb i 1.000 kr.

Note	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
Aktiver				
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker			
	384.241	622.681	384.241	622.681
12	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker			
	1.364.273	375.942	1.359.975	370.555
13	Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris			
	10.474.059	9.763.187	10.429.309	9.667.722
14	Obligationer til dagsværdi			
	5.361.280	5.768.191	5.361.280	5.768.191
15	Obligationer til amortiseret kostpris			
	99.634	99.270	99.634	99.270
16	Aktier m.v.			
	663.287	577.404	663.287	577.404
17	Kapitalandele i associerede virksomheder			
	66.566	39.996	30.437	3.419
17	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder			
	0	0	433.654	1.051.922
18	Aktiver tilknyttet puljeordninger			
	393.877	378.377	393.877	378.377
19	Immaterielle aktiver			
	149.786	161.546	149.786	161.546
20	Grunde og bygninger i alt			
	439.288	488.196	103.818	153.358
	Investeringsejendomme			
	144.780	138.932	17.470	3.420
	Domicilejendomme			
	294.508	349.264	86.348	149.938
21	Øvrige materielle aktiver			
	47.135	43.064	47.135	43.042
	Aktuelle skatteaktiver			
	13.407	0	17.664	1.360
22	Udskudte skatteaktiver			
	161.769	168.431	151.393	130.824
23	Aktiver i midlertidig besiddelse			
	16.180	42.745	16.180	42.745
24	Andre aktiver			
	209.375	182.453	188.210	162.730
	Periodeafgrænsningsposter			
	14.841	18.743	14.841	18.743
	Aktiver i alt	19.858.998	18.730.226	19.844.721
	19.858.998	18.730.226	19.844.721	19.253.889
Passiver				
Gæld				
25	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker			
	428.846	318.572	424.060	292.491
26	Indlån og anden gæld			
	15.647.044	14.633.032	15.658.816	14.626.566
18	Indlån i puljeordninger			
	393.877	378.377	393.877	378.377
	Aktuelle skatteforpligtelser			
	0	1.005	0	0
27	Andre passiver			
	229.627	336.646	221.929	906.739
	Periodeafgrænsningsposter			
	17.123	16.937	3.558	4.059
	Gæld i alt	16.716.517	15.684.569	16.702.240
	16.716.517	15.684.569	16.702.240	16.208.232
Hensatte forpligtelser				
28	Hensættelser til tab på garantier m.v.			
	67.061	64.663	67.061	64.663
28	Andre hensatte forpligtelser			
	21.693	46.943	21.693	46.943
	Hensatte forpligtelser i alt	88.754	111.606	88.754
	88.754	111.606	88.754	111.606
Efterstillede kapitalindskud				
29	Efterstillede kapitalindskud			
	465.956	464.841	465.956	464.841
	465.956	464.841	465.956	464.841
Egenkapital				
30	Aktiekapital			
	130.312	130.312	130.312	130.312
	Opskrivningshennæggelser			
	3.642	24.337	3.642	24.337
	Bunden sparekassereserve, andre reserver			
	561.378	561.378	561.378	721.153
	Overført overskud			
	1.362.741	1.223.458	1.362.741	1.063.683
	Egenkapital ekskl. hybrid kernekapital i alt	2.058.073	1.939.485	2.058.073
	2.058.073	1.939.485	2.058.073	1.939.485
	Hybrid kernekapital			
	529.698	529.725	529.698	529.725
	Egenkapital i alt	2.587.771	2.469.210	2.587.771
	2.587.771	2.469.210	2.587.771	2.469.210
	Passiver i alt	19.858.998	18.730.226	19.844.721
	19.858.998	18.730.226	19.844.721	19.253.889

31 Eventualforpligtelser

Egenkapitalopgørelse

Beløb i 1.000 kr.

Koncern

	Aktiekapital	Garantkapital	Opskrivnings- hentæggelser	Bunden sparekasse- reserve	Reserve for værdiregulering af sikringsinstr. ³	Udbytte	Overført overskud	Egenkapital, ekskl. hybrid kernekapital i alt	Hybrid kerne- kapital	Egenkapital i alt
Egenkapital pr. 1.1.2015	0	954.865	24.337	0	-429	0	652.295	1.631.067	568.785	2.199.852
Årets resultat	0	0	0	0	0	39.094	45.158	84.252	60.102	144.354
Anden totalindkomst										
Dagsværdiregl. af ejendomme	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagsværdiregulering af finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme:										
Årets værdiregulering	0	0	0	0	191	0	0	191	0	191
Skat af anden totalindkomst	0	0	0	0	-51	0	0	-51	0	-51
Anden totalindkomst i alt	0	0	0	0	140	0	0	140	0	140
Totalindkomst for regnskabsåret	0	0	0	0	140	39.094	45.158	84.392	60.102	144.494
Ny indbetalt garantkapital ¹	0	407.006	0	0	0	0	-85.000	322.006	0	322.006
Tilbagebetaling af garantkapital	0	-58.748	0	0	0	0	0	-58.748	0	-58.748
Omdannelse til aktieselskab ²	130.312	-1.303.123	0	561.378	0	0	611.433	0	0	0
Køb af egne aktier	0	0	0	0	0	0	-40.380	-40.380	0	-40.380
Salg af egne aktier	0	0	0	0	0	0	33.482	33.482	0	33.482
Indfriet hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	0	0	-35.000	-35.000
Udbetalt rente til garantkapital	0	0	0	0	0	0	-32.332	-32.332	0	-32.332
Udbetalt rente hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	0	0	-64.163	-64.163
Egenkapital pr. 31.12.2015	130.312	0	24.337	561.378	-289	39.094	1.184.655	1.939.486	529.725	2.469.210
Egenkapital pr. 1.1.2016	130.312	0	24.337	561.378	-289	39.094	1.184.655	1.939.486	529.725	2.469.210
Årets resultat	0	0	0	0	0	39.745	119.662	159.407	56.315	215.722
Anden totalindkomst										
Dagsværdiregl. af ejendomme	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagsværdiregulering af finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme:										
Årets værdiregulering	0	0	0	0	161	0	0	161	0	161
Skat af anden totalindkomst	0	0	0	0	-41	0	0	-41	0	-41
Anden totalindkomst i alt	0	0	0	0	120	0	0	120	0	120
Totalindkomst for regnskabsåret	0	0	0	0	120	39.745	119.662	159.527	56.315	215.842
Køb af egne aktier	0	0	0	0	0	0	-2.148	-2.148	0	-2.148
Salg af egne aktier	0	0	0	0	0	0	79	79	0	79
Realiseret ved salg af ejendomme	0	0	-20.695	0	0	0	20.695	0	0	0
Udbetalt udbytte	0	0	0	0	0	-39.094	224	-38.870	0	-38.870
Udbetalt rente hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	0	0	-56.342	-56.342
Egenkapital pr. 31.12.2016	130.312	0	3.642	561.378	-170	39.745	1.323.167	2.058.073	529.698	2.587.771

¹ Ny indbetalt garantkapital inkluderer konvertering af efterstillet kapital for 173 mio. kr. og indskud fra Fonden for Sparekassen Sjælland på 85 mio. kr.

² Ved Sparekassens omdannelse til sparekasseaktieselskab, fusionerede Sparekassen med datterselskabet Isefjords Alle A/S, med dette som det fortsættende selskab under navnet Sparekassen Sjælland A/S. I forbindelse med fusionen blev der udstedt 12.981.230 stk. aktier af nom. 10 kr. Isefjords Alle A/S havde på fusionstidspunktet udstedt 50.000 stk. aktier af nom. 10 kr.

Fusionen gennemførtes efter indkapslingsmodellen, således at der blev oprettet en bunden sparekassereseerve på 561 mio.kr.

³ Reserve for værdiregulering af sikringsinstrument vedrører fællesledet virksomhed

Egenkapitalopgørelse

Beløb i 1.000 kr.

Sparekassen (moderselskabet)

	Aktiekapital	Garantkapital	Opskrivnings- henlæggelser	Bunden sparekasse- reserve	Reserve for værdiregulering af sikringsinstr. ³	Foreslået garantrente / foreslået udbytte	Andre reserver	Overført overskud	Egenkapital, ekskl. hybrid kernekapital i alt	Hybrid kerne- kapital	Egenkapital i alt
Egenkapital pr. 1.1.2015	0	954.865	24.337	0	-429	32.332	100.732	519.231	1.631.067	568.785	2.199.852
Årets resultat	0	0	0	0	0	39.094	59.043	-13.885	84.252	60.102	144.354
Anden totalindkomst											
Dagsværdiregl. af ejendomme	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagsværdiregulering af finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme:											
Årets værdiregulering	0	0	0	0	191	0	0	0	191	0	191
Skat af anden totalindkomst	0	0	0	0	-51	0	0	0	-51	0	-51
Anden totalindkomst i alt	0	0	0	0	140	0	0	0	140	0	140
Totalindkomst for regnskabsåret	0	0	0	0	140	39.094	59.043	-13.885	84.392	60.102	144.494
Ny indbetalt garantkapital ¹	0	407.006	0	0	0	0	0	-85.000	322.006	0	322.006
Tilbagebetaling af garantkapital	0	-58.748	0	0	0	0	0	0	-58.748	0	-58.748
Omdannelse til aktieselskab ²	130.312	-1.303.123	0	561.378	0	0	0	611.433	0	0	0
Køb af egne aktier	0	0	0	0	0	0	0	-40.380	-40.380	0	-40.380
Salg af egne aktier	0	0	0	0	0	0	0	33.482	33.482	0	33.482
Indfriet hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-35.000	-35.000
Udbetalt rente til garantkapital	0	0	0	0	0	-32.332	0	0	-32.332	0	-32.332
Udbetalt rente hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-64.163	-64.163
Egenkapital pr. 31.12.2015	130.312	0	24.337	561.378	-289	39.094	159.775	1.024.880	1.939.486	529.725	2.469.210
Egenkapital pr. 1.1.2016	130.312	0	24.337	561.378	-289	39.094	159.775	1.024.880	1.939.486	529.725	2.469.210
Årets resultat	0	0	0	0	0	39.745	0	119.662	159.407	56.315	215.722
Anden totalindkomst											
Dagsværdiregl. af ejendomme	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagsværdiregulering af finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme:											
Årets værdiregulering	0	0	0	0	161	0	0	0	161	0	161
Skat af anden totalindkomst	0	0	0	0	-41	0	0	0	-41	0	-41
Anden totalindkomst i alt	0	0	0	0	120	0	0	0	120	0	120
Totalindkomst for regnskabsåret	0	0	0	0	120	39.745	0	119.662	159.527	56.315	215.842
Overført vedr. Sparekassen Fyn	0	0	0	0	0	0	-159.775	159.775	0	0	0
Køb af egne aktier	0	0	0	0	0	0	0	-2.148	-2.148	0	-2.148
Salg af egne aktier	0	0	0	0	0	0	0	79	79	0	79
Realiseret ved salg af ejendomme	0	0	-20.695	0	0	0	0	20.695	0	0	0
Udbetalt udbytte	0	0	0	0	0	-39.094	0	224	-38.870	0	-38.870
Udbetalt rente hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-56.342	-56.342
Egenkapital pr. 31.12.2016	130.312	0	3.642	561.378	-170	39.745	0	1.323.167	2.058.073	529.698	2.587.771

¹ Ny indbetalt garantkapital inkluderer konvertering af efterstillet kapital for 173 mio. kr. og indskud fra Fonden for Sparekassen Sjælland på 85 mio. kr.

² Ved Sparekassens omdannelse til sparekasseaktieselskab, fusionerede Sparekassen med datterselskabet Isefjords Alle A/S, med dette som det fortsættende selskab under navnet Sparekassen Sjælland A/S. I forbindelse med fusionen blev der udstedt 12.981.230 stk. aktier af nom. 10 kr. Isefjords Alle A/S havde på fusionstidspunktet udstedt 50.000 stk. aktier af nom. 10 kr.

Fusionen gennemførtes efter indkapslingsmodellen, således at der blev oprettet en bunden sparekassereseerve på 561 mio.kr.

³ Reserve for værdiregulering af sikringsinstrument vedrører fællesledet virksomhed

Pengestrømsopgørelse

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen	
	2016	2015
Årets totalindkomst	215.842	144.494
Regulering for beløb uden likviditetseffekt		
Kursregulering, aktier	-27.149	-35.223
Kursregulering, obligationer	-44.948	87.886
Nedskrivninger på udlån m.v.	107.205	149.906
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	51.807	31.189
Periodeafgrænsningsposter (netto)	4.916	19.838
Hensatte forpligtelser	-22.852	-6.914
Værdiregulering af investeringsejendomme	24.196	10.500
Regnskabsmæssig skat	12.491	-7.934
Regulering for beløb med likviditetseffekt		
Betalt skat	20.000	618
Driftens likvidetsbidrag	341.508	394.360
Forskydning i driftskapital		
Kreditinstitutter	110.274	10.163
Udlån reguleret for årets nedskrivninger m.v.	-822.993	48.446
Andre aktiver og passiver (netto)	-143.217	62.134
Aktier m.v.	-58.734	-63.041
Obligationer til dagsværdi	451.859	-8.679
Obligationer til amortiseret kostpris - hold til udløb	-364	-362
Indlån og anden gæld	1.014.012	-682.078
	550.837	-633.417
Pengestrømme fra driftsaktivitet	892.345	-239.057
Investeringsaktivitet		
Tilgang kapitalandele i associeret virksomhed	-26.882	0
Køb af immaterielle anlægsaktiver	-4.366	-1.424
Køb af materielle anlægsaktiver	-61.826	-355.301
Salg af materielle anlægsaktiver	46.786	127.481
Pengestrømme fra investeringsaktivitet	-46.288	-229.244
Finansieringsaktivitet		
Udstedte obligationer	0	-4.108
Efterstillede kapitalindskud	1.115	-130.843
Hybrid kernekapital	0	-35.000
Indbetalt garantkapital (netto)	0	263.258
Egne aktier m.v.	-2.069	-6.899
Udbetalt rente hybrid kernekapital	-56.342	-64.163
Udbetalt udbytte (garantrente 2015)	-38.870	-32.332
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet	-96.166	-10.087
Ændring i likviditet	749.891	-478.388
Likvider primo	998.623	1.477.011
Likvider ultimo	1.748.514	998.623
Likvider		
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	384.241	622.681
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.364.273	375.942
Likvider ultimo	1.748.514	998.623

Noteoversigt

1. Femårsoversigt
2. Anvendt regnskabspraksis
3. Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder
4. Renteindtægter
5. Renteudgifter
6. Gebyrer og provisionsindtægter
7. Kursreguleringer
8. Udgifter til personale og administration
9. Andre driftsudgifter
10. Nedskrivninger på udlån m.v. og hensættelser på garantier
11. Skat
12. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker
13. Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris
14. Obligationer til dagsværdi
15. Obligationer til amortiseret kostpris
16. Aktier m.v.
17. Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder
18. Puljeordninger
19. Immaterielle aktiver
20. Grunde og bygninger
21. Øvrige materielle aktiver
22. Udskudte skatteaktiver/-passiver
23. Aktiver i midlertidig besiddelse
24. Andre aktiver
25. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker
26. Indlån og anden gæld
27. Andre passiver
28. Hensatte forpligtelser
29. Efterstillede kapitalindskud
30. Aktiekapital
31. Eventualforpligtelser og -aktiver
32. Aktiver stillet som sikkerhed
33. Kapitalforhold
34. Nærtstående parter
35. Antal beskæftigede
36. Ledelsehverv
37. Afledte finansielle instrumenter
38. Økonomisk sikring
39. Likvider
40. Finansielle aktiver og forpligtelser, koncern
41. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici
 - Kreditrisiko
 - Markedsrisiko
 - Likviditetsrisiko
 - Operationel risiko
42. Aktionærforhold
43. Bestyrelsens og direktionens beholdning af aktier ultimo året
44. Selskabsmeddelelser

Noter

Beløb i mio. kr.

1 Femårsoversigt

Koncernen

	2016	2015	2014	2013	2012
Resultatopgørelsen i hovedposter					
Netto renteindtægter	551	602	654	511	491
Netto rente- og gebyrindtægter	973	1.020	1.019	799	742
Kursreguleringer	47	-58	55	-31	-6
Udgifter til personale og administration	644	613	577	500	441
Af- og nedskrivninger på aktiver	52	31	36	48	36
Nedskrivninger på udlån m.v.	107	150	257	1.460	249
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	2	3	3	1	0
Skat	12	-8	-4	-152	2
Årets resultat	216	144	180	-743	20
Balancen i hovedposter					
Udlån	10.474	9.763	9.981	10.906	9.259
Fondsbeholdning	6.124	6.445	6.425	6.711	6.207
Indlån inkl. indlån i puljer	16.041	15.011	15.707	16.153	11.713
Egenkapital	2.588	2.469	2.200	1.529	2.216
Aktiver i alt	19.859	18.730	19.322	20.099	16.983
Efterstillede kapitalindskud	466	465	596	1.282	636
Nøgletal					
Kapitalprocent	15,6	15,5	14,7	15,1	19,5
Kernekapitalprocent	12,9	13,0	11,6	12,7	17,4
Egenkapitalforrentning før skat	9,0	5,8	9,4	-47,8	1,0
Egenkapitalforrentning efter skat	8,5	6,2	9,7	-39,7	0,9
Indtjening pr. omkostningskrone	1,28	1,16	1,19	0,56	1,03
Renterisiko i.f.t. kernekapital efter fradrag	-0,2	1,3	-1,1	-4,2	-1,2
Valutaposition i.f.t. kernekapital efter fradrag	0,2	0,6	1,0	0,6	1,0
Valutarisiko i.f.t. kernekapital efter fradrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Udlån plus nedskrivn. herpå i forhold til indlån	71,7	75,5	76,6	81,9	85,7
Udlån i forhold til egenkapital	4,0	4,0	4,5	7,1	4,2
Årets udlånsvækst	7,3	-2,2	-8,5	17,8	-14,2
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	171,8	240,1	236,3	255,7	218,4
Sum af store engagementer i.f.t. kapitalgrundlag	0,0	0,0	0,0	10,7	37,6
Årets nedskrivningsprocent	0,7	1,0	1,6	9,2	2,1
Akk. nedskrivningsprocent ¹	6,8	9,1	11,5	12,7	6,5
Afkastningsgrad	1,1	0,8	0,9	-4,0	0,1
Årets resultat pr. aktie (kr.) ³	12,3	6,5			
Indre værdi pr. aktie (kr.) ²	159,1	149,7			
Udbytte pr. aktie (kr.)	3,1	3,0			
Børskurs/årets resultat pr. aktie (price/earning) ³	8,7	15,1			
Børskurs/indre værdi pr. aktie (price/equity) ²	0,7	0,7			

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav.

Nøgletal for 2016 og sammenligningstal for 2015-2013 præsenteres i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS). Der er ikke foretaget omregning af sammenligningstal for 2012.

¹ I nøgletallet indgår ikke underkurs. Se note 10 for en specifikation af de samlede nedskrivninger, hensættelser og underkurser.

² Beregnet med udgangspunkt i antal aktier i omløb ultimo året.

³ Beregnet på grundlag af gennemsnitligt antal aktier over året. I beregningen for 2015 indgår kun resultatet for perioden fra børsnoteringen 3. december 2015 til ultimo året.

Noter

Beløb i mio. kr.

1 Femårsoversigt (fortsat)

Sparekassen (moderselskabet)

	2016	2015	2014	2013	2012
Resultatopgørelsen i hovedposter					
Netto renteindtægter	521	566	421	433	501
Netto rente- og gebyrindtægter	943	987	697	693	751
Kursreguleringer	69	-47	47	-3	4
Udgifter til personale og administration	641	608	400	443	450
Af- og nedskrivninger på aktiver	45	30	28	38	26
Nedskrivninger på udlån m.v.	112	146	179	1.438	249
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	-20	16	77	-4	-7
Skat	-17	-12	6	-152	1
Årets resultat	216	144	180	-743	20
Balancen i hovedposter					
Udlån	10.429	9.668	6.664	7.457	9.417
Fondsbeholdning	6.124	6.445	5.161	5.176	6.207
Indlån inkl. indlån i puljer	16.053	15.005	11.220	11.513	11.731
Egenkapital	2.588	2.469	2.200	1.529	2.216
Aktiver i alt	19.845	19.254	14.502	14.830	16.967
Efterstillede kapitalindskud	466	465	595	1.062	636
Nøgletal					
Kapitalprocent	15,6	15,6	20,4	19,2	19,6
Kernekapitalprocent	13,0	13,1	16,1	15,4	17,5
Egenkapitalforrentning før skat	7,9	5,7	10,0	-47,8	1,0
Egenkapitalforrentning efter skat	8,5	6,2	9,7	-39,7	0,9
Indtjening pr. omkostningskrone	1,25	1,16	1,29	0,54	1,03
Renterisiko i.f.t. kernekapital efter fradrag	-0,6	1,1	-1,2	-3,0	-1,2
Valutaposition i.f.t. kernekapital efter fradrag	0,2	0,6	0,2	0,2	1,0
Valutarisiko i.f.t. kernekapital efter fradrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Udlån plus nedskrivn. herpå i forhold til indlån	71,1	72,9	73,5	81,5	86,9
Udlån i forhold til egenkapital	4,1	3,9	3,0	4,9	4,3
Årets udlånsvækst	7,9	-2,9	-10,6	-20,8	-14,0
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	161,9	230,5	274,5	274,4	218,3
Sum af store engagementer i.f.t. kapitalgrundlag	0,0	0,0	0,0	21,1	37,6
Årets nedskrivningsprocent	0,7	1,0	1,7	12,9	2,1
Akk. nedskrivningsprocent ¹	6,5	8,9	15,7	17,6	6,4
Afkastningsgrad	1,1	0,9	1,2	-4,7	0,1
Årets resultat pr. aktie (kr.) ³	12,3	6,5			
Indre værdi pr. aktie (kr.) ²	159,1	149,7			
Udbytte pr. aktie (kr.)	3,1	3,0			
Børskurs/årets resultat pr. aktie (price/earning) ³	8,7	15,1			
Børskurs/indre værdi pr. aktie (price/equity) ²	0,7	0,7			

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav.

Sammenligningstal for 2014 og 2013 er ikke tilpasset i forbindelse med sammenlægningen med Sparekassen Fyn i 2016. Beregningen af sammenligningstal ville være omfattende og ressourcekrævende, og ikke bidrage med oplysninger, der ikke allerede kan udledes af nøgletalsoversigten på koncernniveau, da udviklingen i moderselskabet efter sammenlægningen ligger tæt på udviklingen i koncernen.

¹ I nøgletallet indgår ikke underkurs. Se note 10 for en specifikation af de samlede nedskrivninger, hensættelser og underkurser.

² Beregnet med udgangspunkt i antal aktier i omløb ultimo året.

³ Beregnet på grundlag af gennemsnitligt antal aktier over året. I beregningen for 2015 indgår kun resultatet for perioden fra børsnoteringen 3. december 2015 til ultimo året.

Noter

2. Anvendt regnskabspraksis

Koncernregnskabet for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S er udarbejdet i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS), som er godkendt af EU. Årsregnskabet for moderselskabet er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter m.fl. samt Finanstilsynets udstedte vejledninger. Årsrapporten er herudover udarbejdet i overensstemmelse med danske oplysningskrav til årsrapporter for børsnoterede finansielle virksomheder.

Årsrapporten aflægges i danske kroner (DKK), der er præsentationsvaluta for koncernens aktiviteter og moderselskabets funktionelle valuta, og afrundet til nærmeste 1.000 kr.

Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder vedrørende udarbejdelse af årsregnskabet fremgår af note 3. For at øge overblikket og for at mindske antallet af noteoplysninger, hvor såvel beløb som de kvalitative oplysninger vurderes som uvæsentlige for regnskabsbrugere, er enkelte oplysninger udeladt.

Der er ved regnskabsaflæggelsen for 2016 foretaget reklassifikation af opløsning af opskrivningshenlæggelser vedrørende salg af ejendom, der i perioderegnskaberne i løbet af 2016 var recirkuleret fra anden totalindkomst til resultatopgørelsen. Den foretagne reklassifikation har ikke påvirket basisindtjening, totalindkomst, egenkapital eller solvensopgørelse.

Sammenlægningsmetode af aktiviteter

Med virkning pr. 1. januar 2016 er koncernens sparekasseaktiviteter samlet i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S ved overdragelse af datterselskabet Sparekassen Fyn A/S' aktiviteter (ekskl. pantebreve) til moderselskabet Sparekassen Sjælland-Fyn A/S' aktiviteter. Overdragelsen er gennemført efter sammenlægningsmetoden. Sammenligningstal for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S er som følge heraf tilpasset for 2015. Sammenligningstal for 2014 og 2013 er ikke tilpasset. Beregningen af sammenligningstal ville være omfattende og ressourcekrævende, og ikke bidrage med oplysninger, der ikke allerede kan udledes af nøgletaloversigten på koncernniveau, da udviklingen i moderselskabet efter sammenlægningen ligger tæt på udviklingen i koncernen.

Ændring af anvendt regnskabspraksis

Implementeringen af nye og ændrede IFRS standarder og fortolkningsbidrag med ikrafttrædelse 1. januar 2016 har ikke givet anledning til ændringer i anvendt regnskabspraksis.

Standarder og fortolkningsbidrag, der endnu ikke er trådt i kraft

På tidspunktet for offentliggørelse af denne årsrapport er en række nye eller ændrede standarder samt fortolkningsbidrag endnu ikke trådt i kraft eller godkendt til brug i EU. Sparekassen forventer først at implementere de nye regnskabsstandarder og fortolkningsbidrag, når de bliver obligatoriske. Bortset fra nedenstående forventes ingen af de nye standarder eller fortolkningsbidrag at få væsentlig indvirkning på koncernens regnskabsaflæggelse.

Regnskabsstandarden IFRS 9, der erstatter standarden IAS 39, ændrer i væsentlig grad ved de gældende regler for klassifikation og måling af finansielle aktiver, regnskabsmæssige nedskrivninger og i nogen grad ved reglerne om regnskabsmæssig sikring.

IFRS 9 standarden er obligatorisk for regnskabsår, der begynder 1. januar 2018 eller senere med mulighed for at førtidsimplementere standarden. Sparekassen planlægger at anvende IFRS 9 standarden fra 1. januar 2018.

IFRS 9 reglerne om finansielle instrumenter fastsætter følgende:

Klassifikation og måling:

Efter IFRS 9 foretages klassifikation og måling af finansielle aktiver på baggrund af forretningsmodellen for de finansielle aktiver og de kontraktmæssige betalingsstrømme, som knytter sig til de finansielle aktiver.

Anvendelsen af IFRS 9 målingskategorierne for finansielle aktiver på baggrund af forretningsmodellen og på baggrund af karakteristika ved de kontraktmæssige betalingsstrømme forventes kun at føre til ubetydelige ændringer i målingsprincipper i forhold til målingsprincipperne anvendt i Sparekassens aktuelle regnskabsrapportering.

Præsentationsmæssigt vil anvendelsen af en blandet forretningsmodel for obligationer, der indgår i den daglige likviditetsstyring, dog indebære, at kursreguleringen til dagsværdi fremadrettet vil indgå i anden totalindkomst fremfor i resultatopgørelsen efter nuværende regnskabspraksis. Den præsentationsmæssige effekt vil afhænge af obligationsporteføljens størrelse og den tilknyttede kursregulering af porteføljen.

Nedskrivninger:

Med IFRS 9 erstattes den gældende nedskrivningsmodel, der er baseret på indtrufne tab ("incurred loss"-model), af en nedskrivningsmodel baseret på forventede tab ("expected loss"-model). Den nye forventningsbaserede nedskrivningsmodel indebærer, at et finansielt aktiv på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning nedskrives aktivet med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets restløbetid (stadie 2). Konstateres aktivet værdiforringet (stadie 3), nedskrives aktivet uændret med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid, men baseret på en øget tabssandsynlighed.

Der pågår et udviklingsarbejde forankret på Sparekassens datacentral Bankdata med deltagelse af de tilknyttede medlemsinstitutter samt LOPi med henblik på at udvikle en IFRS 9 forenelig nedskrivningsmodel.

Modellen, som er under udvikling, påtænkes i særlig grad anvendt for kunder/faciliteter i stadie 1, og en delmængde af kunder/faciliteter i stadie 2. For svage stadie 2 kunder/faciliteter og stadie 3 kunder/faciliteter forventes nedskrivningsberegningen at blive foretaget ved en manuel, individuel vurdering af de finansielle aktiver fremfor ved en modelmæssig beregning.

Noter

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at foretage et rimeligt skøn over den regnskabsmæssige virkning af førstegangsanvendelsen af IFRS 9, for så vidt angår nedskrivningsreglerne.

Det er dog i almindelighed forventningen, at de nye nedskrivningsregler for pengeinstitutterne samlet set vil føre til øgede nedskrivninger og dermed en større korrektivkonto, da alle udlån og garantier efter de nye regler vil få tilknyttet en nedskrivning svarende til det forventede kredittab i 12 måneder eller det forventede kredittab i aktivets restløbetid ved en betydelig stigning i kreditrisikoen.

Gruppevis nedskrivninger efter de gældende regler bortfalder, og det vil i nogen udstrækning mindske virkningen af IFRS 9. Hertil kommer, at de særlige danske nedskrivningsregler i regnskabsbekendtgørelsens bilag 10, som Sparekassen anvender til at udfylde de overordnede nedskrivningsprincipper i IFRS-reglerne, rykker nedskrivningerne frem i tid, og derved delvist inddiskonterer virkningen af de kommende IFRS 9 nedskrivningsregler.

En negativ regnskabsmæssig påvirkning af de nye forventningsbaserede IFRS 9 nedskrivningsregler vil i udgangspunktet have tilsvarende effekt på kapitalgrundlaget. For at imødegå en utilsigtet effekt på kapitalgrundlaget og dermed pengeinstitutternes muligheder for at understøtte kreditgivningen, har Europa-Kommissionen som et element i den reformpakke, som Kommissionen præsenterede den 23. oktober 2016 (kapitalkravspakken), foreslået en 5-årig overgangsordning således, at en negativ effekt af de nye IFRS 9 nedskrivningsregler først får fuld virkning på kapitalgrundlaget efter 5 år.

Samlet set vurderer Sparekassen virkningen af IFRS 9 på den kapitalmæssige overdækning til at være uvæsentlig ved reglernes ikrafttrædelse i 2018, mens virkningen på den kapitalmæssige overdækning fremadrettet vil være afdæmpet negativ i takt med, at virkningen af overgangsordningen udfases.

Regnskabsmæssig sikring:

De nye regler om regnskabsmæssig sikring udbreder anvendelsen af sikringsreglerne for herved i højere grad at bringe virksomhedernes regnskabsrapportering i overensstemmelse med virksomhedernes faktiske risikostyring.

De ændrede regler om regnskabsmæssig sikring påvirker ikke Sparekassens regnskabsaflæggelse, da de eksisterende sikringsforhold alle kvalificerer som sikringsforhold efter de nye regler og fortsat vil være effektive.

IFRS 15, Indtægter fra kontrakter med kunder skal implementeres senest 1. januar 2018 og vil erstatte IAS 18, Indtægtsførsel og IAS 11 Entreprisekontrakter og tilhørende fortolkningsbidrag. Den vil omfatte en enkelt, men omfattende, model for indregning af omsætning i form af varer og tjenesteydelser.

Implementeringen af standarden forventes kun at få begrænset betydning for koncernen.

IASB offentliggjorde den 13. januar 2016 en ny standard vedrørende den regnskabsmæssige behandling af leasing, IFRS 16, *Leases*, som erstatter IAS 17. Standarden, der træder i kraft for regnskabsår, der begynder den 1. januar 2019 eller senere, er endnu ikke godkendt i EU.

IFRS 16 forventes ikke at få væsentlig betydning for koncernens aktiviteter som leasinggiver, da IFRS 16 overordnet viderefører bestemmelserne i IAS 17 vedrørende leasinggiver.

IFRS 16 forventes at få betydelig betydning for den regnskabsmæssige behandling af koncernens indgåede leasingkontrakter som leasingtager. IFRS 16 kræver således, at alle leasingkontrakter (bortset fra leasingkontrakter af kort varighed og vedrørende aktiver med lille værdi) skal indregnes i balance som en brugsrettighed og en leasingforpligtelse, der måles til nutidsværdien af minimumsleasingydelse over leasingperioden. Brugsretten skal efterfølgende afskrives på samme måde som andre anlægsaktiver, typisk lineært over leasingperioden, og der skal beregnes en rente vedrørende leasingforpligtelsen svarende til behandlingen af finansiel leasing i henhold til IAS 17.

Som følge heraf vil ændringen også have betydning for indregning af omkostninger vedrørende leasing i resultat-/totalopgørelsen, samt præsentationen i resultat-/totalopgørelsen og pengestrømsopgørelsen, da standarden forventes implementeret på ikrafttrædelsestidspunktet. Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at give et skøn over effekten ved implementeringen af standarden.

Anvendt regnskabspraksis er herudover uændret i forhold til tidligere år og som beskrevet nedenfor.

Noter

Koncernregnskab

Koncernregnskabet omfatter Sparekassen Sjælland-Fyn A/S samt dattervirksomheder, hvori Sparekassen har bestemmende indflydelse på de økonomiske og driftsmæssige beslutninger. Sparekassen anses for at have kontrol, når den har bestemmende indflydelse over de relevante aktiviteter i den pågældende virksomhed, er eksponeret overfor eller har ret til et variabelt afkast fra investeringen, og kan anvende sin bestemmende indflydelse til at påvirke det variable afkast.

Se note 17 vedrørende kapitalandele i tilknyttede virksomheder.

Koncernregnskabet er udarbejdet som et sammendrag af moderselskabets og de enkelte dattervirksomheders regnskab opgjort efter koncernens regnskabspraksis, elimineret for koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, interne mellemværender og udbytter samt realiserede og urealiserede fortjenester ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder. Fællesledede virksomheder indregnes ved anvendelse af den indre værdis metode, under regnskabsposten associerede virksomheder.

Virksomhedssammenslutninger

Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra overtagelsestidspunktet henholdsvis stiftelsestidspunktet. Solgte eller afviklede virksomheder indregnes i den konsoliderede resultatopgørelse frem til afståelsestidspunktet henholdsvis afviklingstidspunktet.

Ved køb af nye virksomheder anvendes overtagelsesmetoden, hvorefter de nytilkøbte virksomheders identificerbare aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet. Der tages hensyn til skatteeffekten af de foretagne omvurderinger.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser indregnes under immaterielle aktiver og nedskrives, hvis der opstår værdiforringelse. Negative forskelsbeløb (negativ goodwill) indregnes som en indtægt i resultatopgørelsen.

Fortjeneste eller tab ved salg eller afvikling af dattervirksomheder og associerede virksomheder, opgøres som forskellen mellem på den ene side dagsværdien af salgsprovenuet eller afviklingssummen og dagsværdien af eventuelle resterende kapitalandele og på den anden side den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiverne på afhændelses- eller afviklingstidspunktet, inkl. goodwill. Den derved opgjorte fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen tillige med akkumulerede valutakursreguleringer, der tidligere er indregnet i anden totalindkomst.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde Sparekassen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når sparekassen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå Sparekassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles immaterielle og materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer inden årsregnskabet aflægges og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Dog indregnes værdistigninger i domicilejendomme direkte i totalindkomstopgørelsen.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på afregningsdagen, og indregningen ophører, når retten til at modtage/afgive pengestrømme fra det finansielle aktiv eller passiv er udløbet, eller hvis det er overdraget, og instituttet i al væsentlighed har overført alle risici og afkast tilknyttet ejendomsretten.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens lukkekurs for valutaen. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Renter, gebyrer og provisioner

Renteindtægter og renteudgifter samt løbende provisioner indregnes i resultatopgørelsen i den periode de vedrører. Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente af et udlån eller et lån, indregnes som en del af amortiseret kostpris og dermed som en integreret del af det finansielle instrument under renteindtægter/-udgifter.

Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden. Øvrige gebyrer (f.eks. depotgebyrer) indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Noter

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner m.v. Omkostninger til ydelser og goder til ansatte, herunder jubilæumsgratiale og fratrædelsesgodtgørelser, indregnes i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelser, der giver ret til de pågældende ydelser og goder.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder indtægter af sekundær karakter i forhold til Sparekassens aktiviteter.

Andre driftsudgifter

Andre driftsudgifter indeholder udgifter af sekundær karakter i forhold til instituttets aktiviteter, herunder bidrag til sektorløsninger.

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatet med den del, der kan henføres til årets resultat, og i anden totalindkomst eller direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer henholdsvis i anden totalindkomst og direkte på egenkapitalen.

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat, indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalt acontoskat.

Ved beregning af årets aktuelle skat anvendes de på balancedagen gældende skattesatser og -regler.

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførbare skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoaktiver til modregning i fremtidige positive skattepligtige indkomster. Det vurderes på hver balancedag, om det er sandsynligt, at der i fremtiden vil blive frembragt tilstrækkelig skattepligtig indkomst til, at det udskudte skatteaktiv vil kunne udnyttes.

Sparekassen er sambeskattet med alle danske dattervirksomheder, og er administrationsselskab i sambeskatningen. Den aktuelle selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede danske selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster (fuld fordeling med refusion vedrørende skattemæssige underskud).

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker måles ved første indregning til dagsværdi og måles efterfølgende til amortiseret kostpris.

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender hos andre kreditinstitutter samt tidsindskud i centralbanker.

Tilgodehavende måles ved første indregning til dagsværdi med fradrag af stiftelsesgebyrer m.v. Efterfølgende måles tilgodehavender til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger til en lavere værdi, hvis der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse.

Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris

Regnskabsposten består af udlån, hvor udbetaling er sket direkte til låntager.

Udlån måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi med fradrag af stiftelsesgebyrer m.v., og nedskrivninger til imødegåelse af indtrådte men endnu ikke realiserede tab.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender foretages såvel individuelt som gruppevist. I vurderingen af nedskrivningerne er der taget højde for den seneste præcisering af reglerne, som er foretaget i bilag 10 til regnskabsbekendtgørelsen af 26. marts 2014. Nedskrivninger til tab foretages, når der er objektiv indikation for værdiforringelse. Der foreligger objektiv indikation på værdiforringelse af et udlån, hvis en eller flere af følgende begivenheder er indtruffet:

- låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder
- låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og renter
- når Sparekassen yder låntager lempelser i vilkår, som ikke ville være overvejet, hvis ikke låntager var i økonomiske vanskeligheder, eller
- det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive omfattet af anden økonomisk rekonstruktion.

Nedskrivning foretages med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet, herunder realisationsværdi af eventuelle sikkerheder.

Til beregningen af nutidsværdien anvendes for fastforrentede udlån og tilgodehavender den oprindeligt fastsatte effektive rentesats. For variabelt forrentede udlån og tilgodehavender anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet eller tilgodehavendet. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige betalinger, herunder realisationsværdi af eventuel sikkerhed.

Udlån, der ikke er nedskrevet individuelt, inddeles i grupper for vurdering af nedskrivningsbehovet (gruppevis nedskrivninger).

Den gruppevis vurdering foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Der opereres med 12 grupper fordelt på 1 gruppe af offentlige myndigheder, 1 gruppe af privatkunder og 10 grupper af erhvervs-kunder, idet erhvervs-kunderne er underopdelt i branchegrupper.

Den gruppevis vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, udviklet af foreningen Lokale Pengeinstitutter, der forestår den løbende vedligeholdelse og udvikling.

Noter

Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mellem konstaterede tab og et antal signifikante forklarende makroøkonomiske variable via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makroøkonomiske variable indgår arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal konkurser/tvangsauktioner m.fl.

Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstituttsektoren. Sparekassen har derfor vurderet, hvorvidt modelestimerne afspejler kreditrisikoen for Sparekassens egen udlånsportefølje. Denne vurdering har medført en tilpasning af modelestimerne til egne forhold, hvorefter det er de tilpassede estimater, som danner baggrund for beregningen af den gruppevis nedskrivning. For hver gruppe af udlån og tilgodehavender fremkommer et estimat, som udtrykker den procentuelle værdiforringelse, der knytter sig til den givne gruppe af udlån og tilgodehavender på balancedagen. Ved at sammenligne det enkelte udlåns aktuelle tabsrisiko med udlånets oprindelige tabsrisiko og udlånets tabsrisiko primo den aktuelle regnskabsperiode, fremkommer det enkelte udlåns bidrag til den gruppevis nedskrivning.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender føres på en korrektivkonto, som modregnes under udlån. I resultatopgørelsen indregnes nedskrivninger under posten nedskrivninger på udlån.

Udlån og tilgodehavender afskrives som tab, når tabet er endeligt konstateret, f.eks. efter afslutning af et konkursbo, gældssaneringskendelse, tvangsakkord, inkasso eller når sparekassen vurderer, at der ikke mere er nogen realistisk mulighed for, at udlånet indgår inden for en overskuelig tidshorisont.

Der indtægtsføres ikke renter af den nedskrevne del af de enkelte udlån.

Leasing

Leasingaktiver i forbindelse med finansielle leasingaftaler, hvor koncernen er leasinggiver, indregnes under udlån til nettoinvesteringen i leasingkontrakterne med fradrag af afskrivninger (afdrag), som beregnes efter annuitetsprincippet over leasingperioden. Indtægter fra leasingaktiverne indregnes på baggrund af den aftalte effektive rente i leasingkontrakterne og indgår i resultatopgørelsen under renteindtægter. Fortjeneste eller tab fra salg af leasingaktiver føres som "Andre driftsindtægter" henholdsvis "Andre driftsudgifter".

Afledte finansielle instrumenter og uafviklede spotforretninger

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi, der som udgangspunkt er baseret på noterede markedspriser. I det omfang, der er tale om ikke noterede instrumenter, opgøres dagsværdien efter almindelig anerkendte principper, der bygger på markedsbaserede parametre. Afledte finansielle instrumenter indregnes under andre aktiver, henholdsvis andre passiver.

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter indregnes i resultatopgørelsen.

Regnskabsmæssig sikring

Værdiregulering af finansielle instrumenter, der effektivt sikrer mod udsving i rentebetalinger på Sparekassens finansiering, behandles som regnskabsmæssig sikring af pengestrømme og indregnes i anden totalindkomst.

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af dagsværdien af et indregnet aktiv eller en indregnet forpligtelse, indregnes i resultatet sammen med ændringer i værdien af det sikrede aktiv eller den sikrede forpligtelse.

Obligationer

Obligationer, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen.

Obligationer, der er omklassificeret fra handelsbeholdningen til hold til udløb, måles til amortiseret kostpris.

Aktier m.v.

Aktier måles til dagsværdi. Dagsværdien for aktier, der handles på aktive markeder, opgøres efter lukkekursen på balancedagen.

Dagsværdien for unoterede og illikvide aktier tager udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler o.lign. eller alternativt kapitalværdiberegninger. Illikvide og unoterede kapitalandele, hvor det ikke vurderes muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes og måles til indre værdi i moderselskabsregnskabet efter regnskabsbekendtgørelsen. Andele af tilknyttede virksomheders resultat efter skat indregnes i resultatopgørelsen under resultat af kapitalandele i tilknyttede virksomheder.

Andele af tilknyttede virksomheders egenkapitalbevægelser indregnes direkte på egenkapitalen.

Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder i koncernregnskabet

Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode (equity-metoden), hvilket indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi, opgjort efter koncernens regnskabspraksis.

I resultatet indregnes den forholdsmæssige andel af virksomhedens resultat efter skat og eliminering af en forholdsmæssig andel af urealiserede interne fortjenester og tab og med fradrag af eventuel nedskrivning af goodwill. I koncernens anden totalindkomst indregnes den forholdsmæssige andel af alle transaktioner og begivenheder, der er indregnet i anden totalindkomst i den associerede virksomhed.

Noter

Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi måles til 0 kr. Tilgodehavender og andre langfristede finansielle aktiver, der anses for at være en del af den samlede investering i den associerede virksomhed, nedskrives med eventuel resterende negativ indre værdi. Tilgodehavender fra salg af varer og tjenesteydelser samt andre tilgodehavender hos associerede virksomheder nedskrives alene, hvis de vurderes uerholdelige.

Der indregnes alene en hensat forpligtelse til at dække den resterende negative indre værdi, hvis koncernen har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække den pågældende virksomheds forpligtelser.

Ved køb af kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder anvendes overtagelsesmetoden.

Immaterielle aktiver

Goodwill

Erhvervet goodwill indregnes til kostpris, og måles efterfølgende til kostpris med fradrag af akkumulerede nedskrivninger for værdiforringelse, som beskrevet under "Værdiforringelsestest".

Kunderelationer

Kunderelationer erhvervet i forbindelse med virksomheds- overtagelse indregnes til kostpris og afskrives lineært over den forventede økonomiske brugstid, der ikke overstiger 10 år. Den økonomiske levetid afhænger af kundeloyalitet. Brugstiden revurderes årligt.

Ændringer i afskrivningerne som følge af ændring i brugstiden indregnes fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssige skøn.

Øvrige immaterielle aktiver

Erhvervet software indregnes til anskaffelsværdi og afskrives lineært over den forventede brugstid, der ikke overstiger 5 år.

Værdiforringelsestest

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle aktiver vurderes løbende og nedskrives over resultatopgørelsen, såfremt den regnskabsmæssige værdi overstiger de forventede fremtidige nettoindtægter fra virksomheden eller aktivet.

Anskaffelse af immaterielle aktiver med kort levetid indregnes direkte i resultatopgørelsen under posten af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver.

Investeringsejendomme

Investeringsejendomme er ejendomme, som besiddes for at opnå lejeindtægter og/eller kapitalgevinster.

Investeringsejendomme måles efter første indregning til dagsværdi. Ændringer i dagsværdi på investeringsejendomme indregnes i resultatopgørelsen.

Domicilejendomme

Domicilejendomme er ejendomme, som instituttet selv benytter til administration, filial eller øvrig servicevirksomhed. Domicilejendomme måles efter første indregning til omvurderet værdi. Omvurdering foretages så hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien.

Ejendommens dagsværdi revurderes årligt på baggrund af beregnede kapitalværdier for de forventede fremtidige pengestrømme.

Stigninger i domicilejendommens omvurderede værdi indregnes under opskrivningshenlæggelser under egenkapitalen. Fald i værdien indregnes i resultatopgørelsen, med mindre der er tale om tilbageførsler af tidligere foretagne opskrivninger. Afskrivninger foretages på baggrund af den opskrevne værdi.

Domicilejendomme afskrives lineært over en periode på 50 år. Der afskrives ikke på ejendommens forventede scrapværdi.

Øvrige materielle aktiver

Materielle aktiver måles ved første indregning til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af de øvrige aktivers forventede brugstider, der udgør:

It-udstyr og maskiner	3 - 5 år
Inventar	3 - 5 år
Biler	3 - 5 år
Indretning af lejede lokaler	5 - 10 år

Aktiver i midlertidig besiddelse

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter materielle aktiver overtaget i forbindelse med nødlidende engagementer. Aktiverne måles til det laveste beløb af den regnskabsmæssige værdi eller dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg. Aktiverne er kun midlertidigt i Sparekassens besiddelse, og salg vurderes sandsynligt inden for kort tid. Der afskrives ikke på aktiver i midlertidig besiddelse. Aktiver og dertil tilknyttede forpligtelser udskilles i særskilte linjer i balancen.

Eventuel værdiregulering af aktiver i midlertidig besiddelse indregnes i resultatopgørelsen under nedskrivninger på udlån og tilgodehavender.

Andre aktiver

Andre aktiver omfatter øvrige aktiver, der ikke hører til under andre aktivposter. Posten omfatter positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter og indtægter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder tilgodehavende renter og udbytte. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har en positiv værdi på balancedagen og som måles til dagsværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker måles ved første indregning til dagsværdi fratrukket transaktionsomkostninger og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Noter

Indlån og anden gæld

Indlån og anden gæld omfatter indlån med modparter, der ikke er kreditinstitutter eller centralbanker. Indlån og anden gæld måles ved første indregning til dagsværdi fratrukket transaktionsomkostninger, og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Udstedte obligationer

Udstedte obligationer måles til amortiseret kostpris.

Andre passiver

Andre passiver omfatter øvrige passiver, der ikke hører til under andre passivposter. Posten omfatter negativ markedsværdi af afledte finansielle instrumenter og udgifter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder skyldige renter. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har en negativ værdi på balancedagen og som måles til dagsværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver omfatter indtægter, der er modtaget før balancetidspunktet, men som vedrører en senere regnskabsperiode, herunder forud modtagne renter og provision. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Efterstillede kapitalindskud

Efterstillede kapitalindskud måles ved låneoptagelsen til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte stiftelsesprovisioner m.v. Efter første indregning sker måling til amortiseret kostpris, således at forskellen mellem nettoprovenu og nominal værdi indregnes under renteudgifter over de efterstillede kapitalindskuds forventede løbetid.

Øvrige finansielle forpligtelser

Øvrige finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Hensatte forpligtelser

Forpligtelser, garantier og andre forpligtelser, der er visse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser, når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på Sparekassens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen.

Egenkapital

Foreslået udbytte

Udbytte, som bestyrelsen indstiller til generalforsamlingens godkendelse, indregnes som en særskilt reserve under egenkapitalen. Udbytte indregnes som en forpligtelse, når generalforsamlingens beslutning om udbetaling af udbytte foreligger.

Egne aktier

Anskaffelses- og afståelsessummer samt udbytte fra egne aktier indregnes direkte i overført resultat under egenkapitalen.

Hybrid kernekapital

Hybrid kernekapital med uendelig løbetid, og hvor banken har en ubetinget ret til at undlade at betale renter, klassificeres som egenkapital, og betaling af renter indregnes direkte på egenkapitalen på betalingstidspunktet som udlodning.

Bundne sparekasserereserve

Oprettet i forbindelse med Sparekassens omdannelse til aktieselskab. Den bundne sparekasserereserve svarer til garant sparekassens frie reserver efter fradrag for indskud i forbindelse med oprettelse af Fonden for Sparekassen Sjælland.

Den bundne sparekasserereserve kan bruges til dækning af underskud, der ikke dækkes af beløb, der kan anvendes til udbytte i aktieselskabet.

Til sparekasserereserven skal årligt henlægges en del af overskuddet i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S i henhold til § 213 i lov om finansiel virksomhed. Henlæggelsen kan dog ikke overstige en af Finanstilsynet fastsat referencerente. Referencerenten er for 2016 fastsat til 0 %.

Pengestrømsopgørelsen

Pengestrømsopgørelsen præsenteres efter den indirekte metode og viser pengestrømme vedrørende drift, investeringer og finansiering samt Sparekassens likvider ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrømme vedrørende driftsaktiviteter opgøres som driftsresultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital samt betalt selskabsskat. Pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter omfatter betalinger i forbindelse med køb og salg af virksomheder, aktiviteter samt køb, udvikling, forbedring og salg m.v. af immaterielle og materielle anlægsaktiver. Pengestrømme vedrørende finansieringsaktiviteter omfatter ændringer i Sparekassens aktie-/garantkapital, efterstillede kapitalindskud og omkostninger forbundet hermed, samt betaling af rente til garantkapital og udbytte.

Likvider omfatter kassebeholdning og anfordrings-tilgodehavender hos centralbanker, tilgodehavender hos kreditinstitutter med oprindelig løbetid op til tre måneder samt værdipapirer med oprindelig løbetid op til tre måneder, som øjeblikkeligt kan omsættes til likvide beholdninger, og som kun har ubetydelig risiko for ændring i kursværdien.

Segmentoplysninger

Koncernen og Sparekassen har alene et driftssegment, hvorfor der ikke afgives segmentoplysninger.

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav.

Nøgletal for koncernen 2016 og sammenligningstal for 2015-2013 præsenteres i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS).

Noter

3. Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af ledelsen i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske. Forudsætningerne kan være ufuldstændige, og uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå, ligesom andre vil kunne komme frem til andre skøn. De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er angivet nedenfor.

Ved udarbejdelse af årsregnskabet foretager ledelsen en række regnskabsmæssige vurderinger der danner grundlag for præsentation, indregning og måling af instituttets aktiver og forpligtelser. Årsregnskabet er aflagt efter et princip om going concern ud fra den nuværende gældende praksis og fortolkning af reglerne for danske pengeinstitutter. De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med indregning og måling af disse aktiver og forpligtelser, og den væsentlige skønsmæssige usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af årsrapporten for 2016, er følgende:

- Nedskrivninger på udlån samt hensættelser på garantier
- Dagsværdi af finansielle instrumenter
- Investerings- og domicilejendomme
- Aktiver i midlertidig besiddelse
- Goodwill
- Udskudte skatteaktiver

Nedskrivninger på udlån samt hensættelser på garantier

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender samt hensættelser på garantier er foretaget i overensstemmelse med regnskabspraksis, og baseret på en række forudsætninger. Såfremt disse forudsætninger ændres, kan regnskabsafslæggelsen blive påvirket, og påvirkningen kan blive væsentlig.

Der foretages væsentlige skøn i forbindelse med værdiforringede udlån, hvor værdiansættelsen sker på baggrund af det mest sandsynlige udfald af betalingsstrømmene, herunder realisationsværdier af sikkerheder. En eventuel senere afvigelse i realiserede betalingsstrømme eller sikkerheder medfører en ændring i værdiansættelsen af udlån. Det kan derfor være nødvendigt at ændre tidligere foretagne skøn enten på grund af ny information, yderligere erfaringer eller efterfølgende begivenheder.

For hensættelser til tab på garantier er det tillige forbundet med usikkerhed at fastslå, i hvilket omfang garantien vil blive effektiv, og der skal betales på den afgivne garanti.

De forhold, som specielt har påvirket de ledelsesmæssige skøn i 2016 er udviklingen i landbruget, afkastsatser på ejendomme, teknisk insolvente kunder, og den økonomiske situation på boligmarkedet der, udenfor København og Nordsjælland, kun i nogen grad er kommet i gang. Ved måling af sikkerheder med pant i helt eller delvist udlejede ejendomme er afkastkravet en af de væsentligste forudsætninger koncernen anvender.

Værdien af ejendomspanter fastsættes ud fra en konkret vurdering af afkastkravet til den enkelte ejendom fratrukket en forsigtighedsreservation til omkostninger og usikkerhed. Der er store geografiske forskelle på afkastkravene, hvorfor prissætningerne løbende afstemmes med det professionelle marked.

Afkastkravet på de bedste københavnske boligudlejnings-ejendomme er aktuelt fastsat til 3,2%. På øvrige ejendomme i de sjællandske, fynske og jyske byer løftes afkastkravet, således at afkastkravet ligger i et spænd fra 5,75% til 9,75%.

Domicilejendomme prisfastsættes ligeledes som udlejnings-ejendomme jf. det foranstående, men typisk med forhøjet afkastkrav grundet genudlejningsrisikoen. Der er således altid en risiko for, at der fremadrettet kan blive behov for yderligere nedskrivninger, bl.a. på sparekassens engagementer indenfor ejendomme, herunder pantebreve.

Dagsværdi af finansielle instrumenter

For finansielle instrumenter, hvor værdiansættelsen sker ved anvendelse af tilgængelige data, som kun i mindre omfang er observerbare markedsdata, er værdiansættelsen påvirket af skøn. Dette er tilfældet for unoterede aktier.

For aktier i sektorejede selskaber, hvor der sker omfordeling af aktierne, anses omfordelingen for at udgøre det primære marked for aktierne. For øvrige unoterede aktier i sektorejede selskaber, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret ekstern part ved værdiansættelsen.

Aktiver i midlertidig besiddelse

Midlertidigt overtagne aktiver, hvor der er væsentlige skøn forbundet med fastlæggelsen af salgsværdien og tidspunktet for salg af de overtagne aktiver.

Goodwill

Goodwill testes for værdiforringelse minimum to gange årligt (halv- og helårligt), og hyppigere, hvis der er indikationer på værdiforringelse.

Udskudte skatteaktiver

Udskudte skatteaktiver indregnes for alle uudnyttede skattemæssige underskud, i den udstrækning det anses for sandsynligt, at der inden for en overskuelig årrække (3-5 år) realiseres skattemæssige overskud, hvori underskuddene kan modregnes. Fastlæggelse af, hvor stort et beløb der kan indregnes for udskudte skatteaktiver, baseres på skøn over det sandsynlige tidspunkt for og størrelsen af fremtidige skattepligtige overskud.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
4 Renteindtægter				
Kreditinstitutter og centralbanker	1.304	1.320	1.087	1.202
Udlån og andre tilgodehavender	615.941	713.065	586.301	677.294
Obligationer	35.749	54.273	35.749	54.273
Afledte finansielle instrumenter i alt	17	1.924	17	1.924
Heraf: - Rentekontrakter	1.773	4.027	1.773	4.027
- Valutakontrakter	-1.756	-2.103	-1.756	-2.103
Øvrige renteindtægter	468	405	348	140
Renteindtægter i alt	653.479	770.987	623.502	734.833
5 Renteudgifter				
Kreditinstitutter og centralbanker	5.151	2.844	4.862	2.740
Indlån og anden gæld	57.692	113.648	57.878	113.699
Udstedte obligationer	0	29	0	29
Efterstillede kapitalindskud	39.182	52.136	39.182	52.136
Øvrige renteudgifter	276	117	276	117
Renteudgifter i alt	102.301	168.774	102.198	168.721
6 Gebyrer og provisionsindtægter				
Værdipapirhandel og depoter	119.673	116.255	119.673	116.255
Betalingsformidling	38.066	42.367	38.066	42.297
Lånesagsgebyrer	22.040	24.068	22.040	24.022
Garantiprovision	119.146	104.164	119.146	104.164
Øvrige gebyrer og provisioner	119.945	133.586	119.639	133.301
Gebyrer og provisionsindtægter i alt	418.870	420.440	418.564	420.039
7 Kursreguleringer				
Obligationer	44.948	-87.074	44.438	-87.886
Aktier	27.149	35.223	27.149	35.223
Investerings ejendomme	-23.888	-11.116	-942	463
Valuta	5.595	4.997	5.595	4.997
Valuta-, rente-, aktie-, råvare- og andre kontrakter samt afledte finansielle instrumenter	-7.277	-449	-7.277	-449
Aktiver tilknyttet puljeordninger	13.020	48.769	13.020	48.769
Indlån i puljeordninger	-13.020	-48.769	-13.020	-48.769
Øvrige forpligtelser	0	383	0	383
Kursreguleringer i alt	46.528	-58.036	68.963	-47.269

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
8 Udgifter til personale og administration				
Vederlag til bestyrelse og direktion				
Direktion og bestyrelse	9.511	10.026	9.511	10.026
I alt	9.511	10.026	9.511	10.026
Personaleudgifter				
Lønninger	303.439	280.146	303.317	280.160
Pensioner	34.755	31.706	34.755	31.506
Udgifter til social sikring	44.948	37.565	44.948	37.564
Personaleudgifter i alt	383.142	349.417	383.020	349.230
Øvrige administrationsomkostninger	251.149	253.310	248.189	248.792
Udgifter til personale og administration i alt	643.802	612.753	640.720	608.048
Specifikation af lønninger og vederlag til bestyrelse, direktion og væsentlige risikotagere				
Direktionen				
Lars Petersson				
Fast løn	4.057	2.904	4.057	2.904
Variabelt engangsvederlag	100	0	100	0
Pension	165	480	165	480
I alt	4.322	3.384	4.322	3.384
Lars Petersson har desuden modtaget bestyrelseshonorar fra Leasing Fyn Bank (fratrådt pr. 03.03.2016) på 7 t.kr. (2015: 26 t.kr.)				
Bruno Riis-Nielsen (tiltrådt d. 01.03.2016)				
Fast løn	1.847	0	1.847	0
I alt	1.847	0	1.847	0
Bruno Riis-Nielsen har desuden modtaget bestyrelseshonorar fra Leasing Fyn Bank (tiltrådt pr. 03.03.2016) på 28 t.kr.				
Flemming Bisgaard Nielsen (tiltrådt d. 01.10.2016)				
Fast løn	488	0	488	0
Pension	54	0	54	0
I alt	542	0	542	0
Flemming Bisgaard Nielsen har desuden modtaget bestyrelseshonorar fra Regional Invest Fyn A/S på 20 t.kr.				
Lars Jensen (fratrådt)				
Fast løn	0	2.870	0	2.870
Pension	0	1.566	0	1.566
I alt	0	4.436	0	4.436
Derudover har direktionen fået stillet firmabiler til rådighed. Beskatningsgrundlaget herfor udgør: Lars Petersson 161 t.kr., Bruno Riis-Nielsen 129 t.kr. og Flemming Bisgaard Nielsen 26 t.kr.				
Bestyrelsen				
Thomas Kullegaard, formand	350	381	350	381
Jakob N. Andersson, næstformand	279	290	279	290
Allan Nørholm	208	235	208	235
Erik Larsen	174	165	174	165
Bent Andersen	208	130	208	130
Per Bjørnsholm	174	142	174	142
Otto Spliid	160	195	160	195
Per Olsen	160	101	160	101
Helle L. Bjørnøe	160	73	160	73
Mads Wallin	129	0	129	0
Michael Agergaard	129	0	129	0
Fratrådte medlemmer (inkl. Sparekassen Fyn 2016)	669	494	669	494
Vederlag til bestyrelsen i alt	2.800	2.206	2.800	2.206

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
8 Udgifter til personale og administration (fortsat)				
Øvrige ansatte med indflydelse på risikoprofilen				
Fast løn	15.920	21.093	15.920	21.093
Variabel løn	0	0	0	0
Variabelt engangsvederlag	427	0	427	0
Pension	1.907	2.364	1.907	2.364
I alt	18.254	23.457	18.254	23.457
Ansatte med væsentlig indflydelse på risikoprofilen	22	28	22	28
Øvrige ansatte med indflydelse på risikoprofilen fordelt på forretningsområder				
Erhverv/kredit				
Fast løn	2.858	7.747	2.858	7.747
Variabel løn	0	0	0	0
Variabelt engangsvederlag	115	0	115	0
Pension	346	769	346	769
I alt	3.319	8.516	3.319	8.516
Ansatte med væsentlig indflydelse på risikoprofilen	4	10	4	10
Investerings/formueforvaltning				
Fast løn	2.993	2.741	2.993	2.741
Variabel løn	0	0	0	0
Variabelt engangsvederlag	30	0	30	0
Pension	339	301	339	301
I alt	3.362	3.042	3.362	3.042
Ansatte med væsentlig indflydelse på risikoprofilen	5	5	5	5
Øvrige forretningsområder				
Fast løn	10.070	10.605	10.070	10.605
Variabel løn	0	0	0	0
Variabelt engangsvederlag	282	0	282	0
Pension	1.221	1.294	1.221	1.294
I alt	11.573	11.899	11.573	11.899
Ansatte med væsentlig indflydelse på risikoprofilen	13	13	13	13

Sparekassens bestyrelse har nedsat et aflønningsudvalg. Udvalget har blandt andet til opgave mindst en gang årligt at vurdere Sparekassens lønpolitik og forelægge eventuelle forslag til ændringer for bestyrelsen. Den af bestyrelsen godkendte lønpolitik forelægges til generalforsamlingens godkendelse.

Aflønningsudvalget består af direktør, arkitekt m.a.a Thomas Kullegaard, økonomichef Jakob N. Andersson, CEO, cand. oec. Allan Nørholm, advokat Otto Spliid og udviklingschef Per Olsen.

Bestyrelsesmedlemmer honoreres med et fast honorar, i overensstemmelse med lønpolitikken.

Lønftaler med direktionen varetages af formanden for Sparekassens bestyrelse på baggrund af en forudgående indstilling fra aflønningsudvalget. Lønftaler forelægges bestyrelsen til endelig godkendelse. Direktionens fratrædelsesordninger afviger ikke fra normerne i branchen. Direktion og bestyrelse er ikke omfattet af bonusordninger.

Aflønning af væsentlige risikotagere varetages af direktionen.

Sparekassen benytter ikke fratrædelsesgodtgørelser eller pensionsordninger, der ikke følger af lov eller overenskomst.

Sparekassen har valgt at aflønne i faste lønde. Sparekassen har derfor ikke variable lønde, som et aftalt element i medarbejdernes, direktionens eller bestyrelsens løn. Der er derfor heller ikke udbetalt udskudt variabel løn i 2016. Ved variabel løn forstås aflønningsordninger, hvor den endelige aflønning ikke er kendt på forhånd og afhænger af personens, afdelingens eller sparekassens resultater, eksempelvis bonusordninger eller lignende.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

8 Udgifter til personale og administration (fortsat)

Såfremt bestyrelsen eller direktionen vurderer, at der er ydet en ekstraordinær indsats, kan der ekstraordinært ydes et engangvederlag. Hvis et bestyrelsesmedlem, en direktør, en væsentlig risikotager eller en medarbejder i en kontrolfunktion modtager et engangsvederlag, vil vederlaget blive behandlet i overensstemmelse med § 77a og § 77b i lov om finansiel virksomhed. Tildeling af et ekstraordinært vederlag kan udelukkende ske, såfremt det af bestyrelsen godkendte budget for indeværende år udviser overskud. Der udbetales herefter alene engangsvederlag under den bagatelgrænse, der er fastsat i Finanstilsynets bekendtgørelse om lønpolitik. Engangsvederlag må for den enkelte person højst udgøre 20 pct. af henholdsvis honorar og den faste grundløn inklusiv pension. Ingen personer i koncernen aflønnes med 1 mio. euro eller derover pr. regnskabsår.

Lønpolitikken i dens fulde længde kan findes på https://www.spks.dk/IR/om_sparekassen/organisation#politikker

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
Honorar til eksterne revisorer				
Lovpligtig revision	1.148	1.550	971	1.401
Erklæringsopgaver	92	83	92	83
Andre ydelser	813	3.261	808	3.233
I alt	2.053	4.894	1.871	4.717
9 Andre driftsudgifter				
Udgifter til Garantifonden	0	33.413	0	33.413
Øvrige driftsudgifter	14.172	16.294	12.821	13.279
Andre driftsudgifter i alt	14.172	49.707	12.821	46.692
10 Nedskrivninger på udlån m.v. og hensættelser på garantier				
Udlån individuelle nedskrivninger				
Nedskrivningssaldo primo	1.191.700	1.666.521	1.173.534	1.649.869
Nedskrivninger i året	254.800	260.733	246.389	248.668
Tilbageførsel af nedskrivninger	144.106	143.462	139.522	134.926
Andre bevægelser	65.029	105.334	36.723	96.402
Værdiregulering af overtagne aktiver	1.758	5.730	1.758	2.430
Endeligt tabt, tidligere nedskrevet	416.203	703.156	410.601	688.909
Nedskrivningssaldo ultimo	952.977	1.191.700	908.281	1.173.534
Udlån gruppevisse nedskrivninger				
Nedskrivningssaldo primo	99.902	77.678	90.656	74.164
Nedskrivninger i året	8.393	14.161	7.729	13.929
Tilbageførsel af nedskrivninger	23.361	8.933	17.123	7.333
Andre bevægelser	-3.163	16.996	-820	9.896
Nedskrivningssaldo ultimo	81.771	99.902	80.442	90.656
Garantier individuelle hensættelser				
Hensættelsessaldo primo	62.320	59.825	62.320	59.825
Hensættelser i året	12.620	23.342	12.620	23.342
Tilbageførsel af hensættelser	33.244	17.950	33.244	17.950
Endeligt tabt, tidligere hensat	12.416	9.053	12.416	9.053
Andre bevægelser	37.781	6.156	37.781	6.156
Hensættelsessaldo ultimo	67.061	62.320	67.061	62.320
Garantier gruppevisse hensættelser				
Hensættelsessaldo primo	2.343	1.715	2.343	1.715
Hensættelser i året	0	222	0	222
Tilbageførsel af hensættelser	2.708	446	2.708	446
Andre bevægelser	365	852	365	852
Hensættelsessaldo ultimo	0	2.343	0	2.343

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
10 Nedskrivninger på udlån m.v. og hensættelser på garantier (fortsat)				
I alt				
Nedskrivnings- og hensættelsessaldo primo	1.356.266	1.805.739	1.328.853	1.785.573
Nedskrivninger/hensættelser i året	275.813	298.458	266.738	286.161
Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser	203.419	170.791	192.597	160.655
Andre bevægelser	100.012	129.338	74.049	113.306
Værdiregulering af overtagne aktiver	1.758	5.730	1.758	2.430
Endeligt tabt, tidligere nedskrevet/hensat	428.619	712.209	423.017	697.962
Nedskrivnings-/hensættelsessaldo ultimo	1.101.811	1.356.265	1.055.784	1.328.853
Underkurs i.f.m. virksomhedsovertagelser	259.361	551.590	259.361	551.590
Nedskrivnings-/hensættelsessaldo og underkurs ultimo	1.361.172	1.907.855	1.315.145	1.880.443
Nedskrivninger/hensættelser i årets løb	275.813	298.458	266.738	286.161
Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser foretaget i tidligere år	203.419	170.791	192.597	160.655
Værdiregulering af overtagne aktiver	1.758	5.730	1.758	2.430
Tabt, ej tidligere nedskrevet	55.613	30.316	55.251	28.964
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	22.560	13.807	19.415	11.371
Ført i resultatopgørelsen	107.205	149.906	111.735	145.529
Individuelt vurderet udlån				
Udlån, hvorpå der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse	1.947.328	2.657.527	1.856.485	2.593.181
Nedskrivninger på udlån med OIV	952.977	1.191.700	908.281	1.173.534
I alt indregnet i balancen	994.351	1.465.827	948.204	1.419.647
Gruppevist vurderet udlån				
Udlån, hvorpå der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse	6.631.395	8.155.643	6.074.554	7.591.109
Nedskrivninger på udlån	81.771	99.902	80.442	90.656
I alt indregnet i balancen	6.549.624	8.055.741	5.994.112	7.500.453
11 Skat				
Beregnet skat af årets indkomst	9.217	4.612	5.495	-17.242
Udskudt skat	6.610	-12.951	-20.621	4.853
Efterregulering af tidligere års beregnede skat	-3.336	405	-1.903	404
Skat i alt	12.491	-7.934	-17.029	-11.985
Effekt af nedsat selskabsskat til 22 pct (2015: 23,5 pct.)	803	196	374	-734
Effektiv skatteprocent				
Selskabsskatteprocent i Danmark	22,00	23,50	22,00	23,50
Reguleringer:				
Rente hybrid kapital	-4,98	-9,69	-5,65	-9,99
Efterregulering af tidligere års beregnede skat	-1,34	0,30	-0,87	0,31
Ikke skattepligtige indtægter og ikke fradragsberettigede udgifter m.v.	-0,02	-1,09	-7,27	-8,83
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	-0,20	-0,41	2,02	-2,69
Anvendelse koncernunderskud m.m.	-9,99	-18,43	-18,80	-11,34
I alt	5,47	-5,82	-8,57	-9,05

Regulering som følge af nedsættelse af skatteprocent skyldes den gradvise reduktion af den danske selskabsskatteprocent fra 23,5% i 2015 og 22% i 2016 og fremadrettet

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
12 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker				
Fordelt efter restløbetid				
Anfordringstilgodehavender	133.254	218.981	128.956	213.594
Til og med 3 måneder	1.229.519	154.349	1.229.519	154.349
Over 3 måneder og til og med 1 år	0	112	0	112
Over 1 år og til og med 5 år	1.500	2.500	1.500	2.500
Over 5 år	0	0	0	0
I alt	1.364.273	375.942	1.359.975	370.555
Tilgodehavender på opsigelse hos centralbanker	330.042	95.018	330.042	95.018
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	1.034.231	280.924	1.029.933	275.537
I alt	1.364.273	375.942	1.359.975	370.555
13 Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris				
Fordelt efter restløbetid				
På anfordring	509.828	292.023	504.714	341.235
Til og med 3 måneder	766.892	923.347	766.399	908.284
Over 3 måneder og til og med 1 år	2.431.750	2.237.283	2.990.207	2.356.756
Over 1 år og til og med 5 år	2.936.970	2.724.683	2.571.459	2.704.764
Over 5 år	3.828.619	3.585.851	3.596.530	3.356.683
I alt	10.474.059	9.763.187	10.429.309	9.667.722
Udlån og garantidebitorer fordelt på brancher				
Offentlige myndigheder	1,7	0,3	1,7	0,2
Erhverv				
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	7,2	7,7	6,6	7,0
Industri og råstofudvinding	1,7	1,8	1,5	1,6
Energiforsyning	0,1	0,1	0,1	0,1
Bygge og anlæg	3,6	3,6	3,2	3,3
Handel	5,8	5,2	5,3	4,9
Transport, hoteller og restauranter	2,7	2,8	1,8	1,9
Information og kommunikation	0,9	0,7	0,8	0,7
Finansiering og forsikring	5,8	6,5	9,7	9,8
Fast ejendom	12,8	18,0	13,2	19,0
Øvrige erhverv	7,5	6,3	6,8	6,2
I alt erhverv	48,1	52,7	49,0	54,5
Private	50,2	47,0	49,3	45,3
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0

Fordeling på sektorer og brancher er foretaget på grundlag af branchekoder fra Danmarks Statistik.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
14 Obligationer til dagsværdi				
Børsnoterede	5.321.280	5.703.191	5.321.280	5.703.191
Unoterede	40.000	65.000	40.000	65.000
I alt	5.361.280	5.768.191	5.361.280	5.768.191

Til sikkerhed for den daglige afvikling af clearing og VP-handel har koncernen pantsat obligationer med en samlet kursværdi på 705 mio. kr. (2015: 1.335 mio. kr.). Se note 32 - Aktiver stillet som sikkerhed.

15 Obligationer til amortiseret kostpris				
Amortiseret kostpris	99.634	99.270	99.634	99.270
Dagsværdi	100.150	98.210	100.150	98.210

På baggrund af betydelig forvriddning i prisfastsættelsen på en række obligationer i efteråret 2008 har Sparekassen pr. 1. juli 2008 omklassificeret obligationer med nominal værdi på 100 mio. kr. og en dagsværdi på 96,14 mio. kr. fra handelsbeholdningen til hold til udløb aktiver. Den omklassificerede portefølje er ultimo 2016 indregnet i balancen med 99,6 mio. kr. (2015: 99,3 mio. kr.), mens dagsværdien udgør 100,2 mio. kr. (2015: 98,2 mio. kr.)

Porteføljen indregnes og måles i indeværende regnskabsår til amortiseret kostpris og dagsværdireguleres dermed ikke, mens værdireguleringen til dagsværdi af porteføljen frem til omklassifikationstidspunktet i regnskabsåret 2008 udgjorde 1,25 mio. kr.

Der er i resultatopgørelsen for 2016 indregnet indtægter på 0,0 mio. kr. på porteføljen i form af renteindtægter m.v. (2015: 0,2 mio. kr.) Såfremt omklassifikation pr. 1. juli 2008 ikke var foretaget, ville resultatet før skat for 2016 være 1,6 mio. kr. højere e. (2015: 1,8 mio. kr. lavere)

På omklassifikationstidspunktet udgjorde den gennemsnitlige effektive rente på porteføljen 5,02 % og de skønnede betalingsstrømme udgjorde 150 mio. kr.

16 Aktier m.v.				
Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på NASDAQ OMX Copenhagen	50.985	47.329	50.985	47.329
Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på andre børser	109.470	9.335	109.470	9.335
Andre aktier	502.832	520.740	502.832	520.740
I alt	663.287	577.404	663.287	577.404

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015
17 Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder		
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		
Samlet anskaffelsespris primo	815.317	765.976
Årets tilgang	19.301	49.341
Årets afgang	0	0
Samlet anskaffelsespris ultimo	834.618	815.317
Op- og nedskrivninger primo	236.605	230.257
Årets resultat	-20.239	16.413
Andre bevægelser	120	140
Årets afgang	0	-21
Udbytte	-617.450	-10.184
Op- og nedskrivninger ultimo	-400.964	236.605
Bogført beholdning ultimo	433.654	1.051.922
Heraf kreditinstitutter	0	0

Tilknyttede virksomheder, 2016	Kapital	Ejerandel i %	Egenkapital	
			ultimo	Resultat
Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S	162.000	100	242.386	-7.443
Leasing Fyn Faaborg A/S	5.000	100	12.158	5.357
Ejendomsselskabet Faaborg A/S	7.000	100	13.711	-2.790
Spar Fyns Ejendomsselskab A/S	1.000	100	841	-1.717
Ovenst. er hjemmehørende i Faaborg-Midtfyn Kommune				
Sjælland Ejendomme A/S	20.000	100	164.557	-13.647
Ejendomsselskabet af 15/12 2008 A/S	1.000	100	26.825	-515
Udviklingselskabet Blindestræde ApS	200	100	4.985	-5.836
Investeringselskabet af 10. marts 2015 ApS	30.000	100	8.116	-12.994

Ovenstående er hjemmehørende i Holbæk Kommune

Tilknyttede virksomheder, 2015	Kapital	Ejerandel i %	Egenkapital ultimo	Resultat
Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S	162.000	100	859.885	9.863
Leasing Fyn Faaborg A/S	5.000	100	14.074	7.393
Ejendomsselskabet Faaborg A/S	6.200	100	-299	44.802
- Sparekassen Sjælland koncernens andel i ejerperioden				-298
Spar Fyns Ejendomsselskab A/S	5.000	100	58	8.146
- Sparekassen Sjælland koncernens andel i ejerperioden				58
Ovenst. er hjemmehørende i Faaborg-Midtfyn Kommune				
Sjælland Ejendomme A/S	20.000	100	178.204	-603
Ejendomsselskabet af 15/12 2008 A/S	1.000	100	27.340	2.499
Udviklingselskabet Blindestræde ApS	100	100	4.822	-178
Investeringselskabet af 10. marts 2015 ApS	30.000	100	21.110	-8.890

Ovenstående er hjemmehørende i Holbæk Kommune

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
17 Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder (fortsat)				
Kapitalandele i associerede og fællesledede				
Samlet anskaffelsespris primo	38.888	38.888	3.315	3.315
Årets tilgang	26.882	0	26.882	0
Samlet anskaffelsespris ultimo	65.770	38.888	30.197	3.315
Op- og nedskrivninger primo	1.107	1.492	104	303
Årets resultat / andel i årets resultat	2.309	2.542	136	-199
Andre bevægelser	121	140	0	0
Udbytte	2.741	3.066	0	0
Op- og nedskrivninger ultimo	796	1.108	240	104
Bogført beholdning ultimo	66.566	39.996	30.437	3.419
Heraf kreditinstitutter	36.129	36.577	0	0
			Egenkapital	Resultat
Associerede virksomheder, 2016	Kapital	Ejerandel i %	ultimo	Resultat
Alutec Holding ApS (årsrapport 2015)	200	49,5	6.246	-660
Sparekassen Sjælland-Fyn koncernens andel			3.092	-327
Ovenst. er hjemmehørende i Middelfart Kommune				
Regional Invest Fyn A/S (balance 30.09.2016)	45.000	50,0	54.690	2.648
Sparekassen Sjælland-Fyn koncernens andel i ejerperioden			27.345	462
Ovenst. er hjemmehørende i Faaborg-Midtfyn Kommune				
Associerede virksomheder, 2015				
Alutec Holding ApS (årsrapport 2014)	200	49,5	6.907	-401
Sparekassen Sjælland-Fyn koncernens andel			3.419	-198
Ovenst. er hjemmehørende i Middelfart Kommune				
			Egenkapital	Resultat
Fællesledede virksomheder, 2016	Kapital	Ejerandel i %	ultimo	Resultat
Leasing Fyn Bank A/S	58.500	33,3	108.386	6.518
Sparekassen Sjælland-Fyn koncernens andel			36.129	2.173
Ovenst. er hjemmehørende i Faaborg-Midtfyn Kommune				
Fællesledede virksomheder, 2015				
Leasing Fyn Bank A/S	58.500	33,3	109.732	8.224
Sparekassen Sjælland-Fyn koncernens andel			36.577	2.739
Ovenst. er hjemmehørende i Faaborg-Midtfyn Kommune				
			Koncernen	Sparekassen (moderselskabet)
	2016	2015	2016	2015
18 Puljeordninger				
Aktiver tilknyttet puljeordninger				
Kontantindestående	19.906	17.444	19.906	17.444
Obligationer	177.222	177.127	177.222	177.127
Aktier/investeringsforeningsbeviser	193.934	180.801	193.934	180.801
Andre aktiver	2.815	3.005	2.815	3.005
Puljeaktiver i alt	393.877	378.377	393.877	378.377
Indlån i puljeordninger				
Samlet indlån	380.274	337.296	380.274	337.296
Anden gæld	13.603	41.081	13.603	41.081
Dagsværdi ultimo	393.877	378.377	393.877	378.377
Afkast af puljeaktiver (indregnet under kursreguleringer)				
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	1.829	1.114	1.829	1.114
Renteindtægter	4.386	4.675	4.386	4.675
Aktieudbytter	4.087	3.776	4.087	3.776
Kursreguleringer	6.376	41.432	6.376	41.432
Afkast af puljeaktiver i alt	13.020	48.769	13.020	48.769

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
19 Immaterielle aktiver				
Goodwill				
Kostpris primo	109.654	109.654	109.654	109.654
Kostpris ultimo	109.654	109.654	109.654	109.654
Af- og nedskrivninger primo	18.500	18.500	18.500	18.500
Af- og nedskrivninger ultimo	18.500	18.500	18.500	18.500
I alt	91.154	91.154	91.154	91.154
Øvrige immaterielle aktiver				
Kostpris primo	131.455	130.031	131.455	130.031
Tilgang i årets løb	4.366	1.424	4.366	1.424
Kostpris ultimo	135.821	131.455	135.821	131.455
Af- og nedskrivninger primo	61.063	47.347	61.063	47.347
Årets afskrivninger	16.126	13.716	16.126	13.716
Af- og nedskrivninger ultimo	77.189	61.063	77.189	61.063
I alt	58.632	70.392	58.632	70.392

Goodwill testes for værdiforringelse to gange årligt og hyppigere, hvis der er indikationer på værdiforringelse.

Tidligere år har testen taget udgangspunkt i koncernens forventning til udviklingen i Max Bank porteføljen, der oprindeligt dannede grundlag for goodwill beregningen. Efterhånden som forretningen har udviklet sig, er der sket en naturlig sammenblanding af aktiviteter, der gør at det ikke længere er muligt at udskille Max Bank porteføljen som en selvstændig enhed. Sparekassens goodwill testes derfor i stedet på moderselskabsniveau.

Der tages udgangspunkt i ledelsens forventning til udviklingen i basisindtjeningen over en 5-årig budgetperiode. Beregningen tager udgangspunkt i den historiske vækst, tilpasset ledelsens forventninger jævnt over nedestående. Ledelsens krav til forrentning udgør 10,0 % før skat (7,8 % efter skat). Den årlige vækst i terminalperioden antages at udgøre 1,5 %. Det er budgetgrundlaget for Sparekassen der danner grundlaget for beregningen.

Den væsentligste parameter for fremskrivning af pengestrømme i budgetperioden er udvikling i balanceposter og dermed vækst. Herudover vil fremtidige pengestrømme blive påvirket af udviklingen i rentemarginal, omkostningsprocent og nedskrivninger på udlån m.v. Ledelsen forventer en stigende basisindtjening over budgetperioden, som følge af fortsat udlånsvækst, stigende rentemarginaler, samt indfrielse af de synergieffekter sammenlægningen med Sparekassen Fyn vil give på omkostningssiden.

Omkring 47 % af nutidsværdien af de fremtidige pengestrømme på 3.163 mio. kr. forventes at stamme fra terminalperioden. En forøgelse af afkastkravet efter skat fra 7,8 % til 13 % vil ikke medføre en værdiforringelse af goodwill. En reduktion af indtjeningen i terminalperioden på op til 45 %, eller et fald i den budgetterede basisindtjening på op til 20 % vil ligeledes ikke medføre en værdiforringelse.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
20 Grunde og bygninger				
Investeringsejendomme				
Dagsværdi primo	138.932	30.620	3.420	10.620
Tilgang	30.044	231.012	15.300	0
Afgang	0	112.200	0	7.200
Årets reguleringer til dagsværdi	-24.196	-10.500	-1.250	0
Dagsværdi ultimo	144.780	138.932	17.470	3.420
Lejeindtægter	9.806	5.477	677	0
Driftsudgifter	3.371	1.273	330	166
Heraf indregnede driftsudgifter vedr. investerings- ejendomme som ikke har genereret lejeindtægt i året	576	435	67	166
Dagsværdi-hierarki for investeringsejendomme	Noterede priser	Observerbare input	Ikke observ. input	I alt
Koncernen 2016	0	0	144.780	144.780
Koncernen 2015	0	0	138.932	138.932
Domicilejendomme				
Kostpris primo	382.290	310.772	154.918	145.527
Tilgang	15.730	93.120	100	9.391
Afgang	57.611	21.602	57.611	0
Kostpris ultimo	340.409	382.290	97.407	154.918
Akkumulerede af- og nedskrivninger primo	57.363	62.158	29.317	28.256
Årets afskrivninger	1.668	2.157	572	1.061
Årets nedskrivninger	15.865	0	10.165	0
Årets afgang	25.301	6.952	25.301	0
Akkumulerede af- og nedskrivninger ultimo	49.595	57.363	14.753	29.317
Akkumulerede opskrivninger primo	24.337	24.337	24.337	24.337
Årets opskrivninger	-20.643	0	-20.643	0
Akkumulerede opskrivninger ultimo	3.694	24.337	3.694	24.337
Omvurderet værdi ultimo	294.508	349.264	86.348	149.938
Såfremt der ikke var foretaget omvurderinger, ville den regnskabsmæssige værdi af domicilejendomme udgøre:	290.814	324.927	82.654	125.601
Eksterne eksperter har i et vist omfang været involveret i værdiansættelsen af domicilejendomme.				
Dagsværdi-hierarki for domicilejendomme	Noterede priser	Observerbare input	Ikke observ. input	I alt
Koncernen 2016	0	0	294.508	294.508
Koncernen 2015	0	0	349.264	349.264

Investeringsejendomme og domicilejendomme måles til dagsværdi/omvurderet værdi opgjort på baggrund af en afkastbaseret model, baseret på et skøn over kvadratmeterpriser og afkastkrav. Ved værdiansættelsen af ejendomme beliggende i København er anvendt et afkastkrav på 3,2% og ejendomme beliggende på det øvrige Sjælland, Fyn og Jylland er anvendt et afkastkrav mellem 5,75% og 9,75%. En stigning i afkastkravet vil medføre et fald i ejendommens dagsværdi, mens en stigning i leje pr. kvm. i forhold til de anvendte forudsætninger vil medføre en stigning i ejendommens dagsværdi.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
21 Øvrige materielle aktiver				
Samlet anskaffelsessum primo	166.439	139.693	154.769	139.694
Tilgang	16.053	42.762	16.053	31.091
Afgang	2.552	16.016	707	16.016
Samlet anskaffelsessum ultimo	179.940	166.439	170.115	154.769
Af- og nedskrivninger primo	123.375	111.827	111.727	111.828
Tilgang, dattervirksomhed	0	11.593	0	0
Årets af- og nedskrivninger	18.148	15.340	18.126	15.284
Tilbageførte af- og nedskrivninger	8.718	15.385	6.873	15.385
Af- og nedskrivninger ultimo	132.805	123.375	122.980	111.727
Regnskabsmæssig værdi	47.135	43.064	47.135	43.042

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
22 Udskudte skatteaktiver/-passiver				
Udskudt skat primo	168.431	155.480	130.824	135.577
Ændring i udskudt skat for året	-42.671	2.201	-23.411	5.532
Regulering udskudt skatteaktiv nedskrevet	36.009	10.750	43.980	-10.285
Udskudt skat ultimo, netto	161.769	168.431	151.393	130.824
Udskudte skatteaktiver	161.769	168.431	151.393	130.824
Udskudte skattepassiver	0	0	0	0
Udskudt skat ultimo, netto	161.769	168.431	151.393	130.824

Udskudte skatteaktiver er delvist nedskrevet, da det er vanskeligt at dokumentere med tilstrækkelig sikkerhed, at disse kan udnyttes fuldt ud inden for en overskuelig periode. Der er ingen tidsmæssig begrænsning for senere udnyttelse af det nedskrevne aktiv.

Ændringer i udskudt skat	Udskudt skat	Indregnet i årets	Indregnet i	Udskudt skat
Koncern 2016	primo	resultat	egenkapitalen	ultimo
Immaterielle aktiver	-6.014	-4.031	0	-10.045
Øvrige immaterielle, kundelister	-4.004	-1.109	0	-5.113
Maskiner/inventar	3.185	-2.367	0	818
Ejendomme	-745	1.105	-52	308
Udlån, leasingaftaler	19.736	-21.256	0	-1.520
Øvrige	4.077	3.374	0	7.451
Skattemæssigt underskud	334.074	-18.335	0	315.739
Udskudt skatteaktiv nedskrevet	-181.878	36.009	0	-145.869
I alt	168.431	-6.610	-52	161.769

Koncern 2015	Udskudt skat	Indregnet i årets	Indregnet i	Udskudt skat
	primo	resultat	egenkapitalen	ultimo
Immaterielle aktiver	-7.412	1.398	0	-6.014
Øvrige immaterielle, kundelister	-6.592	2.588	0	-4.004
Maskiner/inventar	3.635	-450	0	3.185
Ejendomme	3.011	-3.756	0	-745
Udlån, leasingaftaler	14.246	5.490	0	19.736
Øvrige	15.778	-11.701	0	4.077
Skattemæssigt underskud	325.442	8.632	0	334.074
Udskudt skatteaktiv nedskrevet	-192.628	10.750	0	-181.878
I alt	155.480	12.951	0	168.431

Sparekassen (moderselskabet) 2016	Udskudt skat	Indregnet i årets	Indregnet i	Udskudt skat
	primo	resultat	egenkapitalen	ultimo
Immaterielle aktiver	-6.709	-3.336	0	-10.045
Øvrige immaterielle, kundelister	-4.004	-1.109	0	-5.113
Maskiner/inventar	1.622	-804	0	818
Ejendomme	334	26	-52	308
Øvrige	5.381	5.149	0	10.530
Skattemæssigt underskud	268.449	-23.285	0	245.164
Udskudt skatteaktiv nedskrevet	-134.249	43.980	0	-90.269
I alt	130.824	20.621	-52	151.393

Sparekassen (moderselskabet) 2015	Udskudt skat	Indregnet i årets	Indregnet i	Udskudt skat
	primo	resultat	egenkapitalen	ultimo
Immaterielle aktiver	-8.285	1.576	0	-6.709
Øvrige immaterielle, kundelister	-6.591	2.587	0	-4.004
Maskiner/inventar	1.170	452	0	1.622
Ejendomme	-3.851	4.185	0	334
Øvrige	7.934	-2.553	0	5.381
Skattemæssigt underskud	269.164	-715	0	268.449
Udskudt skatteaktiv nedskrevet	-123.964	-10.285	0	-134.249
I alt	135.577	-4.753	0	130.824

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
23 Aktiver i midlertidig besiddelse				
Aktiver i midlertidig besiddelse	16.180	42.745	16.180	42.745
Tab/gevinst i forbindelse med salg	663	23.139	663	23.139

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter ejendomme overtaget som følge af afvikling af kundeengagementer med henblik på at afhænde aktiverne hurtigst muligt.

Sparekassen har overtaget aktiverne ved at gøre sit pant i ejendommene gældende. Der er ikke overtaget andre aktiver end ejendomme.

Det er Sparekassens politik at overtage aktiver, enten frivilligt eller på tvangsauktion, hvor det ud fra en konkret vurdering forventes, at et efterfølgende salg, efter fradrag af erhvervs- og driftsomkostninger, vil kunne reducere koncernens tab. Det er Sparekassens politik hurtigst muligt at få videresolgt de overtagne aktiver.

24 Andre aktiver				
Positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter	32.853	34.560	32.853	34.560
Forskellige debitorer	22.040	26.328	1.447	9.597
Tilgodehavende renter og provision	19.405	21.555	18.894	21.555
Øvrige aktiver	135.077	100.010	135.016	97.018
I alt	209.375	182.453	188.210	162.730

25 Gæld til kreditinstitutter og centralbanker				
Gæld til centralbanker	0	0	0	0
Gæld til kreditinstitutter	428.846	318.572	424.060	292.491
I alt	428.846	318.572	424.060	292.491

Fordelt efter restløbetid:				
Anfordringsgæld	391.960	265.741	391.960	265.741
Til og med 3 måneder	23.840	10.920	23.840	10.920
Over 3 måneder og til og med 1 år	1.962	0	0	0
Over 1 år og til og med 5 år	1.852	1.029	1.852	1.029
Over 5 år	9.232	40.882	6.408	14.801
I alt	428.846	318.572	424.060	292.491

26 Indlån og anden gæld				
På anfordring	13.954.892	12.409.986	13.966.664	12.403.520
Med opsigelsesvarsel	29.018	32.675	29.018	32.675
Tidsindskud	77.989	649.302	77.989	649.302
Særlige indlånsformer	1.585.145	1.541.069	1.585.145	1.541.069
I alt	15.647.044	14.633.032	15.658.816	14.626.566

Anfordringsgæld	14.025.268	12.428.290	14.075.749	12.421.824
Indlån med opsigelsesvarsel:				
Til og med 3 måneder	237.459	302.011	198.750	302.011
Over 3 måneder og til og med 1 år	41.050	452.984	41.050	452.984
Over 1 år og til og med 5 år	198.613	235.230	198.613	335.488
Over 5 år	1.144.654	1.214.517	1.144.654	1.114.259
I alt	15.647.044	14.633.032	15.658.816	14.626.566

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
27 Andre passiver				
Forskellige kreditorer	71.772	192.558	67.465	182.133
Negativ markedsværdi af afledte finansielle instrumenter	32.977	37.812	32.977	37.812
Skyldige renter og provision	20.331	25.320	20.331	25.320
Øvrige passiver	104.547	80.956	101.156	661.474
I alt	229.625	336.646	221.929	906.739
28 Hensatte forpligtelser				
Hensættelser til tab på garantier m.v.	67.061	64.663	67.061	64.663
Andre hensatte forpligtelser	21.693	46.943	21.693	46.943
I alt	88.754	111.606	88.754	111.606
Hensættelser til tab på garantier				
Primo	64.663	61.540	64.663	61.540
Hensættelser i året	12.620	23.564	12.620	23.564
Tilbageførsler i året	35.952	18.396	35.952	18.396
Andre bevægelser	38.146	7.008	38.146	7.008
Endeligt tabt	12.416	9.053	12.416	9.053
Hensættelser til tab på garantier, ultimo	67.061	64.663	67.061	64.663
Fordelt efter restløbetid				
Under 1 år	16.412	14.962	16.412	14.962
Over 1 år og til og med 5 år	2.260	3.144	2.260	3.144
Over 5 år	48.389	46.557	48.389	46.557
I alt	67.061	64.663	67.061	64.663
Andre hensatte forpligtelser				
Primo	46.943	56.980	46.943	56.980
Hensættelser i året	14.838	50	14.838	50
Tilbageførsler i året	2.400	10.087	2.400	10.087
Andre bevægelser	-37.688	0	-37.688	0
Endeligt tabt	0	0	0	0
Andre hensatte forpligtelser, ultimo	21.693	46.943	21.693	46.943
Fordelt efter restløbetid				
Under 1 år	5.731	43.419	5.731	43.419
Over 1 år og til og med 5 år	15.962	3.524	15.962	3.524
Over 5 år	0	0	0	0
I alt	21.693	46.943	21.693	46.943

Der er stor usikkerhed omkring forfaldstidspunktet for hensættelser til tab på garantier.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

		<u>Sparekassen (koncern/moderselsk.)</u>	
29 Efterstillede kapitalindskud	Aktuel rentesats	2016	2015
Supplerende kapital			
Var. rente, forfald februar 2022, kan førtidsindfries i 2017. ²⁾	8,31 % ¹⁾	148.000	148.000
Renten fra 2017 til 2022 vil være 3 mdr. CIBOR + 6,65 % med kv. vis. tilpasning			
Var. rente, forfald juni 2022, kan førtidsindfries i 2017. ²⁾	8,29 % ¹⁾	15.000	15.000
Renten fra 2017 til 2022 vil være 3 mdr. CIBOR + 7,0 % med kv. vis. tilpasning			
Var. rente, forfald oktober 2023, kan førtidsindfries i 2018. ³⁾	8,38 % ¹⁾	118.000	118.000
Renten fra 2018 til 2023 vil være 3 mdr. CIBOR + 6,8 % med kv. vis. tilpasning			
Var. rente, forfald juli 2024, kan førtidsindfries i 2019. ³⁾	7,81 % ¹⁾	82.000	82.000
Renten fra 2019 til 2024 vil være 3 mdr. CIBOR + 6,75 % med kv. vis. tilpasning			
Var. rente, forfald juli 2025, kan førtidsindfries i 2020. ³⁾	7,66 % ¹⁾	105.000	105.000
Renten fra 2020 til 2025 vil være 6 mdr. CIBOR + 6,9 % med halvårlig tilpasning			
Øvrige ⁴⁾		520	692
Supplerende kapital i alt		468.520	468.692
Hybrid kapital i alt		0	0
Efterstillet kapital i alt		468.520	468.692
Korrektiv konto		2.564	3.851
Efterstillet kapital i alt, jf. balancen		465.956	464.841
Hybrid kapital reklassificeret til egenkapital			
Var. rente, uendelig løbetid, kan førtidsindfries i 2018. ³⁾	10,83 % ¹⁾	520.000	520.000
Renten fra 2018 vil være 5-årig SWAP rente + 9,25 % med tilpasning hvert 5. år			
Hybrid kapital i alt, reklassificeret til egenkapital		520.000	520.000
Efterstillede kapitalindskud som medregnes ved opgørelse af kapitalgrundlaget		985.436	984.149

¹⁾ Fast rente i de første 5 år

²⁾ Udstedelsen kan ikke anvendes til opfyldelse af kapitalbehovstillægget under 8+ metoden

³⁾ Udstedelsen kan anvendes til opfyldelse af kapitalbehovstillægget under 8+ metoden

⁴⁾ 'Toprentebeviser' 10 års løbetid. Fast rente 4,5 % - 5,75 % med forfald maj 2018 (500 t.kr.) og december 2018 (20 t.kr.)
Kan ikke medregnes ved opgørelse af kapitalgrundlag eller til opfyldelse af kapitalbehovstillægget under 8+ metoden

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
29 Efterstillede kapitalindskud (fortsat)				
Renter m.v. på efterstillet kapital				
Renter (ekskl. renter til reklassificeret hybrid kernekapital, der indregnes som egenkapital)	39.182	52.136	39.182	52.136
Ekstraordinære afdrag / indfrielse / konverteringer	172	236.000	172	236.000
Omkostninger ved optagelse af efterstillet kap.	0	2.070	0	2.070
Omkostninger ved indfrielse af efterstillet kap.	0	359	0	359

Sparekassens kapitaludstedelser kan med undtagelse af 'Toprentebeviser' anvendes til dækning af kapitalkravene efter CRR/CRD IV regelsættet. Kapital, der ikke anvendes til dækning af kapitalkravene i CRR/CRD IV, kan for hovedparten af Sparekassens udstedelser anvendes til at opfylde kapitalbehovstillægget under 8+ modellen.

Efterstillede kapitalindskud måles ved låneoptagelsen til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte stiftelsesomkostninger m.v. Efter første indregning sker måling til amortiseret kostpris, således at forskellen mellem nettoprovnu og nominal værdi indregnes under renteudgifter over de efterstillede kapitalindskuds forventede løbetid.

Ved opgørelsen af kapitalgrundlaget indregnes efterstillede kapitalindskud med 985.436 t.kr. mod 984.149 t.kr. i 2015.

Bortset fra indfrielse af 'Toprentebeviser' for 172 t.kr., har Sparekassen ikke indfriet kapitaludstedelser i 2016.

Sparekassen har i 2015 indfriet supplerende kapital og hybrid kapital for henholdsvis 58.000 t.kr. og 40.000 t.kr., samt konverteret supplerende kapital til garantkapital for 138.000 t.kr. I 2015 hjemtog Sparekassen for 105.000 t.kr. supplerende kapital. Omkostningerne udgjorde 2.070 t.kr. Beløbet udgiftføres over lånets forventede løbetid.

Af den hybride kapital der er reklassificeret til egenkapital har Sparekassen i 2015 konverteret for 35.000 t.kr. til garantkapital.

	Antal stk.		Nominal værdi (t.kr.)	
	2016	2015	2016	2015
30 Aktiekapital				
Aktiekapital Sparekassen Sjælland-Fyn A/S	13.031.230		130.312	
Aktiekapital Isefjords Alle A/S	0	50.000	0	500
Forhøjelse af aktiekapital	0	12.981.230	0	129.812
I alt	13.031.230	13.031.230	130.312	130.312

Egne aktier	Nominal værdi		
	Antal stk.	(t.kr.)	Andel %
Egne aktier 1.1.2015	0	0	0,0
Køb	420.197	4.202	3,2
Salg	347.940	3.479	2,7
Egne aktier 31.12.2015	72.257	723	0,5
Køb	21.713	217	0,2
Salg	1.000	10	0,0
Egne aktier 31.12.2016	92.970	930	0,7

Samlet købssum 2.148 t.kr. (2015: 40.380 t.kr.)

Samlet salgssum 79 t.kr. (2015: 33.482 t.kr.)

Aktiekapitalen består af 13.031.230 stk. aktier a nominelt 10 kr. Aktierne er fuldt indbetalte. Aktierne er ikke opdelt i klasser og der er ikke knyttet særlige rettigheder til aktierne. Sparekassen har en beholdning af egne aktier på 92.970 stk., hvilket svarer til 0,7 % af aktiekapitalen. Aktierne er erhvervet som led i almindelig handel. Moderselskabets beholdning af egne aktier udgjorde pr. prospektdatoen 29.300 stk.

Sparekassen har bemyndigelse fra generalforsamlingen og Finanstilsynet til at erhverve egne aktier for op til 10 mio.kr. i markedsværdi. Sparekassen har i januar 2017 fået tilladelse til erhvervelse af egne aktier for op til 15 mio.kr. i markedsværdi.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen	
	2016	2015
30 Aktiekapital (fortsat)		
Årets resultat pr. aktie ¹		
Moderselskabet Sparekassen Sjælland-Fyn A/S aktionærers resultat	159.407	7.062
Gennemsnitligt antal aktier (stk.)	13.031.230	1.085.936
Gennemsnitligt antal egne aktier	82.613	6.022
Gennemsnitligt antal aktier i omløb	12.948.617	1.079.914
Udestående aktieoptioners gennemsnitlige udvandingseffekt	0	0
Gennemsnitligt antal udestående aktier (udvandet)	12.948.617	1.079.914
Årets resultat pr. aktie (kr.)	12,3	6,5
Årets resultat pr. aktie udvandet (kr.)	12,3	6,5

¹ I beregningen for 2015 indgår kun resultatet for perioden fra børsnoteringen 3. december 2015 til ultimo året, tilsvarende beregningen af den gennemsnitlige aktiebeholdning.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
31 Eventualforpligtelser og -aktiver				
Eventualforpligtelser				
Finansgarantier	1.277.134	1.085.492	1.302.141	1.099.159
Tabsgarantier for realkreditlån	1.987.191	1.916.523	1.987.191	1.916.523
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	180.639	0	180.639	0
Øvrige eventualforpligtelser	1.290.129	805.889	1.293.525	819.645
I alt	4.735.093	3.807.904	4.763.496	3.835.327

Øvrige eventualforpligtelser består bl.a. af arbejdsgarantier og andre eventualforpligtelser, herunder forpligtelse over for Indskydergarantifonden (Garantiformuen).

Sparekassens medlemskab af datacentralen Bankdata medfører, at Sparekassen ved en eventuel udtræden er forpligtet til betaling af en udtrædelsesgodtgørelse. Sparekassen er, ligesom andre danske pengeinstitutter, omfattet af indskydergarantifonden og er i den forbindelse forpligtet til i fællesskab med andre pengeinstitutter at dække indlånerens indestående m.v. på indtil 100.000 EUR i pengeinstitutter under afvikling eller konkurs.

Moderselskabet indgår i en dansk sambeskatning med datterselskaberne. Sparekassen hæfter derfor ifølge selskabsskattelovens regler herom for indkomstskatter m.v. for de sambeskattede selskaber og for eventuelle forpligtelser til at indeholde kildeskat på renter, royalties og udbytter for de sambeskattede selskaber. Sparekassen Sjælland-Fyn A/S indgår med Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S og Leasing Fyn Faaborg A/S i fællesregistrering for moms og lønsumsafgift.

Sparekassen har indgået en række lejeaftaler om leje af lokaler, der benyttes til pengeinstitutdrift eller øvrige aktiviteter. Ved opsigelse af de indgåede lejeaftaler skal der maksimalt betales op til 73,2 mio. kr. (2015: 63,2 mio. kr.)

Løbetidsfordeling af huslejeoplygtelse

Opsigelsesvarsel under 1 år	7.873	7.435	7.873	9.110
Opsigelsesvarsel 1 til 5 år	13.746	11.082	13.746	9.407
Opsigelsesvarsel over 5 år	51.625	44.707	51.625	44.707
I alt	73.244	63.224	73.244	63.224
Udgiftsført husleje	31.610	21.668	31.610	20.145

Totalkredit-lån formidlet af koncernen fra 2007 er omfattet af en aftalt modregningsret i fremtidige løbende provisioner, som Totalkredit kan gøre gældende i tilfælde af tabskonstatation på de formidlede lån. Sparekassen forventer ikke, at denne modregningsret vil få væsentlig indflydelse på Sparekassens finansielle stilling.

Udover sædvanlige ansættelseskontrakter med Sparekassens medarbejdere har Sparekassen ikke andre væsentlige forpligtende aftaler. Som følge af de forretningsmæssige aktiviteter er og kan Sparekassen være part i forskellige retsager og tvister. Sparekassen vurderer risikoen i hvert enkelt tilfælde, og de nødvendige hensættelser bogføres under hensættelser til forpligtelser.

Der vurderes ikke at være øvrige eventualforpligtelser, der ikke i relevant omfang er indregnet i balancen.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
31 Eventualforpligtelser og -aktiver (fortsat)				
Eventualaktiver				
Udskudt skatteaktiv, nedskrevet	145.869	181.878	90.269	134.249
Udskudte skatteaktiver er delvist nedskrevet, da det er vanskeligt at dokumentere med tilstrækkelig sikkerhed, at disse kan udnyttes fuldt ud inden for en overskuelig periode. Der er ingen tidsmæssig begrænsning for senere udnyttelse af det nedskrevne aktiv.				
32 Aktiver stillet som sikkerhed				
Obligationer deponeret hos Danmarks Nationalbank, clearingscentraler m.v.	705.185	1.335.130	705.185	1.335.130
Ubelånte deponerede værdipapirer kan frigøres på anfordring.				
33 Kapitalforhold				
Egenkapital, ekskl. hybrid kernekapital	2.058.073	1.939.485	2.058.073	1.939.485
Immaterielle aktiver	-149.786	-161.546	-149.786	-161.546
Skatteaktiver, udskudte	-161.769	-168.431	-151.393	-130.824
Udbytte, foreslået	-39.745	-39.094	-39.745	-39.094
Fradrag kapitalinstrumenter over 10 %	-133.897	-112.970	-133.220	-112.135
Andre fradrag mm.	2.919	14.103	3.951	-2.504
Egentlig kernekapital	1.575.795	1.471.547	1.587.880	1.493.382
Hybrid kernekapital	520.000	520.000	520.000	520.000
Fradrag kapitalandele over 10 %	-44.632	-84.727	-44.407	-84.101
Kernekapital (inkl. hybrid kernekapital) efter primære fradrag	2.051.163	1.906.820	2.063.473	1.929.281
Supplerende kapital	465.436	464.149	465.436	464.149
Fradrag kapitalandele over 10 %	-44.632	-84.727	-44.407	-84.101
Supplerende kapitalandele	-2.568	-1.607	-2.555	-1.593
Andre reguleringer	0	0	0	0
Kapitalgrundlag	2.469.398	2.284.635	2.481.947	2.307.735
Risikoeksponeringer				
Kreditrisiko	13.094.153	11.771.731	13.171.095	11.796.292
Markedsrisiko	1.079.748	1.350.209	1.079.930	1.413.098
Operationel risiko	1.683.682	1.599.205	1.647.721	1.560.228
Risikoeksponeringer i alt	15.857.583	14.721.145	15.898.746	14.769.618
Kapitalprocent	15,6	15,5	15,6	15,6
Kernekapitalprocent	12,9	13,0	13,0	13,1
Egentlig kernekapitalprocent	9,9	10,0	10,0	10,1
Kapitalgrundlag krav ifølge LfV § 124, stk. 2	1.268.607	1.177.692	1.271.900	1.181.569

Kapitalprocenten er i 2016 opgjort i henhold til Finanstilsynets bekendtgørelse om kapitaldækningsregler for pengeinstitutter og visse kreditinstitutter. Sparekassen følger de danske regler for gradvis indfasning af kravene i kapitalkravsforordningen og direktivet (CRR/CRD IV). Sammenligningstal er ikke tilpasset.

Kapitaldækningsreglerne kræver en minimumskapital på 8 % af de opgjorte risici tillagt et eventuelt individuelt kapitalbehov. Opgørelsen af det individuelle kapitalbehov fremgår af Sparekassens risikorapport, der offentliggøres i sammenhæng med årsrapporten på Sparekassens hjemmeside: https://www.spks.dk/om_sparekassen#regnskab. Risikorapporten og opgørelsen af det individuelle solvensbehov er ikke revideret.

Kapitalgrundlaget udgøres af kernekapitalen (egenkapital og hybrid kapital) og supplerende kapital. Den efterstillede kapital kan under visse forudsætninger medregnes til kapitalgrundlaget. Den efterstillede kapital fremgår af note 29.

Det er Sparekassens strategi løbende at have en komfortabel kapitaloverdækning for at sikre Sparekassens handlefrihed til at kunne følge forretningsmæssige og strategiske prioriteringer og ønsker, og holde kontinuitet i det vi gør. Samtidig arbejder Sparekassen løbende på at nedbringe såvel risiko som kapitalbelastning maksimalt på ikke-kerneaktiviteter. Sparekassen vurderer at kapitaloverdækningen er tilfredsstillende.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

34 Nærtstående parter

Størrelsen af lån, pant, kautioner eller garantier samt tilhørende sikkerhedsstillelser stiftet for nedennævnte

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
Direktion				
Lån og garantier	1.031	375	1.031	375
Rentesatsen for udlån	3,65 % - 7,0 %	7,0 %	3,65 % - 7,0 %	7,0 %
Bestyrelse				
Lån og garantier	40.547	37.243	40.547	37.243
Rentesatsen for udlån	1,05 % - 8,45 %	1,05 % - 11,25 %	1,05 % - 8,45 %	1,05 % - 11,25 %

Lån til medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer ydes på Sparekassens generelle personalevilkår.

Lån til øvrige bestyrelsesmedlemmer ydes på markedsvilkår.

Der har i regnskabsåret været følgende transaktioner mellem Sparekassen og nærtstående parter

	Koncernen	
	2016	2015
Direktion	0	0
Bestyrelse	2.935	3.278

Transaktionerne omfatter konsulentytelser fra Kullegaard Arkitekter A/S, hvor bestyrelsesformand Thomas Kullegaard er direktør, administrationsytelser fra Hvidt & Partnere, hvor bestyrelsesmedlem Per Bjørnsholm er partner og håndværksmæssig assistance fra HM Gruppen A/S, hvor bestyrelsesnæstformand Jakob N. Andersson er bestyrelsesmedlem. Alle transaktioner med nærtstående parter er sket på markedsvilkår.

Mellemværender og transaktioner med:	Associerede og fællesledede virksomheder		Tilknyttede virksomheder	
	2016	2015	2016	2015
Udlån og andre tilgodehavender	50.130	31.309	694.200	609.341
Indlån og anden gæld	51.567	12.000	57.039	30.765
Renter udlån	1.105	812	12.348	10.053
Renter indlån og anden gæld	19	193	186	49
Husleje	747	744	15.606	9.862
Provisions- og gebyrindtægter	0	0	367	318
Administrationsvederlag, indtægt	399	0	1.304	98
Garantier	3.101	5.511	25.007	13.757
Grunde og bygninger			15.630	0
Kapitalandele / udbytte			610.056	0

Sparekassen er pengeinstitutforbindelse for tilknyttede virksomheder. Transaktioner omfatter primært rentebetalinger samt afregning af husleje. Alle transaktioner med de nævnte selskaber er foretaget på markedsvilkår.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
35 Antal beskæftigede				
Det gennemsnitlige antal beskæftigede i regnskabsåret omregnet til heltidsbeskæftigede	546	533	546	532

Noter

36 Ledelseshverv

Direktion

Lars Petersson, Bestyrelsesformand: Spar Fyns Ejendomsselskab A/S, Ejendomsselskabet Faaborg A/S, Holbæk Kommunes Talentråd
Bestyrelsesmedlem: Sjælland Ejendomme A/S med tilhørende tre datterselskaber, Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S, BI Holding A/S, DLR Kredit A/S, Nærpension (næstformand), Lokal Puljepension (næstformand), Tilskuds-fonden for pensionister i DLR, Copenhagen FinTech **Direktør:** Sjælland Ejendomme A/S med tilhørende tre datterselskaber
Administrerende direktør: Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

Bruno Riis-Nielsen, Bestyrelsesmedlem: Regional Invest Fyn A/S og et datterselskab, Leasing Fyn Bank A/S, Leasing Fyn Faaborg A/S
Sparekassedirektør: Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

Flemming Bisgaard Nielsen, Bestyrelsesmedlem: Regional Invest Fyn A/S og et datterselskab, Spar Fyns Ejendomsselskab A/S, Ejendomsselskabet Faaborg A/S **Sparekassedirektør:** Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

Bestyrelsen

Thomas Kullegaard, Bestyrelsesformand: Sparekassen Sjælland-Fyn A/S, Sjælland Ejendomme A/S med tilhørende tre datterselskaber, Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S **Bestyrelsesmedlem:** Holbæk Erhvervsforum, Tokasi Holding ApS med tilhørende tre datterselskaber, Fonden for Sparekassen Sjælland **Direktør:** Kullegaard Arkitekter A/S, Tokasi Holding ApS

Jakob N. Andersson, Bestyrelsesmedlem: Sparekassen Sjælland-Fyn A/S (næstformand), Sjælland Ejendomme A/S med tilhørende tre datterselskaber, Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S, HM Gruppen Holding med tilhørende fem datterselskaber, HM Gruppen A/S, Safire Holding ApS med tilhørende ét datterselskab **Direktør:** Safire Holding ApS med tilhørende ét datterselskab

Allan Nørholm, Bestyrelsesformand: Coop Betalinger A/S **Bestyrelsesmedlem:** Sparekassen Sjælland-Fyn A/S
Administrerende direktør: Coop Bank A/S

Otto Spliid, Bestyrelsesformand: Tool Danmark A/S, Henning Ibsen A/S, Viemose-Driboga A/S, Gardin Montøren Botex Home ApS, AM Værktøj Odense A/S, Drivhus Holding A/S, DGS-Danish Greenhouse Supply A/S **Bestyrelsesmedlem:** Sparekassen Sjælland-Fyn A/S, Maskinfabrikken H.M.A. Odense A/S, El-Team Fyn A/S, TC Anlæg A/S, Schiang Living A/S, BF-OKS A/S, Titech Holding ApS og tilhørende ét datterselskab, EL-Installatør Jørgen Holst ApS, Gartneriet Thoruplund A/S, Fraugde, Nate of Scandinavia A/S, Siolit A/S, Eurostar Danmark A/S, Saferoad Daluiso A/S **Advokat/partner:** Focus-Advokater P/S From Holding ApS og SLK Advokatanpartsselskab

Per Bjørnsholm, Bestyrelsesmedlem: Sparekassen Sjælland-Fyn A/S, Sjælland Ejendomme A/S med tilhørende tre datterselskaber, Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S, Storkøbenhavns Køretekniske Anlæg A/S, S.K.A. Holding A/S, net-nurse A/S, Ejendomsaktieselskabet Helleholm, Selskabet af 26. oktober 1966 ApS, Bjørnsholm A/S, Eidom A/S, EV Ejendomme A/S, Nelcom A/S, Svaneeng A/S **Direktør:** ApS AF 15. JUNI 1986, Bjørnsholm ApS, Eivind Eckbo's dansk norske legat, Ejendomsselskabet 'Hermes', Fælledvej 16. København ApS, P Bjørnsholm advokatanpartsselskab, P Bjørnsholm ApS, Selskabet D.N. af 17. maj 2007 A/S

Erik Larsen, Bestyrelsesmedlem: Sparekassen Sjælland-Fyn A/S, Danish Crown A/S, Landbrug & Fødevarer OK a.m.b.a.

Bent Andersen, Bestyrelsesmedlem: Sparekassen Sjælland-Fyn A/S, Danske Andelskassers Bank (DAB)

Per Olsen, Bestyrelsesmedlem: Medarbejdervalgt Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

Mads Wallin, Bestyrelsesmedlem: Medarbejdervalgt Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

Michael Agergaard, Bestyrelsesmedlem: Medarbejdervalgt Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

Helle Lindhof Bjørnøe, Bestyrelsesmedlem: Medarbejdervalgt Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

Noter

Beløb i 1.000 kr.

Koncernen 2016

	Nominal værdi	Netto markedsværdi	Positiv markedsværdi	Negativ markedsværdi
37 Afledte finansielle instrumenter				
Valutakontrakter				
Termin, køb	26.226	-108	122	230
Termin, salg	398.590	2.464	2.782	318
Valutaswaps	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0
Rentekontrakter				
Termin, køb	155.720	3.431	3.432	1
Termin, salg	304.399	-2.154	680	2.834
Renteswaps	518.433	-4.232	21.110	25.342
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	116.835	90	98	8
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	28.874	-69	27	96
Aktiekontrakter				
Termin, køb	0	0	0	0
Termin, salg	0	-21	0	21
Uafviklede spotforretninger, køb	9.087	14	57	43
Uafviklede spotforretninger, salg	9.282	-8	46	54
Andre afledte kontrakter				
Optioner, erhvervede	38.135	4.499	4.499	0
Optioner, udstedte	37.845	-4.030	0	4.030
Afledte finansielle instrumenter i alt	1.643.426	-124	32.853	32.977

Koncernen 2015

	Nominal værdi	Netto markedsværdi	Positiv markedsværdi	Negativ markedsværdi
Valutakontrakter				
Termin, køb	144.122	-249	105	354
Termin, salg	452.833	2.607	3.906	1.298
Valutaswaps	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0
Rentekontrakter				
Termin, køb	13.426	284	286	2
Termin, salg	13.421	-96	29	125
Renteswaps	558.773	-6.870	22.167	29.037
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	17.208	-3	27	30
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	8.968	19	19	1
Aktiekontrakter				
Termin, køb	0	0	0	0
Termin, salg	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	11.624	50	92	42
Uafviklede spotforretninger, salg	10.354	-37	46	83
Andre afledte kontrakter				
Optioner, erhvervede	90.390	7.883	7.883	0
Optioner, udstedte	88.507	-6.840	0	6.840
Afledte finansielle instrumenter i alt	1.409.626	-3.252	34.560	37.812

	2016	2015
Markedsværdien indgår i balancen med følgende beløb, koncernen		
Andre aktiver	32.853	34.560
Andre passiver	32.977	37.812

Noter

Beløb i 1.000 kr.

Sparekassen (moderselskabet) 2016

37 Afledte finansielle instrumenter (fortsat)

Valutakontrakter

	Nominel værdi	Netto markedsværdi	Positiv markedsværdi	Negativ markedsværdi
Termin, køb	26.226	-108	122	230
Termin, salg	398.590	2.464	2.782	318
Valutaswaps	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0

Rentekontrakter

Termin, køb	155.720	3.431	3.432	1
Termin, salg	304.399	-2.154	680	2.834
Renteswaps	518.433	-4.232	21.110	25.342
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	116.835	90	98	8
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	28.874	-69	27	96

Aktiekontrakter

Termin, køb	0	0	0	0
Termin, salg	0	-21	0	21
Uafviklede spotforretninger, køb	9.087	14	57	43
Uafviklede spotforretninger, salg	9.282	-8	46	54

Andre afledte kontrakter

Optioner, erhvervede	38.135	4.499	4.499	0
Optioner, udstedte	37.845	-4.030	0	4.030

Afledte finansielle instrumenter i alt	1.643.426	-124	32.853	32.977

Sparekassen (moderselskabet) 2015

Valutakontrakter

	Nominel værdi	Netto markedsværdi	Positiv markedsværdi	Negativ markedsværdi
Termin, køb	144.122	-249	105	354
Termin, salg	452.833	2.608	3.906	1.298
Valutaswaps	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0

Rentekontrakter

Termin, køb	13.426	284	286	2
Termin, salg	13.421	-96	29	125
Renteswaps	558.773	-6.870	22.167	29.037
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	17.208	-3	27	30
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	8.968	19	19	1

Aktiekontrakter

Termin, køb	0	0	0	0
Termin, salg	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	11.624	50	92	42
Uafviklede spotforretninger, salg	10.354	-37	46	83

Andre afledte kontrakter

Optioner, erhvervede	90.390	7.883	7.883	0
Optioner, udstedte	88.507	-6.840	0	6.840

Afledte finansielle instrumenter i alt	1.409.626	-3.252	34.560	37.812

	2016	2015
Markedsværdien indgår i balancen med følgende beløb, sparekassen (moderselskabet)		
Andre aktiver	32.853	34.560
Andre passiver	32.977	37.812

Noter

Beløb i 1.000 kr.

Koncernen 2016, Netto markedsværdi					
	Til og med 3 mdr.	Over 3 mdr. til og med 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år	I alt
37 Afledte finansielle instrumenter (fortsat)					
Valutakontrakter					
Termin, køb	-108	0	0	0	-108
Termin, salg	2.424	42	0	0	2.466
Valutaswaps	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0	0
Rentekontrakter					
Termin, køb	2.983	448	0	0	3.431
Termin, salg	-1.751	-404	0	0	-2.155
Renteswaps	0	0	2	-4.234	-4.232
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	90	0	0	0	90
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	-69	0	0	0	-69
Aktiekontrakter					
Termin, køb	0	0	0	0	0
Termin, salg	-21	0	0	0	-21
Uafviklede spotforretninger, køb	14	0	0	0	14
Uafviklede spotforretninger, salg	-8	0	0	0	-8
Andre afledte kontrakter					
Optioner, erhvervede	11	0	-4.019	0	-4.008
Optioner, udstedte	-11	0	4.487	0	4.476
Afledte finansielle instrumenter i alt	3.554	86	470	-4.234	-124

Koncernen 2015, Netto markedsværdi					
	Til og med 3 mdr.	Over 3 mdr. til og med 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år	I alt
Valutakontrakter					
Termin, køb	-255	6	0	0	-249
Termin, salg	2.607	0	0	0	2.607
Valutaswaps	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0	0
Rentekontrakter					
Termin, køb	272	12	0	0	284
Termin, salg	-89	-7	0	0	-96
Renteswaps	0	-2.040	-412	-4.418	-6.870
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	-3	0	0	0	-3
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	19	0	0	0	19
Aktiekontrakter					
Termin, køb	0	0	0	0	0
Termin, salg	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	50	0	0	0	50
Uafviklede spotforretninger, salg	-37	0	0	0	-37
Andre afledte kontrakter					
Optioner, erhvervede	10	4.314	3.559	0	7.883
Optioner, udstedte	-10	-4.275	-2.555	0	-6.840
Afledte finansielle instrumenter i alt	2.564	-1.990	592	-4.418	-3.252

Noter

Beløb i 1.000 kr.

Sparekassen (moderselskabet) 2016, Netto markedsværdi

37 Afledte finansielle instrumenter (fortsat)

Valutakontrakter

	Til og med 3 mdr.	Over 3 mdr. til og med 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år	I alt
Termin, køb	-108	0	0	0	-108
Termin, salg	2.424	42	0	0	2.466
Valutaswaps	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0	0

Rentekontrakter

Termin, køb	2.983	448	0	0	3.431
Termin, salg	-1.751	-404	0	0	-2.155
Renteswaps	0	0	2	-4.234	-4.232
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	90	0	0	0	90
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	-69	0	0	0	-69

Aktiekontrakter

Termin, køb	0	0	0	0	0
Termin, salg	-21	0	0	0	-21
Uafviklede spotforretninger, køb	14	0	0	0	14
Uafviklede spotforretninger, salg	-8	0	0	0	-8

Andre afledte kontrakter

Optioner, erhvervede	11	0	-4.019	0	-4.008
Optioner, udstedte	-11	0	4.487	0	4.476

Afledte finansielle instrumenter i alt	3.554	86	470	-4.234	-124

Sparekassen (moderselskabet) 2015, Netto markedsværdi

	Til og med 3 mdr.	Over 3 mdr. til og med 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år	I alt
Valutakontrakter					
Termin, køb	-255	6	0	0	-249
Termin, salg	2.607	0	0	0	2.607
Valutaswaps	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0	0
Rentekontrakter					
Termin, køb	272	12	0	0	284
Termin, salg	-89	-7	0	0	-96
Renteswaps	0	-2.040	-412	-4.418	-6.870
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	-3	0	0	0	-3
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	19	0	0	0	19
Aktiekontrakter					
Termin, køb	0	0	0	0	0
Termin, salg	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	50	0	0	0	50
Uafviklede spotforretninger, salg	-37	0	0	0	-37
Andre afledte kontrakter					
Optioner, erhvervede	10	4.314	3.559	0	7.883
Optioner, udstedte	-10	-4.275	-2.555	0	-6.840
Afledte finansielle instrumenter i alt	2.564	-1.990	592	-4.418	-3.252

Noter

Beløb i 1.000 kr.

38 Økonomisk sikring

Sparekassen foretager løbende afdækning af rente- og valutarisici på fastforrentede aktiver og forpligtelser. Afdækningens effektivitet måles løbende.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
Udlån	0	116.578	0	116.578
Finansielle instrumenter, rente og valutaswaps				
Nominel værdi	0	117.636	0	117.636
Markedsværdi	0	-4.492	0	-4.492
39 Likvider				
Primo				
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender i centralbanker	622.681	571.809	622.681	571.809
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	373.330	893.865	367.943	895.269
I alt	996.011	1.465.674	990.624	1.467.078
Ultimo				
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender i centralbanker	384.241	622.681	384.241	622.681
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.362.773	373.330	1.358.475	367.943
I alt	1.747.014	996.011	1.742.716	990.624

Likvider omfatter kassebeholdning m.v. og ubelånte tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker med oprindelig løbetid under 3 måneder.

40 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen

Finansielle aktiver og forpligtelser indregnes i balancen enten til dagsværdi eller til amortiseret kostpris. Nedenfor er hver regnskabspost angivet med værdiansættelsesmetode.

	2016		2015	
	Dagsværdi	Amortiseret kostpris	Dagsværdi	Amortiseret kostpris
Finansielle aktiver				
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker		384.241		622.681
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker		1.364.273		375.942
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris		10.474.059		9.763.187
Obligationer til dagsværdi	5.361.280		5.768.191	
Obligationer til amortiseret kostpris		99.634		99.270
Aktier m.v.	663.287		577.404	
Aktiver tilknyttet puljeordninger	393.877		378.377	
Positiv markedsværdi, afledte finansielle instrumenter	32.853		34.560	
Finansielle aktiver i alt	6.451.297	12.322.207	6.758.532	10.861.080
Finansielle forpligtelser				
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker		428.846		318.572
Indlån og anden gæld		15.647.044		14.633.032
Indlån i puljeordninger		393.877		378.377
Efterstillede kapitalindskud		465.956		464.841
Negativ markedsværdi, afledte finansielle instrumenter	32.977		37.812	
Finansielle forpligtelser i alt	32.977	16.935.723	37.812	15.794.822

Noter

Beløb i 1.000 kr.

40 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)

Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi

Værdiansættelse af finansielle instrumenter sker ved anvendelse af noterede kurser fra et aktivt marked (niveau 1), anvendelse af generelt accepterede værdiansættelsesmetoder med observerbare markedsdata (niveau 2) eller ved anvendelse af tilgængelige data, som kun i mindre omfang er observerbare (niveau 3).

For finansielle instrumenter med noterede kurser på et aktivt marked, eller hvor værdiansættelsen bygger på generelt accepterede værdiansættelsesmetoder med observerbare markedsdata, er der ikke væsentlige skøn forbundet med værdiansættelsen.

For finansielle instrumenter, hvor værdiansættelsen sker ved anvendelse af tilgængelige data, som kun i mindre omfang er observerbare markedsdata, er værdiansættelsen påvirket af skøn. Aktier mv. i niveau 2 og 3 omfatter primært noterede aktier i sektorselskaber.

For noterede aktier i form af aktier i sektorejede selskaber, hvor der sker omfordeling af aktierne, anses omfordelingen for at udgøre det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes som omfordelingskursen, og aktierne indgår som niveau 2-input (observerbare priser).

For øvrige noterede aktier i sektorejede selskaber, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret ekstern part. Brancheforeningen Lokale Pengeinstitutter (LOPI) anbefaler kvartalsvist dagsværdier af visse af de såkaldte sektoraktier, det vil sige de aktier, som bankerne ejer med henblik på at deltage aktivt i den infrastruktur og de produktudbud, som understøtter sektorens forretningsgrundlag. De af LOPI anbefalede kurser tager udgangspunkt i aktionæroverenskomster og gennemførte handler i sektoren.

Sparekassen foretager en selvstændig vurdering af de anbefalede kurser og verificerer sammenhæng til gennemførte transaktioner og offentliggjorte regnskaber. Sparekassen vurderer, at alternative metoder til dagsværdimåling af disse aktier ikke vil medføre væsentlige anderledes dagsværdier.

Dagsværdihierarki for finansielle instrumenter, der måles til dagsværdi i balancen

31. december 2016

	Noterede priser (Niveau 1)	Observerbare input (Niveau 2)	Ikke-observerbare input (Niveau 3)	I alt
Finansielle aktiver				
Obligationer til dagsværdi	5.321.280	40.000	0	5.361.280
Aktier m.v.	57.460	259.110	346.717	663.287
Aktiver tilknyttet puljeordninger	371.156	22.721	0	393.877
Afledte finansielle instrumenter	0	32.853	0	32.853
Finansielle aktiver i alt	5.749.896	354.684	346.717	6.451.297
Finansielle forpligtelser				
Afledte finansielle forpligtelser	0	32.977	0	32.977
Finansielle forpligtelser i alt	0	32.977	0	32.977

31. december 2015

	Noterede priser (Niveau 1)	Observerbare input (Niveau 2)	Ikke-observerbare input (Niveau 3)	I alt
Finansielle aktiver				
Obligationer til dagsværdi	5.703.191	65.000	0	5.768.191
Aktier m.v.	56.456	300.306	220.642	577.404
Aktiver tilknyttet puljeordninger	357.928	20.449	0	378.377
Afledte finansielle instrumenter	0	34.560	0	34.560
Finansielle aktiver i alt	6.117.575	420.315	220.642	6.758.532
Finansielle forpligtelser				
Afledte finansielle forpligtelser	0	37.812	0	37.812
Finansielle forpligtelser i alt	0	37.812	0	37.812

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	2016	2015
40 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)		
Finansielle instrumenter, der måles til dagsværdi i balancen baseret på niveau 3		
Regnskabsmæssig værdi primo	220.642	115.240
Kursreguleringer i resultatopgørelsen, under kursreguleringer	13.622	7.837
Køb	124.408	99.438
Salg	11.955	1.873
Regnskabsmæssig værdi ultimo	346.717	220.642
Urealiserede kursreguleringer	12.266	6.408
Følsomhedsoplysninger		
Hvis den faktiske handelsværdi afviger +/- 10 % i forhold til dagsværdien, udgør resultatpåvirkningen +/-	34.672	22.064

Sparekassens væsentligste investering i aktier baseret på niveau 3 omfatter indskuddet i PRAS A/S på 109,4 mio.kr. (2015: 101,2 mio.kr.), hvilket svarer til 32 % (2015: 46 %) af den samlede dagsværdi af finansielle instrumenter under niveau 3. Dagsværdien af indskuddet i PRAS A/S er baseret på selskabets indre værdi. En ændring i selskabets egenkapital på 100 mio.kr. vil påvirke dagsværdien i Sparekassen med 4,8 mio.kr. (2015: 4,9 mio.kr.)

Sparekassen har ikke oplysninger til at foretage en følsomhedsanalyse af de unoterede investeringsforeningsbeviser. Unoterede investeringsforeningsbeviser udgør 234,6 mio.kr. (2015: 104,2 mio.kr.) af de finansielle instrumenter der måles til dagsværdi i balancen baseret på niveau 3.

Der er hverken i 2016 eller 2015 foretaget overførsler af finansielle instrumenter mellem de forskellige niveauer. Der er ingen finansielle instrumenter, hvis dagsværdi ikke har kunnet måles pålideligt. Hvis et finansielt instruments klassifikation har ændret sig i forhold til regnskabsårets begyndelse, anses ændringen at have fundet sted ved afslutningen af regnskabsperioden.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

40 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)

Finansielle instrumenter indregnet til amortiseret kostpris

Langt den overvejende del af koncernens tilgodehavender, udlån og indlån kan ikke overdrages uden kundernes forudgående accept, og der eksisterer ikke et aktivt marked for handel med sådanne finansielle instrumenter. Skøn over dagsværdi baseres på forhold, hvor der er konstateret ændringer i markedsforholdene efter instrumentets første indregning, som har betydning for den pris, der ville blive aftalt, såfremt vilkårene blev aftalt på balancedagen. Andre parter vil kunne komme til en anden værdi for disse skøn.

Oplysninger om dagsværdi for finansielle instrumenter indregnet til amortiseret kostpris baseres på nedenstående vurderinger:

- For finansielle instrumenter, hvor der findes en noteret markedspris, anvendes denne pris. Dette er tilfældet for obligationer værdiansat til amortiseret kostpris.
- For en række af koncernens indlån og udlån m.v. er renten afhængig af renteutviklingen. Dagsværdien vurderes således i det væsentligste at svare til den regnskabsmæssige værdi.
- Dagsværdien for udlån er opgjort på baggrund af et kvalificeret skøn, der bygger på, at koncernen løbende ændrer sine lånevilkår til gældende markedsforhold. For udlån vurderes de indregnede nedskrivninger at svare til dagsværdireguleringen af kreditrisikoen. Forskellen til dagsværdier udgør alene modtagne ej indtægtsførte gebyrer og provisioner.
- For indlån, udstedte obligationer og efterstillede kapitalindskud vurderes dagsværdien i al væsentlighed at svare til den regnskabsmæssige værdi.

Finansielle instrumenter indregnet til amortiseret kostpris, oplysning om dagsværdier

	2016		2015	
	Regnskabsmæssig værdi	Dagsværdi	Regnskabsmæssig værdi	Dagsværdi
Finansielle aktiver				
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	384.241	384.241	622.681	622.681
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.364.273	1.364.273	375.942	375.942
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	10.474.059	10.522.107	9.763.187	9.806.319
Obligationer til amortiseret kostpris	99.634	100.150	99.270	98.210
Finansielle aktiver i alt	12.322.207	12.370.771	10.861.080	10.903.152
Finansielle forpligtelser				
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	428.846	428.846	318.572	318.572
Indlån og anden gæld	15.647.044	15.647.044	14.633.032	14.633.032
Indlån i puljeordninger	393.877	393.877	378.377	378.377
Efterstillede kapitalindskud	465.956	465.956	464.841	464.841
Finansielle forpligtelser i alt	16.935.723	16.935.723	15.794.822	15.794.822

Noter

Beløb i 1.000 kr.

40 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)

Afkast og klassifikation af finansielle aktiver og forpligtelser - Koncernen 2016

	Dagsværdi indregnet i resultatopgørelsen		Amortiseret kostpris			
	Handelsportefølje	Dagsværdi option	Aktiver	Hold til udløb	Forpligtelser	I alt
Afkast						
Renteindtægter	36.195	0	617.245	39	0	653.479
Renteudgifter	0	0	0	0	102.301	102.301
Netto renteindtægter	36.195	0	617.245	39	-102.301	551.178
Udbytte af aktier m.v.	3.466	14.895	0	0	0	18.361
Kursreguleringer	43.991	26.060	0	364	0	70.415
I alt afkast	83.652	40.955	617.245	403	-102.301	639.954
Finansielle aktiver						
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	0	0	384.241	0	0	384.241
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	0	1.364.273	0	0	1.364.273
Udlån til amortiseret kostpris	0	0	10.474.059	0	0	10.474.059
Obligationer til dagsværdi	5.361.280	0	0	0	0	5.361.280
Obligationer til amortiseret kostpris	0	0	0	99.634	0	99.634
Aktier m.v.	160.455	502.832	0	0	0	663.287
Afledte finansielle instrumenter	32.853	0	0	0	0	32.853
Aktiver tilknyttet puljeordninger	0	393.877	0	0	0	393.877
Finansielle aktiver i alt	5.554.588	896.709	12.222.573	99.634	0	18.773.504
Finansielle forpligtelser						
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	0	0	0	0	428.846	428.846
Indlån	0	0	0	0	15.647.044	15.647.044
Efterstillede kapitalindskud	0	0	0	0	465.956	465.956
Afledte finansielle instrumenter	32.977	0	0	0	0	32.977
Indlån i puljeordninger	0	393.877	0	0	0	393.877
Finansielle forpligtelser i alt	32.977	393.877	0	0	16.541.846	16.968.700

Noter

Beløb i 1.000 kr.

40 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)

Afkast og klassifikation af finansielle aktiver og forpligtelser - Koncernen 2015

	Dagsværdi indregnet i resultatopgørelsen		Amortiseret kostpris			
	Handelsportefølje	Dagsværdi option	Aktiver	Hold til udløb	Forpligtelser	I alt
Afkast						
Renteindtægter	56.375	0	714.385	227	0	770.987
Renteudgifter	0	0	0	0	168.774	168.774
Netto renteindtægter	56.375	0	714.385	227	-168.774	602.213
Udbytte af aktier m.v.	4.938	8.873	0	0	0	13.811
Kursreguleringer	-73.662	25.997	0	362	383	-46.920
I alt afkast	-12.349	34.870	714.385	589	-168.391	569.104
Finansielle aktiver						
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	0	0	622.681	0	0	622.681
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	0	375.942	0	0	375.942
Udlån til amortiseret kostpris	0	0	9.763.187	0	0	9.763.187
Obligationer til dagsværdi	5.768.191	0	0	0	0	5.768.191
Obligationer til amortiseret kostpris	0	0	0	99.270	0	99.270
Aktier m.v.	56.664	520.740	0	0	0	577.404
Afledte finansielle instrumenter	34.560	0	0	0	0	34.560
Aktiver tilknyttet puljeordninger	0	378.377	0	0	0	378.377
Finansielle aktiver i alt	5.859.415	899.117	10.761.810	99.270	0	17.619.612
Finansielle forpligtelser						
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	0	0	0	0	318.572	318.572
Indlån	0	0	0	0	14.633.032	14.633.032
Efterstillede kapitalindskud	0	0	0	0	464.841	464.841
Afledte finansielle instrumenter	37.812	0	0	0	0	37.812
Indlån i puljeordninger	0	378.377	0	0	0	378.377
Finansielle forpligtelser i alt	37.812	378.377	0	0	15.416.445	15.832.634

Noter

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici

Risikostyring

Sparekassen påtager sig forskellige risici som et led i at udføre pengeinstitutvirksomhed og andre aktiviteter forbundet hermed. De væsentligste risikotyper er kreditrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operationel risiko.

Bestyrelsen fastsætter Sparekassens risikopolitik og definerer rammerne for de risikoområder, som Sparekassen beskæftiger sig med. Direktionen fastsætter rammer for de enkelte afdelingers og medarbejderes beføjelser ved gennemførelsen af de daglige forretninger. Målet i den overordnede politik er, at sparekassen med en stærk styring af påtagne risici opnår en indtjening og dermed en egenkapital, der kan sikre den fremtidige drift.

Sparekassen ønsker alene at deltage i finansiering af forretninger, som sparekassen forstår og rådgivningsmæssigt kan gennemskue. Sparekassen ønsker generelt en risikoprofil på porteføljeniveau, der ligger i den lavere ende i forhold til sine konkurrenter.

Sparekassen ønsker ikke at medvirke til finansiering af forretninger hvor risikoprofilen er for stor, projekter med spekulation for øje, og gearede investeringsforretninger. Sparekassen tager ved kreditgivningen udgangspunkt i en etisk profil.

Sparekassen har udpeget en uafhængig risikoansvarlig, der er ansvarlig for, at risikostyringen sker på betryggende vis, herunder at skabe et overblik over sparekassens risici og det samlede risikobillede. Den risikoansvarliges ansvarsområde omfatter sparekassens risikobehæftede aktiver på tværs af risikoområder og organisatoriske enheder samt risici hidrørende fra outsourcete områder. Den risikoansvarlige refererer og rapporterer til direktionen.

Risikotyperne samt styringen af disse er beskrevet i det følgende.

Kreditrisiko

Kreditrisikoen er risikoen for tab som følge af debitorers misligholdelse af betalingsforpligtelser overfor sparekassen.

Kreditpolitik og -styring, samt sikkerhed

Sparekassens kreditrisici styres efter politikker og rammer fastlagt af ledelsen. Kreditpolitikken fastlægger bl.a., at der altid skal være en god spredning mellem udlån til privat- og erhvervs-kunder, og inden for disse tillige en god spredning på engagementsstørrelser og brancher. Der sker løbende en tilpasning af kreditpolitikken til de aktuelle forhold. Sparekassen yder långivning til danske privatkunder samt mindre og mellemstore virksomheder geografisk placeret på Sjælland, Fyn og i Hovedstadsområdet. Sparekassens udlån og garantidebitorer fordelt på sektorer og brancher fremgår af note 13.

Styringen af kreditrisici foretages på enkeltkundeniveau i forbindelse med bevilling og løbende med særlig fokus på de engagementer, der vurderes at være risikofyldte. Som grundlag for enhver kreditvurdering indsamles en række oplysninger, der indgår i det samlede beslutningsgrundlag. Det drejer sig bl.a. om økonomi- og regnskabsoplysninger, budgetter, rådighedsbeløb, tilbudte sikkerheder, uddybende kommentarer fra kunderådgiver, tidligere kreditbevillinger m.v.

Som led i handel med værdipapirer, valuta og afledte finansielle instrumenter samt betalingsformidling m.v. opstår der eksponeringer mod finansielle modparter i form af afviklingsrisiko eller kreditrisiko. Ledelsen bevilger lines på afviklingsrisiko og kreditrisiko mod finansielle modparter, med afsæt i den enkelte modparts risikoprofil. Risici og lines på finansielle modparter følges løbende.

Vores individuelle vurdering af kunden har primært til formål at afgøre, om kunden har den nødvendige gældsserviceringssevne og vilje til at kunne betale sine lån til kreditforeningen, sparekassen og eventuelle andre kreditorer tilbage. På baggrund af denne vurdering tager vi stilling til, om der helt eller delvist skal stilles sikkerhed - eller om lånet kan ydes uden sikkerhed. Sikkerhedsstillelse kræves for at afdække risikoen for, at betalingsevnen svigter af uforudsete årsager. I vurderingen spiller vores erfaringer med kunden, vores kendskab til kundens økonomiske forhold og kundens følsomhed over for udefra kommende påvirkninger en afgørende rolle.

Sparekassen søger at reducere risikoen på engagementerne ved at få sikkerheder i form af pant i debitorernes aktiver. Sikkerhedsstillelse sker som hovedregel ved pant i ejendomme, løsøre og/eller fordringer. Herudover tages der eventuelt sikkerhed i selskabers aktier/anpartar, tilbagetrædelseserklæring samt kaution.

Værdien af de modtagne sikkerheder overvåges løbende. Forøges risikoen, vurderes sikkerhederne ekstra kritisk. Værdien vurderes som realisationsprisen med fradrag af eventuelle omkostninger ved en realisering. Sikkerhedsvurderingen af udlejningsejendomme tager udgangspunkt i offentligt tilgængelige oplysninger om afkast på tilsvarende ejendomme.

Noter

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici

Erhvervsengagementer revurderes som minimum årligt på baggrund af kundens seneste årsregnskab og forventninger til fremtiden set i forhold til konjunkturudviklingen og generelle forhold inden for kundens branche.

Der foretages kvartalsvis en opgørelse af det individuelle solvensbehov pr. engagement for engagementer over 2 % af kapitalgrundlaget.

Såfremt kundens kreditværdighed forringes, er det væsentligt, at dette identificeres så tidligt som muligt, således at der kan træffes de fornødne foranstaltninger til imødegåelse af eventuelle tab. Der foretages derfor en løbende overvågning af og opfølgning på sparekassens udlånsengagementer for såvel erhvervs kunder som privatkunder. De enkelte engagementer segmenteres ud fra kreditmæssig bonitet, og svage engagementer placeres i særlige kreditsegmenter.

Nedskrivninger

I forbindelse med vurdering af behov for nedskrivning gennemgås alle engagementer over 2 % af kapitalgrundlaget samt alle øvrige engagementer, hvor der er indtrådt objektiv indikation for værdiforringelse. Øvrige engagementer samt de af ovennævnte engagementer, hvor der ikke vurderes behov for individuel nedskrivning, overføres til grupper med ensartede kreditkarakteristika til gruppevis vurdering. Af note 10 - Nedskrivninger på udlån m.v. fremgår saldoen for udlån, hvorpå der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse.

Nødlidende lån

Såfremt den ovennævnte løbende overvågning identificerer et udlånsengagement som svagt, indplaceres engagementet som tidligere nævnt i et særligt kreditsegment. Der bliver herefter udarbejdet en individuel handlingsplan med henblik på at få engagementet på ret kurs. Sparekassen gør meget ud af at få identificeret de pågældende engagementer så tidligt som muligt i forløbet. Dels er det så nemmere at hjælpe kunderne på fode igen, og dels kan det begrænse sparekassens eventuelle tab. Målet med handlingsplanen er at få kunderne løftet tilbage til et bedre kreditsegment. Såfremt handlingsplanen af forskellige årsager ikke kan overholdes, og der ikke ses nogen hensigtsmæssig og holdbar løsning på sagen, er næste skridt herefter inkasso. Såfremt fordringen efter gennemførelse af inkassoproceduren viser sig uerholdelig, afskrives engagementet.

Afskrevne engagementer genoptages, inden der opstår juridisk forældelse med henblik på at konstatere, om skyldneren helt eller delvist har genvundet sin betalingsevne.

Engagementer til inkasso administreres af en særskilt enhed i sparekassens hovedsæde.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Maksimal krediteksponering

Koncernens og sparekassens krediteksponering er sammensat af udvalgte balanceførte og ikke-balanceførte poster.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
Krediteksponering vedrørende udlånsaktiviteter				
Balanceførte poster				
Tilgodehavende hos kreditinstitutter og centralbanker	1.362.773	373.442	1.358.475	368.055
Ansvarlig kapital i kreditinstitutter	1.500	2.500	1.500	2.500
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris	10.474.059	9.763.187	10.429.309	9.667.722
Ikke-balanceførte poster				
Garantier	4.735.093	3.807.904	4.763.496	3.835.327
Uudnyttede kreditrammer	2.836.018	2.442.832	2.836.018	2.442.832
Krediteksponering vedr. udlånsaktiviteter	19.409.443	16.389.865	19.388.798	16.316.436
Krediteksponering vedrørende handels- og investeringsaktiviteter				
Balanceførte poster				
Obligationer til dagsværdi	5.361.280	5.768.191	5.361.280	5.768.191
Obligationer til amortiseret kostpris	99.634	99.270	99.634	99.270
Aktier m.v.	663.287	577.404	663.287	577.404
Positiv værdi af afledte finansielle instrumenter	32.853	34.560	32.853	34.560
Krediteksponering vedrørende handels- og investeringsaktiviteter	6.157.054	6.479.425	6.157.054	6.479.425
Samlet krediteksponering	25.566.497	22.869.290	25.545.852	22.795.861

Risikoen på udlån og garantier m.v. reduceres ved sikkerhedsstillelse i form af pant i fast ejendom og løsøre, værdipapirer samt garantier m.v.

Den følgende tabel viser nominelle sikkerhedsværdier. Det vil sige værdien af nominel pant uden eventuel reduktion. Det kan være relevant at reducere værdien af pantet, hvis den faktiske værdi af et aktiv er utilstrækkelig til at sikre fuld værdi af et pant i tilfælde af realisering. Sikkerhederne stilles typisk i forbindelse med etablering af låneforhold. I takt med løbende afvikling af det enkelte låneforhold kan der i nogle tilfælde opstå sikkerhedsmæssig overdækning. Omvendt vil der også være engagementer, hvor værdien af en eventuel sikkerhed ikke dækker den aktuelle gæld.

Tabellen viser de samlede nominelle sikkerheder i forhold til de samlede udlån. Der kan således være blankoandele i det enkelte engagement. Under tabellen er den faktiske værdi af sikkerhederne oplyst.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
Modtagne sikkerheder				
Sikkerheder fordelt på type				
Pant i fast ejendom	12.600.472	12.472.647	12.818.365	12.317.209
Pant i løsøre m.v.	3.461.284	2.851.559	3.251.987	2.621.806
Værdipapirdepoter og bankindestående	314.666	382.591	314.666	382.591
Øvrige sikkerheder	127.176	178.259	67.682	118.765
Sikkerheder i alt	16.503.598	15.885.056	16.452.700	15.440.371
Værdi af sikkerheder	8.911.549	8.464.491	8.797.455	8.285.986
Restancer				
Restancer på ikke nedskrevne udlån				
Forfaldne beløb 0 - 90 dage	44.472	31.146	25.521	30.597
Forfaldne beløb over 90 dage	1.575	1.924	409	972
Restancer i alt	46.047	33.070	25.930	31.569

Modtagne sikkerheder til reduktion af risikoen på udlån og garantier m.v. dækker endvidere risikoen på restancer.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Koncentrationsrisiko

Engagementer med kunder eller grupper af indbyrdes forbundne kunder må efter fradrag for særlig sikre krav ikke overstige 25 % af kapitalgrundlaget i henhold til CRR forordning artikel 395. Koncernen har ikke haft engagementer, som overstiger grænserne fastlagt i artikel 395.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
Koncentrationsrisiko på store engagementer, der udgør 10 pct. eller mere af kapitalgrundlaget				
Kreditinstitutter				
Krediteksponering efter fradrag	1.610.334	754.515	2.213.056	1.612.478
Øvrige erhverv				
Krediteksponering efter fradrag	0	0	0	3.658
Større end 20 % af kapitalgrundlag	1.610.334	734.686	2.213.056	1.592.648
15-20 % af kapitalgrundlag	0	0	0	0
10-15 % af kapitalgrundlag	0	19.829	0	23.488
Antal store engagementer				
Kreditinstitutter før fradrag	5	7	6	10
Øvrige erhverv før fradrag	2	1	3	2
Sum af store engagementer, ekskl. kreditinstitutter i % af kapitalgrundlaget	0,00	0,00	0,00	0,00

Sparekassen har fokus på at undgå risikokoncentration, og minimere risikoen på store enkelt engagementer. Engagementerne er etableret efter en nøje vurdering af, at der foreligger en tilfredsstillende risiko og sikkerhedsstillelse.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Nedskrevne krediteksponeringer fordelt på branche	Koncernen			
	Krediteksponering før nedskrivning	Sikkerhed	Blanco	Nedskrivning
2016				
Landbrug	250.287	128.757	121.530	107.360
Finansiering og forsikring	155.802	78.665	77.137	52.697
Fast ejendom	984.830	702.471	282.359	239.208
Erhverv i øvrigt	502.032	159.227	342.805	285.386
Private	435.473	91.949	343.524	335.386
I alt	2.328.424	1.161.069	1.167.355	1.020.037
2015				
Landbrug	287.469	119.270	168.199	141.525
Finansiering og forsikring	356.913	149.033	207.880	141.663
Fast ejendom	1.337.279	945.664	391.615	298.902
Erhverv i øvrigt	507.487	171.664	335.823	313.759
Private	601.631	99.412	502.219	358.170
I alt	3.090.779	1.485.043	1.605.736	1.254.019
Nedskrevne krediteksponeringer fordelt på branche	Sparekassen (moderselskabet)			
	Krediteksponering før nedskrivning	Sikkerhed	Blanco	Nedskrivning
2016				
Landbrug	241.123	128.757	112.366	106.830
Finansiering og forsikring	154.813	78.665	76.148	52.443
Fast ejendom	960.059	702.471	257.588	233.236
Erhverv i øvrigt	476.842	159.227	317.615	279.133
Private	383.746	91.949	291.797	303.699
I alt	2.216.583	1.161.069	1.055.514	975.341
2015				
Landbrug	245.915	118.348	127.567	140.689
Finansiering og forsikring	356.913	149.033	207.880	141.459
Fast ejendom	1.311.664	926.569	385.095	295.603
Erhverv i øvrigt	530.085	105.155	424.930	306.692
Private	551.265	79.833	471.432	351.411
I alt	2.995.842	1.378.938	1.616.904	1.235.854
Ej nedskrevne udlån og garantier	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
Kategori 1: Eksponeringer med væsentlige svagheder	2.184.654	2.744.071	2.095.177	2.667.140
Kategori 2: Eksponeringer med lidt forringet bonitet og visse svaghestegn	2.849.779	3.486.122	2.603.360	3.279.328
Kategori 3: Eksponeringer med normal bonitet	9.011.110	5.790.797	9.372.946	5.921.036
Ej nedskrevne udlån og garantier i alt	14.045.543	12.020.990	14.071.483	11.867.504

Kategori 1 omfatter kunder, hvor der er stor usikkerhed om den fremtidige økonomi, og om hvorvidt kunden er i stand til at overholde sine betalingsforpligtelser, såfremt der opstår negative uforudsete begivenheder.

Kategori 2 omfatter kunder, hvor økonomien er svag som følge af lavere rådighedsbeløb end normen, negativ formue eller andre økonomiske sårbarheder.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
Lån med nulstillet rente				
Lån med nulstillet rente ¹	533.326	677.835	507.770	670.156
Heraf nedskrevet / underkursreguleret	237.468	503.949	220.213	499.140
Lån med nulstillet rente, balanceført	295.858	173.886	287.557	171.016

¹ Lån med nulstillet rente før nedskrivninger og underkursregulering

Nedskrevne krediteksponeringer

Fordelingen af individuelle og gruppevise nedskrivninger fremgår af note 10. Renter for nedskrevne finansielle aktiver udgjorde for koncernen 41.314 t.kr. i 2016 (2015: 42.450 t.kr.) og indgår i resultatposten 'Nedskrivninger på udlån m.v.'

Individuelle nedskrivninger på udlån, tilgodehavender og garantier er foretaget som følge af nedenstående årsager.

Nedskrevne krediteksponeringer, årsag	2016		2015	
	Krediteksponering før nedskrivning	Nedskrivning	Krediteksponering før nedskrivning	Nedskrivning
Koncernen				
Konkurs	54.988	45.256	340.412	93.321
Inkasso og betalingsstandsning	100.980	77.411	221.887	112.416
Finansielle vanskeligheder i øvrigt	2.144.913	897.370	2.528.480	1.048.281
I alt	2.300.881	1.020.037	3.090.779	1.254.019
Værdi af sikkerheder	1.161.070		1.485.043	
Sparekassen (moderselskabet)				
Konkurs	49.691	40.617	340.412	85.832
Inkasso og betalingsstandsning	67.980	55.411	194.178	106.010
Finansielle vanskeligheder i øvrigt	2.098.913	879.314	2.461.252	1.044.012
I alt	2.216.584	975.342	2.995.842	1.235.854
Værdi af sikkerheder	1.161.070		1.378.938	

Koncernen som leasinggiver

Koncernen fungerer bl.a. som leasinggiver inden for områderne erhvervsleasing og vendorleasing med særlig vægt på transport-, landbrugs-, industri- og entreprenørvirksomheder. Der tilbydes finansielle leasing aftaler.

Finansielle leasingkontrakter	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
Primo	443.599	471.755	0	0
Tilgang	282.638	164.065	0	0
Afgang	206.011	192.221	0	0
Ultimo	520.226	443.599	0	0
Fordelt efter restløbetid				
Op til 1 år	133.391	126.526	0	0
Over 1 år til og med 5 år	361.581	303.996	0	0
Over 5 år	25.254	13.077	0	0
I alt	520.226	443.599	0	0
Bruttoinvesteringer				
Op til 1 år	151.522	143.706	0	0
Over 1 år til og med 5 år	388.417	327.585	0	0
Over 5 år	26.002	13.524	0	0
I alt	565.941	484.815	0	0
Ikke-indtjente finansieringsindtægter	45.715	41.216	0	0

Noter

Beløb i 1.000 kr.

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for, at markedsværdien af sparekassens aktiver og/eller passiver ændrer sig som følge af ændringer i markedsforsholdene. Markedsrisikoen omfatter renterisiko, aktierisiko og valutarisiko.

Bestyrelsen fastsætter de overordnede politikker, rammer og principper for styringen af markedsrisici. Bestyrelsen fastsætter rammerne for direktionen, som herefter kan delegerer rammer ud til de enkelte medarbejdere.

Økonomiafdelingen har ansvaret for at opgøre og rapportere markedsrisici til bestyrelse og direktion. Bestyrelsen og direktionen får månedligt oplyst udnyttelsen af de udstukne rammer og en redegørelse for eventuelle overskridelser.

Renterisiko

Renterisikoen måles som det forventede kurstab på rentepositioner, der vil følge af en umiddelbar renteændring i alle rentesatser på 1 procentpoint enten i op- eller nedadgående retning.

Sparekassens renterisiko fremkommer i forbindelse med fastforrentede udlån, obligationer, indlån, efterstillede kapitalindskud og udstedte obligationer. Finansielle derivater anvendes i begrænset omfang til afdækning af renterisici. Renterisikoen udgør den største del af sparekassens markedsrisiko og rapporteres hver måned til bestyrelse og direktion.

Den samlede renterisiko må efter sparekassens interne regler maksimalt udgøre 5 % af kernekapitalen efter fradrag.

Nedenstående oversigt viser renterisikoen specificeret på valutaer, produkter og varigheder.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
Samlet renterisiko	-3.610	24.983	-13.113	20.565
Renterisiko i % af kernekapital efter fradrag	-0,2	1,3	-0,6	1,1
Renterisiko opdelt på instituttets valutaer med størst renterisiko				
DKK	16.086	24.393	6.583	-19.976
EUR	-19.528	777	-19.528	777
USD	-207	-228	-207	-228
CHF	0	0	0	-1
SEK	13	16	13	16
Øvrige valutaer	26	26	26	26
Renterisiko opdelt på produkter				
Aktiver				
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	103	136	103	136
Udlån	14.849	10.019	5.346	5.601
Aktier	1	0	1	0
Obligationer	13.040	69.230	13.040	69.230
Passiver				
Indlån	-9.903	-20.427	-9.903	-20.427
Udstedte obligationer	0	0	0	0
Efterstillede kapitalindskud	-9.515	-15.079	-9.515	-15.079
Hybrid kernekapital	-11.051	-17.659	-11.051	-17.659
Afledte finansielle instrumenter				0
Rente- og valutaswaps	-1.135	-1.237	-1.135	-1.237
Øvrige afledte finansielle instrumenter	1	0	1	0
I alt	-3.610	24.983	-13.113	20.565

Noter

Beløb i 1.000 kr.

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
Rentrisiko fordelt på intervaller for modificeret varighed				
0 - 3 måneder	245	745	-4	564
3 - 6 måneder	-9.302	-12.800	-9.315	-12.807
6 - 12 måneder	1.228	362	1.163	298
1 - 2 år	-11.018	1.872	-11.448	1.549
2 - 3,6 år	8.190	-20.317	7.071	-21.065
over 3,6 år	7.047	55.121	-580	52.026
I alt	-3.610	24.983	-13.113	20.565

Aktierisiko

Aktier eksklusive anlægsaktier og sektoraktier må efter sparekassens interne regler maksimalt udgøre 5 % af kernekapitalen efter fradrag. Beholdninger i et enkelt selskab må ikke overstige 4,5 % af kernekapitalen efter fradrag. Sparekassen har endvidere en anlægsbeholdning af aktier i sektorvirksomheder, hvor sparekassen i samarbejde med andre pengeinstitutter har erhvervet aktier i en række sektorvirksomheder. Disse sektorvirksomheder har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning inden for realkredit, betalingsformidling, it, investeringsforeninger m.v.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
Aktiebeholdning opdelt				
Børsnoterede aktier m.v.	33.689	56.664	33.689	56.664
Øvrige anlægsaktier m.v.	259.238	115.122	259.238	115.122
Aktier i sektorejede virksomheder	370.360	405.618	370.360	405.618
Aktiebeholdning i alt	663.287	577.404	663.287	577.404
Aktier ekskl. anlægsaktier og sektoraktier i pct. af kernekapital efter fradrag	1,6	3,0	1,6	2,9
Følsomhed i forhold til aktierisiko				
Hvis den faktiske handelsværdi afviger +/- 10 % i forhold til dagsværdien, udgør resultatpåvirkningen (efter skat), +/-	51.736	44.171	51.736	44.171

Valutarisiko

Valutaindikator for euro må efter sparekassens interne regler maksimalt være 7 % af kernekapitalen efter fradrag og øvrige valutaer maksimalt 3 % af kernekapitalen efter fradrag.

	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2016	2015	2016	2015
Aktiver i fremmed valuta (lange nettopos.)	4.549	12.227	4.549	12.247
Passiver i fremmed valuta (korte nettopos.)	3.606	54	3.606	73
Valutaindikator 1	4.549	12.227	4.549	12.247
Valutaindikator 1 i % af kernekapital efter fradrag	0,2	0,6	0,2	0,6
Valutaindikator 2	160	120	160	120
Valutaindikator 2 i % af kernekapital efter fradrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Valutaindikator 1 for euro i % af kernekapital efter fradrag	0,0	0,3	0,0	0,3
Valutaindikator 1 øvrige i % af kernekapital efter fradrag	0,2	0,4	0,2	0,4

Noter

Beløb i 1.000 kr.

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for tab som følge af, at det ikke er muligt at fremskaffe den nødvendige finansiering til dækning af likviditetsbehovet.

Der er i 2016 ikke foretaget væsentlige ændringer i forudsætninger, målsætninger, politikker m.v. i forhold til 2015.

Sparekassen foretager en løbende vurdering af det likvide beredskab med det formål at sikre, at likviditeten til enhver tid er tilstrækkelig til både at sikre en betryggende overdækning i forhold til lovens krav, og til at sikre finansieringen af den forventede vækst. I den løbende vurdering af likviditeten indgår en række stresstests, hvor der stresses på likviditeten minimum 12 måneder frem. Fremskaffelse af likviditet sker, ud over gennem egenkapitalfinansiering og indlån fra kunder, via optagelse af ansvarlig kapital, udstedelse af obligationer, optagelse af lån, lines på pengemarkedet og uigenkaldelige kredittilsagn.

Sparekassen har en målsætning om at have en likviditetsoverdækning på mindst 100 % i forhold til kravene i lov om finansiel virksomhed. Overdækningen har været større end 100 % hele året. Likviditetsoverdækningen opgjort i henhold til lov om finansiel virksomhed § 152 udgør for koncernen pr. 31. december 2016 171,8 %. Pr. 31. december 2015 udgjorde den tilsvarende likviditetsoverdækning 240,1 %.

Kontraktuel løbetid af finansielle forpligtelser

Koncernen

2016

Ikke afledte finansielle forpligtelser

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	428.846	428.846	417.762	1.852	9.232
Indlån og anden gæld	15.647.044	15.647.044	14.303.777	198.613	1.144.654
Indlån i puljeordninger	393.877	393.877	15.022	29.309	349.546
Efterstillede kapitalindskud	465.956	468.520	0	520	468.000
Garantier	4.735.093	4.735.093	2.037.589	272.204	2.425.300
Udnyttede rammer	0	2.836.018	2.836.018	0	0

Regnskabsmæssig værdi	Kontraktlige pengestrømme	Inden for 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år
428.846	428.846	417.762	1.852	9.232
15.647.044	15.647.044	14.303.777	198.613	1.144.654
393.877	393.877	15.022	29.309	349.546
465.956	468.520	0	520	468.000
4.735.093	4.735.093	2.037.589	272.204	2.425.300
0	2.836.018	2.836.018	0	0

Kontraktuel løbetid af finansielle forpligtelser

Koncernen

2015

Ikke afledte finansielle forpligtelser

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	318.572	318.572	276.661	0	41.911
Indlån og anden gæld	14.633.032	14.633.032	13.183.285	235.230	1.214.517
Indlån i puljeordninger	378.377	378.377	25.963	45.879	306.535
Efterstillede kapitalindskud	464.841	468.692	172	520	468.000
Garantier	3.807.904	3.807.904	1.080.973	826.610	1.900.321
Udnyttede rammer	0	2.442.832	2.442.832	0	0

Regnskabsmæssig værdi	Kontraktlige pengestrømme	Inden for 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år
318.572	318.572	276.661	0	41.911
14.633.032	14.633.032	13.183.285	235.230	1.214.517
378.377	378.377	25.963	45.879	306.535
464.841	468.692	172	520	468.000
3.807.904	3.807.904	1.080.973	826.610	1.900.321
0	2.442.832	2.442.832	0	0

Forfaldsanalysen viser de kontraktlige pengestrømme og omfatter aftalte betalinger for hovedstolen, men ikke renter.

Betalinger vedrørende garantier forfalder, såfremt en række forudbestemte betingelser er opfyldt. Sådanne betalingsforpligtelser er medtaget på aftalernes udløbstidspunkt.

Udnyttede kreditrammer kan tilbagekaldes med et varsel på op til 3 måneder.

Ovenstående løbetidsfordeling er foretaget ud fra det tidligste tidspunkt, hvorpå et beløb kan kræves betalt.

Noter

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Operationel risiko

Operationel risiko er risikoen for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og handlinger, systemfejl eller tab som følge af eksterne begivenheder, inklusive retlige risici.

Operationel risiko er endvidere risikoen for, at sparekassen ikke drives efter de juridiske og lovgivningsmæssige krav, markedsstandarder og etiske krav, som er gældende for branchen.

Det er sparekassens politik at afdække operationelle risici så vidt muligt under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed.

For at minimere operationelle risici har sparekassen udarbejdet forskellige politikker, skriftlige forretningsgange og interne kontroller. Der er så vidt muligt etableret adskillelse mellem udførende funktioner og kontrollerende funktioner.

Sparekassen benytter forsikringer som en metode til at reducere tab som følge af operationelle risici. Der foretages løbende registrering og rapportering af mulige tab og begivenheder, som kan henføres til operationelle risici, med henblik på at undgå disse tab gennem forbedring af forretningsgange og procedurer.

It-forsyningen er et væsentligt område inden for operationel risiko. Sparekassens ledelse forholder sig løbende til it-sikkerheden. Sparekassens væsentligste dataleverandør er Bankdata, som har dublering af systemer og drift på alle væsentlige områder.

Intern revision er en del af sikkerheden for, at risikoen for operationelle fejl bliver reduceret mest muligt gennem revision af sparekassens forretningsområder. Intern revision refererer til bestyrelsen.

Compliancefunktionen overvåger overholdelsen af lovgivning, branchestandarder og interne retningslinjer for alle forretningsområder. Funktionens formål er at kontrollere og vurdere, hvorvidt forretningsgange og procedurer er tilstrækkelige og betryggende. Den complianceansvarlige refererer til direktionen.

42 Aktionærforhold

Sparekassen Sjælland-Fyn har registreret følgende aktionærer med mere end 5 % af aktiekapitalens stemmerettigheder eller pålydende værdi:

	Antal aktier	Andel
Fonden for Sparekassen Sjælland, Holbæk	850.000	6,5%
AP Pension Livsforsikringsaktieselskab, København	836.200	6,4%

Noter

43 Bestyrelsens og direktionens beholdning af aktier ultimo året

Bestyrelsen	2016	2015
Thomas Kullegaard	8.757	6.029
Jakob Nørrekjær Andersson	3.977	3.803
Bent Andersen	235	0
Per Bjørnsholm	860	860
Erik Larsen	2.300	2.300
Allan Nørholm	1.000	1.000
Otto Spliid	300	0
Helle Lindhof Bjørnøe	1.576	1.224
Per Olsen	2.000	2.000
Mads Wallin (indtrådt april 2016)	480	-
Michael Agergaard (indtrådt april 2016)	0	-
Peter Woldbye (udtrådt april 2016)	-	1.000
Direktion		
Lars Petersson	6.821	5.476
Bruno Riis-Nielsen (indtrådt marts 2016)	5.700	-
Flemming Bisgaard Nielsen (indtrådt oktober 2016)	1.000	-

Opgjort inklusive nærtstående.

Sparekassen har ikke udstedt aktieoptioner, warrants eller konvertible obligationer til hverken bestyrelsen eller direktionen.

44 Selskabsmeddelelser

Oversigt over Sparekassen Sjælland-Fyns meddelelser til Nasdaq OMX Copenhagen A/S

- 15. dec. 2016 Finanskalender 2017 for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S
- 21. nov. 2016 Indberetningspligtiges handler
- 16. nov. 2016 Indberetningspligtiges handler
- 16. nov. 2016 Indberetningspligtiges handler
- 9. nov. 2016 Koncernens resultat før skat stiger 104 % til 210,2 mio. kr. og forrenter primo egenkapitalen med 11,4 % p.a.
- 17. okt. 2016 Sammenlægningen af Sparekassen Sjælland-Fyn med Sparekassen Fyn samt IT-konvertering gennemført
- 25. aug. 2016 Koncernens halvårsresultat efter skat stiger 82 % til 128,1 mio. kr. og forventningerne til årets resultat opjusteres
- 6. jun. 2016 Indberetning i medfør af værdipapirhandelslovens § 28a
- 30. maj 2016 Indberetning i medfør af værdipapirhandelslovens § 28a
- 11. maj 2016 Indberetning i medfør af værdipapirhandelslovens § 28a
- 11. maj 2016 Sparekassen Sjælland-Fyn koncernens resultat efter skat stiger 38 % til DKK 61,0 mio. og forrenter primo egenkapitalen med 9,9 % p.a.
- 14. apr. 2016 Resultat af generalforsamling i Sparekassen Sjælland A/S
- 6. apr. 2016 Indberetning i medfør af værdipapirhandelslovens § 28a
- 21. mar. 2016 Indkaldelse til ordinær generalforsamling den 14. april 2016
- 18. mar. 2016 Indberetning i medfør af værdipapirhandelslovens § 28a
- 16. mar. 2016 Sparekassen Sjælland A/S offentliggør resultat for 2015 på DKK 144,4 mio. og indstiller til en udbyttebetaling på DKK 3 pr. aktie
- 14. mar. 2016 Valg af medarbejderrepræsentanter til bestyrelsen i Sparekassen Sjælland A/S
- 8. feb. 2016 Sparekassen Sjælland sammenlægges med Sparekassen Fyn, udvider direktionen, skifter navn og offentliggør resultatforventninger til 2015
- 6. jan. 2016 Afslutning af stabiliseringsperiode

Repræsentantskab, bestyrelse og bestyrelsesudvalg

Repræsentantskab pr. 1. januar 2017

Advokat Palle Andersen, Vipperød
Glarmester Kim Rørdam Andersen, Kalundborg
Økonomichef Jakob Andersson, Holbæk
Direktør Lene Bakgaard, Holbæk
Forretningsindehaver Jeanette Benard, Frederiksberg C
Advokat Per Bjørnsholm, Frederiksberg C
Autoforhandler Arne Busk, Faxe
Adm. direktør Christina F. Bustrup, Vedbæk
Entreprenør John Ravn Christensen, Holbæk
Direktør Annette Christensen, Holbæk
Bolchekoger Michael B. Christensen, Næstved
Cand.merc. Jørgen Dyhrfeldt, Frederikssund
Ejendoms- og Økonomikonsulent Finn Hallberg, Vig
Kirkegårdsinspektør Henning Hansen, Kastrup
Direktør Gert Torben Hansen, Slagelse
Skoventreprenør Michael Henriksen, Holbæk
Adm. direktør Anders Hestbech, Frederiksberg
Adm. direktør Michael Huus, Holbæk
Direktør Peter Klynge Ilsøe, Roskilde
Maskinhandler Gert Jensen, Hørve
Direktør Jesper I. Justesen, Holbæk
Direktør Birgitte Kastrup, Kerteminde
Gårdejer Egon Lund Keinicke, Gørlev
Direktør Allan Kienast, Holbæk
Økonomikonsulent Hans Jørgen B. Kolding, Slagelse
Direktør, arkitekt maa Thomas Kullegaard, Holbæk
Gårdejer Erik Larsen, Dalmose
Autoforhandler Peter Klarskov Larsen, Kalundborg
Murermester Palle Larsen, Kalundborg
El-installatør Erik Vang Larsen, Højby
Entreprenør Jan Lorentzen, Sorø
Anlægsgartnermester Per Malmos, Jyderup
Direktør Ole Mosbæk, Holbæk
Kvalitetschef Marie Bruun de Neergaard, Skævinge
El-installatør Leif Nielsen, Ringsted
Gårdejer Ole Nielsen, Holbæk
Detailchef Brian Stanislaw Nielsen, Regstrup
Direktør Torben Arnth Nielsen, Espergærde
Overlærer Jørgen Olsen, Store Fuglede
Læge Jacob Frimodt Olsen, Høng
Direktør Ejvind Egebjerg Pedersen, Holbæk
Tømremester Boye Pedersen, Holbæk
Reg.revisor Roland Petersen, Vig
Advokat Steen Røgilds, Kalundborg
Direktør Jakob Schiøtt, Tølløse
Tømremester Claus Sørensen, Holbæk
Bedemand Heidi Ørskov, Holbæk

Bestyrelse

Direktør Thomas Kullegaard, arkitekt maa, Holbæk, formand
Økonomichef Jakob N. Andersson, Holbæk, næstformand
Fhv. adm. direktør Bent Andersen, Århus
Advokat Otto Spliid, Odense
CEO, cand.oecon Allan Nørholm, Hinnerup
Gårdejer Erik Larsen, Dalmose
Advokat Per Bjørnsholm, Frederiksberg C

Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer:

Kunderådgiver Helle Lindhof Bjørnøe, Holbæk
Udviklingschef Per Olsen, København K
Filialdirektør Mads Wallin, Holmegaard
Fuldmægtig Michael Agergaard, Odense S

Bestyrelsen har nedsat følgende bestyrelsesudvalg:

Revisionsudvalg

Økonomichef Jakob N. Andersson, Holbæk, formand
Direktør Thomas Kullegaard, arkitekt MAA, Holbæk
CEO, cand.oecon Allan Nørholm, Hinnerup
Fhv. adm. direktør Bent Andersen, Århus

Risikoudvalg

Økonomichef Jakob N. Andersson, Holbæk, formand
Direktør Thomas Kullegaard, arkitekt MAA, Holbæk
CEO, cand.oecon Allan Nørholm, Hinnerup
Fhv. adm. direktør Bent Andersen, Århus

Nomineringsudvalg

Direktør Thomas Kullegaard, arkitekt MAA, Holbæk, formand
Økonomichef Jakob N. Andersson, Holbæk
CEO, cand.oecon Allan Nørholm, Hinnerup
Advokat Otto Spliid, Odense

Aflønningsudvalg

Direktør Thomas Kullegaard, arkitekt MAA, Holbæk, formand
Økonomichef Jakob N. Andersson, Holbæk
CEO, cand.oecon Allan Nørholm, Hinnerup
Advokat Otto Spliid, Odense
Udviklingschef Per Olsen, København K

Direktion, stabsafdelinger, filialer og erhvervscentre

Direktion

Administrerende direktør Lars Petersson
Sparekassedirektør Bruno Riis-Nielsen
Sparekassedirektør Flemming Bisgaard Nielsen

Stabsafdelinger

Direktionssekretariat

Sekretariatschef Jan Kolbye Jensen
Udviklingschef Per Olsen
Presse- og direktionsrådgiver Jan Løve
Investor Relations Manager Jan Justesen
Digital Sparekasse, Filialdirektør Lisette Juul Jensen

Compliance

Compliance- og klageansvarlig Pia Møller Blæsbjerg

Risikostyring

Risikoansvarlig Kenneth Bering

Økonomi

Koncernøkonomidirektør Jens Trane
Økonomichef Kenneth Bering

Intern Revision

Revisionschef Thomas Sandal

Filialer og erhvervscentre

Område Fyn

Privatdirektør Jan Klink Andersen
Erhvervsdirektør Niels Kidde Andersen

Assens, Filialdirektør Betina Skjold
Dalum, Filialdirektør Lars Michael Jensen
Faaborg, Filialdirektør Lene Kragh
Hjallese, Filialdirektør Gitte Leerberg
Haarby, Filialdirektør Karsten Dahl Dittmann
Kerteminde, Filialdirektør Jørgen Overgaard Schou
Langeskov, Filialdirektør Jørgen Overgaard Schou
Middelfart, Filialdirektør Peter Alrø Jørgensen
Nyborg, Filialdirektør Poul Aaby
Odense City, Filialdirektør Poul Henning Fløjborg
Odense Nord, Filialdirektør Jan Svendsen
Ringe, Filialdirektør Jonas Dahl Kristensen
Svendborg, Filialdirektør Brian Berggren Sørensen
V. Skerninge, Filialdirektør Brian Berggren Sørensen
Årslev, Filialdirektør Lene Størup

Område Nord/Vest

Privatdirektør Henrik Møllegaard
Erhvervsdirektør Michael Nielsen

Asnæs, Filialdirektør Lars Peter Larsen
Dianalund, Filialdirektør Helle M. Nielsen
Holbæk, Privatdirektør Henrik Møllegaard
Jyderup, Filialdirektør Jens Varling
Kalundborg, Filialdirektør Kjeld Christensen
Nykøbing Sj., Filialdirektør Lars Peter Larsen
Sorø, Filialdirektør Vivi Korup
Tølløse, Filialdirektør Pernille Turka
Vig, Filialdirektør Lars Peter Larsen

HR

HR-direktør Bettina Theilgaard Krohn

Kredit

Kreditdirektør Lars Mikkelsen

Formue og investering

Fondschef Kenn Andersen

Markedsgruppe

Markedschef Kim Kjølsten Jensen

Filialservice

Filialservicechef Lisbeth Gottlieb

IT

IT-chef Mette Rosenkilde Mathiasen

Kommunikation

Kommunikationschef Jørgen Hybler Thomassen

Område Syd

Privatdirektør Claus Andersen
Erhvervsdirektør Peter Andreasen

Faxe, Filialdirektør Jon Helqvist
Haslev, Filialdirektør Thomas Søbygaard
Høng, Filialdirektør Flemming Andersen
Næstved, Privatdirektør Claus Andersen
Ringsted, Filialdirektør Mads Wallin
Skælskør, Filialdirektør Pia Kimer Jacobsen
Slagelse, Filialdirektør Allan Olsen
Vordingborg, Filialdirektør Erik Arnberg Filtenborg

Område Øst

Privatdirektør Jannik Hindsbo
Erhvervsdirektør - tiltræder 1. juni 2017

Amagerbrogade (Kbh. S), Filialdirektør Carsten Ardielsø
Dragør, Filialdirektør Tina Bering Hansen
Frederiksberg, Privatdirektør Jannik Hindsbo
Frederikssund, Filialdirektør Steffen Møller
Helsingør, Filialdirektør Thomas Guldbæk
Hillerød, Filialdirektør Sten Weibel
Hundested, Filialdirektør Lars Blickfeldt
Kongelundsvej (Vestamager), Filialdirektør Heidi Bacher Jensen
Køge, Filialdirektør Nicholaj Dyrholm Frimann
Roskilde, Filialdirektør Allan Markussen
Valby, Filialdirektør Elisabeth Grandt
Vanløse, Filialdirektør Andreas Toft
Østerbro (Kbh. Ø), Filialdirektør Kenneth Neergaard

Se organisationsdiagram på hjemmesiden:
https://www.spks.dk/ir/om_sparekassen/governancestruktur#organisationsdiagram

SPAREKASSEN SJÆLLAND-FYN A/S

- 47 filialer fordelt på Sjælland og Fyn
- 546 medarbejdere
- Indlån 16.041 mio. kr.
- Udlån 10.474 mio. kr.
- Balance 19.859 mio. kr.
- Kapitalprocent 15,6 %

